Kronika města Olomouce

1992

KRONIKA MĚSTA OLOMOUCE 1992

Mgr. LUBOMÍR KALUSEK

29. listopadu 2007

Kapitola 1

Město Olomouc v roce 1992

Olomoucký magistrát
Rada města Olomouce
Zastupitelstvo města Olomouce

Koalice na radnici

Uprostřed funkčního období se v roce 1992 nacházela radniční koalice vzešlá z prvních svobodných komunálních voleb v roce 1990. V průběhu kalendářního roku docházelo k řadě personálních a organizačních změn ve strukturách vedení města v rámci Úřadu města Olomouce (ÚMO), Rady města Olomouce (RMO) či komisích. Od začátku září byly stabilně určeny odborné kompetence mezi primátora, jeho náměstky a tajemníka ÚMO. Primátor města Olomouce Mgr. Milan Hořínek velel jednotce Městské policie Olomouc (MPO) a podléhala mu jeho kancelář, náměstek ing.Karel Šimša řídil odbory ekonomický a živnostenský a o kompetence je dělil s dalšími členy Rady města Olomouce (RMO) ing. Jaromírem Jílkem a ing. Pavlem Krejčířem. Náměstek ing. Vladimír Pokorný zodpovídal za chod odborů sociálního a zdravotního a školství a kultury. Jeho spolupracovníky byli členové RMO prof. MUDr. Josef Fischer a MUDr. Vladimír Raclavský. Náměstek ing. Tomáš Kvapil spolu s členy RMO MUDr. Svatoplukem Loykou a Mgr. Svatoplukem Ščudlíkem řídili chod odborů kontroly, majetkoprávního a bytového a čtvrtý náměstek ing. Milan Loveček měl na starosti odbory stavební, investiční a životního prostředí. Také jemu byli nápomocni členové RMO ing. arch. Tomáš Černoušek s Mgr. Šárkou Černou. Tajemník ÚMO Jan Večeř řídil odbor správy. Zmiňovaný živnostenský odbor ÚMO byl ustaven k 1. únoru 1992 s pěti pracovníky, jeho vedením byla nejdříve pověřena ing. Václava Majerová. Po provedeném konkurzu byla řízením odboru pověřena Hana Vacová (do 30.června) a po ní od 1. července ing. Sylvie Nováková. Živnostenský odbor zřídila nově RMO v souladu se zákonem č.570/90 Sb. ČNR. K 31. březnu byl zrušen zemědělský odbor a jeho agenda byla převzata odborem majetkoprávním a částečně i odborem životního prostředí (půdní fond, lesy, rybářské lístky a včelstva). RMO rovněž na konci března rozhodla o reorganizaci stavebního úřadu, která byla původně zahájena již v roce 1991 jeho rozdělením na stavební odbor a útvar hlavního architekta (ÚHA). Od 1.

května vzniklo na stavebním odboru oddělení koncepce a rozvoje a ÚHA byl zrušen.

Na jednání RMO dne 12. května byla řešena problematika odboru bytového hospodářství ÚMO a vedoucí odboru ing. Josef Hron byl k 12. květnu odvolán z funkce. Dočasným vedením odboru byla pověřena Marie Rýznarová (od 13.5.1992). K datu 1. července byl následně bytový odbor zrušen a jeho agendu převzala nově vytvořená Správa budov města Olomouce (SBMO). K témuž datu byla jmenována JUDr. Jiřina Zatloukalová do funkce vedoucí odboru kanceláře primátora. Dne 12. září byl za přítomnosti primátora, náměstka Pokorného, ředitele TOS Olomouc ing. Kopla, ředitele Úřadu práce Olomouc ing. Válka a ředitele Arcidiecézní charity Olomouc Jindřicha Suchánka otevřen sociálně zdravotní odbor ÚMO v budově Prefy Olomouc na Štursově ulici, kam se přestěhoval z budovy radnice. V roce 1991 odčerpal sociální odbor na dávkách pro děti a rodinu 2,337 milionu korun, v roce 1992 byla o něco vyšší částka (2,806 milionu korun) vyplacena již v prvním kvartálu, což svědčilo o zásadním nárůstu nákladů v tomto citlivém resortu. V létě roku 1992 prošla olomoucká radnice určitým krizovým obdobím vzhledem k tomu, že ze svých funkcí náměstků primátora a členů RMO odstoupili ing.Losert a ing. Ficner nominovaní ODS. Opoziční strany přišly v tomto období s představou rekonstrukce RMO, která byla kritizována za údajnou nízkou odbornou úroveň některých svých členů. Vzhledem k postupující politické diferenciaci se olomoučtí zastupitelé rozdělili po rozpadu OF do dalších politických subjektů a RMO se již nemohla spolehnout na jejich „jednotu." Po odchodu Loserta a Ficnera byl učiněn neúspěšný pokus doplnit RMO o zástupce pravice, neprůchodná byla i varianta odvolání celé RMO i s vedením města, jak o tom uvažovala opozice, přičemž funkce primátora měla připadnout prof. MUDr. Josefu Fischerovi (ČSSD). Podle odstoupivších náměstků Loserta a Ficnera bylo ze strany primátora Milana Ho-

RMO

řínka nesprávné jeho členství v České národní radě (poslanec) vykonávané s funkcí olomouckého primátora. Paradoxně týž den - 28. dubna - kdy vyzvala RMO primátora Hořínka k ukončení poslanecké funkce v ČNR, pověřila jiného poslance ČNR - Rudolfa Berezu, někdejšího řidiče autobusu a disidenta - vedením MPO. Zároveň se Losert a Ficner vyjadřovali kriticky i ke stávající koncepci řízení města, kterou označily za nesystémovou a navíc poplatnou myšlenkám bývalého vedení města z předlistopadového období reprezentovaném osobou ing.Čestmíra Kučery. V této situaci volil primátor města Milan Hořínek cestu doplnění RMO o zástupce nekomunistické levice z řad ČSSD a ČSS a vytvoření radniční pravo-levé koalice bez KSČM. Dne 31. srpna byla vyřešena i otázka odstoupivších dvou náměstků primátora volbou jejich nástupců. V první fázi řešení tohoto problému nebyli oba navrhovaní kandidáti Tomáš Kvapil a Milan Loveček zvoleni a dostali pouze 24 a 28 hlasů zastupitelů. V této situaci primátor Hořínek postupoval podle zákona č. 367/90 Sb. o obcích a pověřil oba jmenované na dobu určitou členstvím v RMO. Po opakované volbě v srpnu byli již většinou 48 a 41 hlasů zastupitelů ing. Milan Loveček a ing. Tomáš Kvapil, oba kandidáti pravice, regulérně zvoleni. Toto srpnové zasedání ZMO vyřešilo i další personální změny v RMO, vyvolané rezignací člena RMO rektora UP Olomouc prof. Josefa Jařaba z pracovních důvodů a redaktora Hanáckých novin Petra Dvořáčka z důvodu střetu zájmů. Tímto způsobem tedy nakonec poklesl počet členů RMO na pouhých devět a bylo nutno ji doplnit. Novými zvolenými členy RMO se od 31. srpna stali ing. Pavel Krejčíř (ČSS, 42 hlasů pro), Mgr. Svatopluk Ščudlík (SZ, 43 hlasů pro), MUDr. Svatopluk Loyka (HSD-SMS, 41 hlas pro) a prof. MUDr. Josef Fischer CSc. (ČSSD, 45 hlasů pro). Už v prosinci roku 1991 zaslalo ZMO dopis ČNR v Praze, v němž protestovalo proti jejímu návrhu vytvořit statutární města s magistrátem v Brně, Ostravě, Plzni a Ústí nad Labem - bez nabídky Olomouci. Tato skutečnost vyvolala

Noví náměstci

ve městě oprávněné znepokojení, neboť hanácká metropole s více než sto tisíci obyvateli se cítila ve svých zájmech a postavení opomenuta. Zřejmě i v reakci na tyto tendence projednalo ZMO dne 20. února 1992 novou sedmibodovou koncepci rozvoje města v redakci Josefa Jařaba a určila i garanty z řad místních politiků pro realizaci tohoto projektu. Cílem projektu rozvoje bylo dobře fungující město jako živý a rozvíjející se organismus, poskytující kvalitní zázemí svým občanům. V tomto duchu byly i stanoveny úkoly ročního období, úkoly pro volební období a i úkoly strategického rázu. Koordinátorem všech garantů byl určen náměstek primátora ing. Vladimír Pokorný (ODS). Další dopis zaslaný ZMO pražským poslancům byl datován 20. únorem 1992. Olomoučtí zastupitelé v něm připomínali historický význam jejich města a jeho význam pro region. Dopis podepsal kromě primátora Hořínka ještě rektor UP Josef Jařab. Začátkem března přišla odpověď z České národní rady podepsaná přednostou výboru JUDr. Antonínem Hrazdírou. Jmenovaný v něm oznamoval, že zákon o statutárních městech ještě nebyl v konečné verzi projednáván a zároveň přislíbil, že s obsahem olomouckého stanoviska bude seznámen Výbor ČNR pro územní správu. Jak víme, pozdější vývoj dal za pravdu olomouckému stanovisku a Olomouc se stala statutárním městem s magistrátem. O statutu města jednala koncem roku RMO (10. listopadu) a rovněž ZMO, které schválilo jeho text dne 8. prosince 1992. Únorové zasedání ZMO řešilo dvě personální změny ve svém složení - náhradníkem za ing. Talandu(volební obvod č. 2) se stal Petr Salava (MDB) a místo po zesnulém MUDr. Horymíru Malotovi (volební obvod č. 1) zaujal jako náhradník Antonín Krček (MDB). Zastupitelé řešili i otázku nového znaku města Olomouce. Znak měl obsahovat latinská písmena SPQO ve zlaté barvě na pozadí stříbrně-červené orlice s červeným jazykem a se zlatou korunkou a zbrojí. Náměstek primátora Pokorný předložil tento znak Heraldické komisi při ČNR. Nové pojetí znaku města bylo v podstatě návratem

Zasedání ZMO

do doby let 1758-1934 a eliminovalo podobnost se znakem města Moravská Třebová a zemským znakem Moravy. Nový znak města schválilo ZMO na zasedání dne 26. listopadu 1992. Po odstoupení Václava Buriana (volební obvod č. 2 za OF) ze sboru zastupitelů, zaujal jeho místo v květnu náhradník František Šefčík. Kromě inovace městského znaku schválilo poslední jednání ZMO ještě bezplatný převod objektů v majetku města na Univerzitu Palackého v ulicích Křížkovského, Vodární, kačení a Purkrabské, vytvoření příspěvkových organizací města s názvy Správa lesů města Olomouce (SLMO), Hřbitovy města Olomouce (HMO) a Technické služby města Olomouce (TSMO) od 1. ledna 1993. K datu 31. prosince 1992 byly zrušeny stávající rozpočtové organizace Hřbitovy města Olomouce a Technické služby Olomouc. Tyto změny souvisely se zavedením nové daňové soustavy plánované na rok 1993. V polovině prosince došlo k rezignaci předsedkyně kulturní komise RMO Ivany Plíhalové, herečky MDO a osoby známé ze dnů listopadového převratu v Olomouci, na stávající funkci. Stalo se tak po jednání o Moravské filharmonii, kde došlo ke zrušení funkce šéfdirigenta.

Kauza Srovnal

Už v lednu bylo zahájeno trestní stíhání bývalého ředitele olomouckého Podniku bytového hospodářství (PBH) ing. Pavla Srovnala ve věci uzavření smluv se společností EROPA. Smlouvy týkající se 19 lukrativních objektů v centru Olomouce, z nichž část patřila městu, byly označeny za nevýhodné a poškozující jeho zájmy. EROPA pokládala smlouvy za platné a obrátila se koncem roku 1991 na státní arbitráž. daleko radostnější událostí byl letní křest letadla ČSA Boeing 737-500 v úterý 14. července na brněnském letišti v Tuřanech. Akce se za účasti generálního ředitele ČSA Jiřího Fikera úspěšně zhostil olomoucký primátor Milan Hořínek (OH) a pokřtil letoun jménem „Olomouc." Po aktu Olomouc vzlétla a za nedlouho se ve výšce 400 metrů ocitla nad skutečnou Olomoucí. Po několika pozdravných obletech hanácké metropole se její jmenovec vrátil na domovské letiště. V dů-

sledku již zcela jasné perspektivy rozdělení státu a vzniku České republiky, došlo během roku 1992 k řadě žádostí o změnu občanství u obyvatel města Olomouce na české. Do konce roku to bylo celkem 703 žádostí, které řešil Okresní úřad v Olomouci, z toho většina byli občané slovenské národnosti, k nim se připojilo i dvacet analogických žádostí olomouckých Romů. V samotném závěru kalendářního roku, v úterý 7. prosince, se na prostějovské radnici sešli primátoři měst Olomouce (Milan Hořínek), Přerova (Petr Dutko), Kroměříže (Petr Kvapilík) a Prostějova (Miroslav Zikmund) a na základě tzv. „prostějovské deklarace" vytvořili dobrovolný svazek obcí uvedených okresů. Na svět tak vstoupila první podoba územně správního celku „Střední Morava."

Volby do Federálního shromáždění a České národní rady proběhly v pátek a sobotu 5.a 6. června 1992. Vycházelo se z údajů sčítání obyvatelstva z roku 1991 tak, aby počet voličů na jeden volební okrsek byl cca 1000. Volební okrsky se ustavovaly tam, kde byl počet voličů větší než 100. Volby zajišťovali personálně pracovníci ÚMO (asi 100 osob) a brigádníci z řad Olomoučanů (asi 30 osob). Seznam voličů připravil ing. Kalus s brigádníky, hlasovací lístky JUDr. Zatloukalová a ostraha volebních místností byla svěřena MPO pod vedením tehdejšího ředitele Rudolfa Berezy. Volebního aktu se zúčastnilo 85% oprávněných voličů, kteří zvolili poslance do SN FS, SL FS a ČNR. Za průběh voleb zodpovídala Okresní volební komise v počtu jedenácti členů v čele s předsedou Vladimírem Greplem (SPR-RSČ), ve volebních seznamech bylo zapsáno v okrese 167 941 voličů, hlas odevzdalo 141 311 voličů. V rámci okresu Olomouc ve volbách zvítězila ODS-KDS se ziskem 38 472 hlasů, z Olomoucka nebo přímo z Olomouce bylo zvoleno celkem 12 poslanců, olomouckých kandidátů do parlamentu bylo celkem 22. Konkrétní výsledky voleb přinášíme v příloze kapitoly.

Komise městských částí

Zřízení tzv. Komisí městských částí města Olomouce (KMČ) bylo důsledkem zákona č. 367/90 Sb. o obcích z 4.září 1990,

který způsobil zánik bývalých občanských výborů. Rozhodnutím RMO ze dne 30. dubna 1991 bylo na území města Olomouce zřízeno 30 KMČ. tento počet se ovšem v následujícím období snížil v důsledku úspěšných snah některých z nich o osamostatnění, které bylo řešeno referendem. První zahraniční cesta primátora města do zahraničí vedla do švýcarského Luzernu v březnu 1992 s cílem navázat politické, kulturní i komerční kontakty s vyspělým západoevropským partnerem a perspektivou investičních akcí či společných projektů. Luzern se na podzim prezentoval na výstavě Flora92, olomoucká expozice se v následujícím roce - bohužel neúspěšně - objevila na výstavě LUGA93 v Luzernu. Byla dohodnuta stáž pro 20 olomouckých podnikatelů ve Švýcarsku na červen (akce Lions Clubu v Luzernu) a předána pobočce Obchodní komory v Olomouci v Hynaisově ulici, zájem českých podnikatelů však byl mizivý. Kontakty mezi Olomoucí a holandským městem Stadskanaal vznikly již na podzim roku 1991 díky iniciativě tamního občana Henkena Fabera. Bylo dohodnuto i společné sympozium se zástupci ÚMO a UP Olomouc na duben 1992, v tomto smyslu navštívil Stadskanaal v březnu primátor Olomouce se svým náměstkem Pokorným. Perspektivní upevnění vzájemných vztahů s tímto městem ale nakonec nevzniklo. V dubnu navštívila skupina pracovníků ÚMO Stadskanaal ještě jednou - tentokrát to byli kromě primátora ještě zástupci FNO MUDr.Podhorská a MUDr. Král a rovněž ředitel Flory Olomouc ing. Sítař. Dne 1. září obdržel primátor Milan Hořínek nabídku starosty německého města Nördlingenu (Bavorsko) ve věci rekonstrukce olomouckého orloje. Následně schválila RMO cestu primátora do Nördlingenu na dny 19.-20. září.V uvedené dny se návštěva uskutečnila. V Nördlingenu žijen početná skupina někdejších občanů Olomouce odsunutých do Bavorska v roce 1945. Došlo tak k prvnímu oficiálnímu setkání zástupců obou měst po pádu komunismu a Nördlingen se poté stal partnerským městem Olomouce. Ve dnech 3.a 4. prosince navštívili

Nördlingen

primátora Milana Hořínka zástupci nizozemského města Veenendaal (50 tisíc obyvatel). Holanďané projevili zájem o navázání spolupráce v oblasti ekologie, informačních systémů, komerce a školství. Na rok 1993 byl naplánován další krok ke spolupráci včetně lednové návštěvy Olomouce. Holandskou delegaci tvořili starosta Frank Brink, Gustav A.van Appeldoorn (tajemník) a osvětová pracovnice Veenendaalu J.S. van Doornová. Také v této oblasti se později rozvinuly poměrně široké a trvalé vzájemné vztahy včetně spolupráce v oblasti církevní. Nová doba přinesla postupné změny i v oblasti pojmenování olomouckých náměstí či ulic. Právě toto označování bylo vždy signifikantní a citlivé na změny společenské a politické situace a je ve městě patrná vlastně už od roku 1918. V lednu 1992 vzala RMO na vědomí změnu názvu ulice Koněvovy na Horní Úlehla (místní část Drožďín), a A.P.Čechova na Bílkova(místní část Topolany). V rámci výstavby rodinných domků v lokalitě Olomouc-Neředín byla navržena podle vyhlášky č. 97/ 61 nově vzniklá ulice s názvem Západní. Nová ulice vznikla mezi ulicí Letců a ulicí Neředínskou. Na říjnovém jednání RMO byl schválen název ulic v prostoru sídliště F 6 s označením Fischerova a Voskovcova. Druhá zmíněná navazovala již na stávající ulici Werichovu. Koncem kalendářního roku došlo ještě ke změně názvu ulice 1. pětiletky na ulici generála Píky a ulice Dimitrovovy na Vejdovského. V prosinci došlo rovněž k přejmenování stávající organizace Městská správa kin (platné od 1.7.1987) na nový název Olomoucká kina (s účinností od 1. ledna 1993). Rovněž tradiční název Výstavnická organizace Flora Olomouc (platný od 1. ledna 1966) byl k 1. prosinci 1992 změněn na název Výstaviště Flora Olomouc.

Počet zaměstnanců ÚMO v devadesátých letech plynule narůstal, tak jak se zvětšovala agenda města, vznikaly nové odbory ÚMO nebo přibývaly úkoly správy. V roce 1991 byl počet zaměstnanců 97, v roce 1992 stoupl na 316. Tabulkový přehled zaměstnanců ÚMO v těchto letech podle odborů přinášíme

ÚMO

v příloze. Jistý celorepublikový primát získala Olomouc již první den nového kalendářního roku 1992. Stala se totiž rodištěm prvního občánka tehdy ještě existující československé federace. Jednu sekundu po půlnoci na 1. ledna 1992 se totiž ve FNO narodil David Heger z Přerova a stal se s mírami 4350 g a 55 cm prvním narozeným dítětem nejen v Olomouci, ale v rámci státu. Ti Olomoučané, kteří naopak dosáhli v roce 75 let svého věku, byli pozváni Sborem pro občanské záležitosti (SPOZ) na slavnostní setkání v Redutě. K slavnostní akci došlo v pátek dne 11. prosince 1992 a akce proběhla za účasti vedení města s kulturním vystoupením olomouckých školáků a předáním upomínkových předmětů jubilantům. Požehnaného věku 100 let se dne 16. května 1992 dožila paní Marie Bokůvková, rodačka z nedalekého Hněvotína. V aktivním věku pracovala ve Výzkumném ústavu šlechtitelském v Olomouci-Holici. Za SPOZ gratuloval jubilantce PhDr. Zdeněk Libíček, obdržela rovněž gratulaci od ministerstva a dekret o zvýšení důchodu.

Celkem ve třech případech se v průběhu roku jednalo o oddělení městské části Olomouce a osamostatnění. Ve dvou případech - Samotišky a Bystrovany - se akce uskutečnila, v případě Křelova došlo k osamostatnění až v roce 1994. Samotišky a Bystrovany se staly městskou částí Olomouce v roce 1974. Žádost o osamostatnění byla v Samotiškách podpořena předběžným zjištěním veřejného mínění. V srpnu požádaly obě místní části prostřednictvím svých zástupců primátora města Olomouce o vyhlášení místního referenda o osamostatnění. Žádost o samostatnost Samotišek podepsalo 249 tamních občanů, v Bystrovanech to bylo 167 občanů. Datum referenda bylo stanoveno vzhledem k termínu stanovenému ministerstvem vnitra na 19. září 1992. V Samotiškách se pro osamostatnění vyslovilo 392 občanů (56,97%), 94 bylo proti, 3 hlasy byly neplatné. Bystrovanští se vyslovili 240 hlasy (51,06%) pro samostatnost, 86 jich bylo proti, 7 hlasů bylo neplatných. O referendu obou městských částí hlasovalo i ZMO

a jednala RMO (18. srpna 1992). Ze 70 členů ZMO hlasovalo pro uskutečnění referenda z 55 přítomných poslanců 51, žádný nebyl proti, 4 se zdrželi hlasování. Jako opět samostatné obce Samotišky a Bystrovany začaly fungovat od 1.ledna 1993.

Radnice

Rekonstrukce historické budovy olomoucké radnice byla zahájena již v roce 1991 a postupně byly provedeny opravy střechy, krovů a fasády. Materiál a technologie německé firmy LOBA byly předběžně schváleny olomouckými památkáři, na fasádu garantovala firma 20 letou záruku. K provedení rekonstrukčních prací byla vybrána olomoucká firma Proxima a výměnu kamenných obkladů provedl Pražský průmysl kamene. Součástí provedených prací byla i instalace elektrické protipožární signalizace, osazení nové telefonní ústředny a spojení historické budovy radnice se služebnou MPO v Kateřinské ulici. Jednotlivé odbory ÚMO byly opatřeny výpočetní technikou a napojeny na radniční server. V přízemí budovy radnice byla otevřena restaurace a galerie Caesar. První moderní opravy radniční budovy jsou datovatelné již do roku 1988, kdy byly provedeny dílčí opravy střechy a fasády. Pod novou střechou musely být vyměněny zahnívající trámy krovů. Po roce 1989 byly prováděny další opravy, tentokrát šlo o firmu Stavomontáže, která musela po rozhodnutí památkářů použít prejzovou krytinu z Jirčan u Prahy. Citovaná firma Proxima získala kontrakt na opravu a renovaci fasády, získala i zakázku spojenou se stavbou pomníku TGM na Žižkově náměstí - zde šlo o terénní úpravy, obrubník a pylon pro ikonu. V sobotu 4. července 1992 došlo v budově radnice v 19,39 hodin večer k požáru trafostanice. Požár byl zlikvidován elektrikáři, hasiči sice k místu nehody přijeli, ale jejich zásah již nebyl nutný. V důsledku požáru transformátoru došlo k výpadku elektrického proudu na Horním náměstí v několika následujících hodinách, při požáru nebyl nikdo zraněn.

Vyhlášky ÚMO

Vyhlášky města se sankcemi začala Olomouc praktikovat od roku 1990 a postupně jich bylo vydáno několik desítek. Většina

z nich byla regulačního či ochranného typu nebo měly zajistit městu příslušný finanční obnos povinných osob. Vzhledem k nové společenské situaci po listopadu bylo nutno přistoupit formou obecně závazné městské vyhlášky i k regulaci komerčního stánkového prodeje či distribuce periodik a předmětů pornografického charakteru. během roku byla připravena k aplikaci i vyhláška o stanovení koeficientu při výpočtu daně z nemovitosti, což bylo velmi důležité pro počínající období výraznějších přesunů v jejich držbě. Tuto novou situaci si vynutila začínající fáze privatizace nemovitostí všeho druhu, ve které se město Olomouc v průběhu poloviny devadesátých let ocitlo. Zmiňovaná vyhláška začala platit od 1. ledna 1993 a koeficient 1,6 byl stanoven na výpočet daně v městské části do 1000 obyvatel. Vztahovala se tedy na oblast Břuchotín, Droždín, Chomoutov, Lošov, Nedvězí, Nemilany, Radíkov, Sv. Kopeček, Topolany a Týneček. Koeficient násobící daň 2,0x byl stanoven na městské části nad 1000 obyvatel - týkal se tedy Holice, Křelova a Slavonína. Nejvyšší koeficient 3,5 byl stanoven na daň z nemovitosti v ostatních městských částech Olomouce. Vyhlášky města Olomouce se sankcemi z roku 1992 byly vypracovány takto:

Tabulka 1.1: Vyhlášky města Olomouce se sankcemi z roku 1992

1)	Chov psů, koček a jiných zvířat na území města
2)	Stání a parkování ve městě
3)	Tržní řád města Olomouce
4)	Domovní řád města Olomouce
5)	Vyhláška města Olomouce o udržování čistoty
6)	Místní poplatky
7)	Poplatky za znečištění ovzduší města
8)	Ochrana veřejného pořádku a nočního klidu
9)	Stánkový prodej
10)	Regulace pornografie

Komise Rady města Olomouce a jejich vedení (1992)

Komise sociální	Jindřich Suchánek
Komise zdravotní	MUDr.Jiří Vlček
Komise pro komunální odpad	MUDr. Vlad. Raclavský
Komise pro architekturu a urbanismus	ing. Arch. Tomáš Černoušek
Komise bytová	Zdislav Havran
Komise pro výpočetní techniku	ing. Tomáš Kvapil
Komise pro statut města	ing. Tomáš Kvapil
Komise majetkoprávní	ing. Stanislav Losert
Komise cestovního ruchu	MUDr.Miroslava Němečková
Komise kontroly	ing. Zdeněk Svozil
Komise pro vzdělání a výchovu	PaedDr. Milan Sýkora
Komise kulturní	Ivana Plíhalová
Komise pro spolupráci s ROI	Václav Burian
Komise finanční	ing. Jiří Vicher
Komise pro životní prostředí	Mgr. Šárka Černá
Komise inventarizační	ing. Karel Šimša
Komise bezpečnostní	MUDr. Svatopluk Loyka
Pracovní skupina pro reklamu	ing. Karel Šimša
Pracovní skupina pro zadávací řád	ing. Milan Loveček
Komise přestupková(předsedové senátů)	JUDr. Eduard Křiklava
	JUDr. Hana Šrůtová
	JUDr. Alena Hájková
	Drahomíra Cupáková
Komise bez předsedy - zahraniční styky	Květoslava Princová
Komise dopravní	Jan Látal

Platové tarify pro statutární města nad 100 tisíc obyvatel (1992)

primátor	náměstek primátora	člen zastupitelstva města	člen rady města
7 875-10 000 Kč	6250-8 375 Kč	-	500 Kčs

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rámcová koncepce rozvoje města Olomouce (1992)

1) Vybudovat Olomouc jako správní celek pro region střední Moravy a sídlo některých republikových úřadů a orgánů

2) Zhodnotit historické stavební bohatství města a okolí a učinit je kulturní, podnikatelsky a turisticky atraktivní

3) Učinit z Olomouce významné evropské vzdělávací a vědeckovýzkumné středisko s plně rozvinutou univerzitou a bohatou sítí středních odborných a uměleckých škol a kulturních institucí

4) Budovat a všemožně podporovat výstavbu infrastruktury a kvalitních služeb pro obyvatele i návštěvníky města

5) Věnovat aktivní pozornost vytváření lepšího a zdravějšího životního prostředí

6) Obnovit Olomouc jako centrum duchovního života a duchovní správy Moravy

7) Soustředit se na rozvoj informačního průmyslu, zemědělství, zpracovatelský průmysl, obchod a výstavnictví

Uvedený rámcový projekt rozvoje města vypracoval tým pod vedením prof. PhDr. Josefa Jařaba CSc. Ve spolupráci s odborem koncepce a rozvoje ÚMO

Členové týmu:

Prof. PhDr. Josef Jařab CSc.
Petr Dvořáček,
Jiří Machek
MUDr. Jana Němečková
Ing.arch. František Brauner
Ing. Josef Marčák

Volební výsledky na okrese Olomouc - volby do PS a ČNR (červen 1992)

ČNR		SN FS	SL FS
ODS-KDS	38 472	39 865	56 304
LB	19 779	19 997	20 650
HSD-SMS	16 924	13 814	12 379
KDU - ČSL	10 202	9 648	8 872
SPR-RSČ	8 378	8 331	8145
LSU	7 767	8 750	5 829
ČSSD	7 659	9 444	8 316
ODA	6 596	4 515	3 353

Do volebních seznamů bylo zapsáno 167 941 voličů, hlas odevzdalo 141 311 voličů. Voleb se zúčastnilo 85% oprávněných voličů okresu Olomouc.

Zvolení poslanci do SL PS, SN PS a ČNR (červen 1992)

Sněmovna lidu PS	Ing. Ivan Foltýn (KDU-ČSL), ing. Tomáš Kopřiva (ODS), PhDr. Marcela Rybková (KDS)
Sněmovna národů PS	Pavel Dostál (ČSSD), Mgr. Pavel Maňák (KSČM)
ČNR	Eva Fischerová (ČSSD), Alfréd Frommer (ČSS), MUDr. Miroslav Kašpárek (SPR-RSČ), PhDr. Jiří Machalík (KSČM), RNDr. Otakar Vychodil (ODS), JUDr. Jiří Navrátil (ODS)

Zdroj : OA Olomouc, RMO 1992

Vyhlášky ÚMO ve volebním období 1990 -1994

1) Regulace prodeje a šíření pornografie
2) Výše nájemného z nebytových prostorů na území města Olomouce*)
3) Místní poplatky**)
4) Udržování čistoty ve městě Olomouci
5) Vyhláška o výši nájemného v nebytových prostorech
6) Obecně závazná vyhláška o Městské policii Olomouc
7) Vyhláška o povinné deratizaci na území města Olomouce
8) Vyhláška o režimu pěší zóny v historickém jádru města Olomouce
9) Vyhláška o konání voleb do FS a ČNR
10)Novela vyhlášky o místních poplatcích
11)Ochrana veřejného pořádku a nočního klidu

Vyhlášky RMO o místních poplatcích (1992)

1) Poplatek ze psů
2) Poplatek za užití veřejného prostranství
3) Poplatek za reklamní zařízení
4) Poplatek ze vstupného
5) Poplatek za ubytovací kapacity
6) Poplatek dislokační
7) Poplatek z prodeje alkoholu a tabáku
8) Poplatek za rekreační pobyt
9) Poplatek za povolení vjezdu do vybraných částí města

*) vyhláška byla zrušena rozhodnutím ČNR
**) zrušena a nahrazena novelou téže vyhlášky

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Kandidáti do voleb 1992 z Olomoucka

1) Eva Fischerová, ČSSD (ČNR)
2) Květoslava Princová, OH, (SN)
3) František Mezihorák, OH, (SL)
4) Milan Sýkora, OH, (ČNR)
5) Marcela Rybková-Hanáková, KDS, (SN)
6) Antonín Procházka, KDS, (SN)
7) Petr Hejnar, KDS, (SL)
8) Tomáš Kopřiva, ODS, (SL)
9) Otakar vychodil, ODS, (ČNR)
10)Miroslav Pilát, ODS, (SL)
11)Zdeňka Vodičková, ODS, (ČNR)
12)Stanislav Lach, ODS, (SL)
13)Jaroslava Cardová, LB, (ČNR)
14)Václav Čada, LB, (SN)
15)Alexander Černý, LB, (SN)
16)Evžen Dombi, nezávislý na kandidátce LB, (SL)
17)Jiří Jíša, LB, (SN)
18)Jindřich Kania, LB, (ČNR)
19)Ivan Klásek, LB, (SL)
20)Jiří Machalík, LB, (SN)
21)Miroslav Marek, LB, (SL)
22)Radomil Přikryl, LB, (ČNR)

Odbory ÚMO a jejich vedoucí (1992)

Odbor ekonomický – Václava Majerová, ing.
Odbor investiční – Přibyl František, ing.
Odbor kancelář primátora – Zatloukalová Jiřina, JUDr.
Odbor majetkoprávní – Wontrobová Ivana, JUDr.
Odbor MPO – Smejkal Ladislav, PaedDr.
Odbor sociálně zdravotní – Petřek Zdeněk, Mgr.
Odbor správy – Krátký Jiří, ing.
Odbor stavební – Najdekr Miroslav, ing,, CSc.
Odbor školství a kultury – Pavel Richard, Mgr.
Odbor živnostenský – Nováková Sylvie, ing.
Odbor životního prostředí – Kadula Jaroslav, ing.

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Komise městských částí města Olomouce a jejich předsedové*)

1) Bystrovany - Vladimír Krouželka
2) Droždín –Karel Černý
3) Břuchotín – Antonín Chovanec
4) Chomoutov – Eduard Werner
5) Křelov – Miroslav Vejvoda
6) Lošov – Miloš Eichler
7) Nedvězí – ing. Alois Tvrdý
8) Nemilany – Antonín Vysloužil
9) Radíkov – Jan Krumpolc
10)Samotišky – Marta Dosoudilová
11)Svatý Kopeček – MUDr.Vladimír Raclavský
12)Topolany – František Chochola
13)Týneček – Jiří Hoška
14)Holice – MUDr. Jan Křivánek
15)Slavonín – Jiří Bleša
16)Nový Svět – ing. Břetislav Kvapil
17)Chválkovice – Petr Fišar
18)Pavlovičky – Dušan Čáslava
19)Černovír – ing. Jaroslav Dvorský
20)Lazce – Vlastimil Blažek
21)Hejčín – Jiřina Příleská
22)Řepčín – Miroslav Peterka
23)Neředín I – Miroslav Beneš
24)Neředín II – Zdeněk Páleník
25)Nová Ulice*)
26)Nové Sady – Stanislav Kalman
27)Povel**)
28)Staré Hodolany – František Schneider
29)Nové Hodolany – ing. Jaromír Czmero
30)Olomouc-střed – JUDr. Milan Hikl

*),**) funkce předsedy neobsazena

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Počty pracovníků odborů ÚMO (1992)

název odboru	počet pracovníků k 31.11.1992 - 323
Ekonomický	23
Živnostenský	7
Obchodní	0*)
Sociální	43+59(jesle)
Bytový	0*)
Stavební	53
Zemědělský	0*)
Školský a kulturní	9
Správy	37
Životního prostředí	14
Investic	20
MPO	73
Kanceláře primátora města Olomouce	15
Majetkoprávní	16
vedoucí odborů	13

*) zrušené odbory

Vedení města po rekonstrukci RMO (31.8.1992)

Primátor města Olomouce - Milan Hořínek

RMO

Karel Šimša
Jaroslav Jílek
Pavel Krejčíř
Vladimír Pokorný
Josef Fischer
Vladimír Raclavský
Tomáš Kvapil
Svatopluk Loyka
Svatopluk Ščudlík
Milan Loveček
Tomáš Černoušek
Šárka Černá

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Seznam členů Zastupitelstva města Olomouce (1992)

1) MUDr. Jaroslav Vomáčka
2) doc. MUDr. Horymír Malota CSc. (zemřel 3.2.1992, náhradník Antonín Krček)
3) Ing. Michal Příleský
4) Jiří Machek
5) Mgr. Milan Hořínek
6) Mgr. Petr Dvořáček
7) Ing. Stanislav Zapletal
8) MUDr. Vlastimil Bistrý
9) Zdislav Havran
10) doc. MUDr. Jiří Hřebíček CSc.
11) MUDr. Jiří Vlček
12) MUDr.Eva Čáchová
13) ing. Miroslav Marek
14) Radomil Přikryl
15) MUDr. Josef Bartek
16) prof. MUDr. Josef Fischer CSc.
17) Hana Šemberová
18) ing. Martin Tesařík
19) Petr Salava
20) ing. Petr Domácí
21) Václav Burian
22) ing. arch. Tomáš Černoušek
23) ing. Antonín Kolář
24) ing. Roman Gabriel
25) ing. Stanislav Losert
26) ing. Miroslav Kořenek
27) ing. Zdeněk Svozil
28) MUDr. Hana Šarapatková
29) Jan Volný
30) RSDr. Alexander Černý
31) ing. Jiří Hambálek
32) MUDr. Josef Bazala
33) František Konvalinka
34) ing. Iva Laurenčíková
35) MUDr. Svatopluk Loyka
36) RNDr. Jarmila Měkotová
37) ing. Vít Pelikán
38) Mikuláš Pánek

39) ing. Jiří Vicher
40) MUDr. Vladislav Raclavský
41) MVDr. Přemysl Skalka
42) Ivo Peňáz
43) Jaroslav Novotný
44) ing. Vladimír Pokorný
45) ing. Pavel Krejčíř
46) ing. Jaromír Czmero
47) prof. PhDr. Josef Jařab CSc.
48) MUDr. Jaroslav Křivánek
49) ing. arch. Petr Brauner
50) ing. Tomáš Kvapil
51) ing. Jaromír Jílek
52) Jan Kohoutek
53) PhDr. Jana Kreitzerová
54) ing. Radovan Kunc
55) Svatopluk Ščudlík
56) ing. František Richter
57) Radko Veverka
58) Mgr. Šárka Černá
59) Ivana Plíhalová
60) ing. Vladimír Bordovský
61) PaedDr. Milan Sýkora
62) ing. arch. Milan Obenaus
63) ing. František Novák
64) MUDr. Miroslava Němečková
65) ing. Antonín Marčák
66) Jaroslav Špunda
67) PaedDr. Miroslav Skácel
68) ing. Karel Šimša
69) MUDr. Petr Hejnar
70) ing. Milan Loveček

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Kapitola 2

Rozpočet města
Financování
Dotace

Rozpočet

Přípravné práce na městském rozpočtu pro fiskální rok 1992 začaly vlastně již vytvořením rozpočtového provizória schváleného Radou města Olomouce (RMO) a Zastupitelstvem města Olomouce (ZMO) ve dnech 5. a 17. prosince 1991. Na období leden - březen 1992 se zde vymezilo 22% ze schváleného rozpočtu roku 1991 s doporučením navýšit příslušnou částku o zhruba 7,5 milionu korun na celkovou výši 64 milionů korun, což by odpovídalo 22,3% výdajů roku 1991. Navýšení se mělo týkat rozpočtových kapitol dopravy (2,500 milionu korun), školství (1,731 milionu korun), kultury (1,500 milionu korun) a místního hospodářství (1,800 milionu korun). Při jednáních o rozpočtu na rok 1992 se uvažovalo o předpokládané dotaci od státu, ve hře byly ovšem i předpokládané částky získané prodejem městských nemovitostí i výše samotných daní, poplatků a dalších položek příjmové stránky, kterou ovšem není možné přesně prognózovat. Prvotní úvahy tohoto druhu na přelomu roku se pohybovaly okolo částky necelých 300 milionů korun příjmové částky a tomu odpovídající částka na straně výdajové. Maximální rozměr připravovaného rozpočtu ve vyrovnané podobě byl uvažován na hraniční částce zhruba 650 milionů korun. Pro investiční výstavbu se v novém roce předběžně počítalo s částkou 72 milionů korun, přičemž její největší část ve výši 29, 020 milionu korun byla určena na stavební činnost, její nejmenší část (0,8 milionu korun) pak na oblast zdravotnictví. Přesnější podoba olomouckého městského rozpočtu na rok 1992 se začala rýsovat až v prvních měsících roku, především po jednání RMO v úterý dne 3. března 1992, kde byla schválena jeho předběžná podoba. Na této časové úrovni se rozpočet „vyšplhal" ve své uvažované příjmové a výdajové stránce až na zhruba 530 milionů korun. Zde se již pracovalo s dotační částkou ve výši 186 milionů korun ze státního rozpočtu, částkou 99 milionů korun získanou předpokládaným prodejem městských bytů a bytových domů, s řadou účelových dotací a v neposlední řadě i s bankovním úvěrem v předpokládané výši

47 milionů korun. Ve výdajové oblasti dosáhlo nejvyššího navýšení místní hospodářství, tedy podniky s účastí města Olomouce. Částka dosáhla výše 137 milionů korun, nejnižší výdaje byly opět směřovány do oblasti zdravotnictví, kde činily 5 milionů korun.

Za pozornost stojí připomenout, že prognózované zisky ze státních podniků zdaleka nedosáhly původní předpokládané úrovně, ale silně poklesly. Vysvětlení je možné hledat v postupující a prohlubující se krizi této části městské ekonomiky, kam začala zásadněji pronikat postupující transformace ekonomiky v celostátním pojetí - tedy nastupující vlna jejich privatizace či přímo likvidace. Tzv. příspěvkové organizace města Olomouce - tedy ty, jejichž vlastní rozpočet tvoří dotace města - hrály v městské finanční politice roli více méně marginální, neboť jejich celková výše nebyla ani 50 milionů korun. Jednalo se o Zoologickou zahradu, Moravskou filharmonii Olomouc, Moravské divadlo Olomouc a Divadlo hudby.

Na pořad jednání olomouckých zastupitelů (ZMO) se rozpočet dostal ve čtvrtek 2. dubna 1992 v aule Filozofické fakulty Univerzity Palackého, kde tehdy městští poslanci zasedali. Zprávu o rozpočtu přednesl poslancům náměstek primátora města Olomouce ing. Vladimír Šimša. Rozpočet byla nakonec ještě navýšen díky mimořádným výdajům na městskou hromadnou dopravu, školství a stavebnictví. V oblasti příspěvkových organizací města bylo nejvyšší navýšení původní dotace u Moravské filharmonie Olomouc ve výši 7,65 milionu korun. Výsledkem jednání byla příjmová a výdajová část rozpočtu ve výši 523, 918 milionu korun, v této podobě ji také schválilo třiapadesát poslanců ZMO. Hlasování se zdrželo celkem 7 poslanců včetně primátora města Olomouce Milana Hořínka.

Úpravy rozpočtu

Další průběžné úpravy městského rozpočtu proběhly během kalendářního roku. První z nich byla k 31. srpnu 1992 a znamenala snížení v příjmové části na 526,218 milionu korun, v další úpravě ke dni 26. listopadu došlo naopak k navýšení příjmové

části rozpočtu až na 554, 485 milionu korun. Do své konečné podoby se městský rozpočet dostal až k datu 29. prosince 1992, kdy činil v příjmové a výdajové části částku 532,010 milionu korun. Na začátku roku 1993 bylo potom provedeno konečné finanční vypořádání městských financí za rok 1992, které konstatovalo čistý přebytek ve výši 36,002 173 milionu korun. Neúčelové dotace na rok 1992 činily nakonec celkem 190 milionů korun, účelové více než 55 milionů korun a úvěry zhruba 37 milionů korun. Celkové příjmy za fiskální rok tak dosáhly konečnou částku 563, 236 951 korun a celkové výdaje 520, 470 696 korun. V roce 1990 byla podniku Služby města Olomouce poskytnuta dosud nesplacená půjčka ve výši 1 milionu korun, Úřadem pro řešení důsledků pobytu Sovětské armády na území ČSFR bylo Olomouci proplaceno 2, 466 milionu korun a Dopravnímu podniku města Olomouce poskytnuta půjčka 9 milionů korun, za něž byly nakoupeny autobusy za 8,160 milionu korun.

V návrhu plánu investičních akcí pro rok 1992 se po rekapitulaci podle jednotlivých kapitol nakonec objevila částka ve výši 128, 659 milionu korun, z níž bylo nejvíce investováno do místního hospodářství (44,084 milionu korun), nejméně do zdravotnictví (0,8 milionu korun). Odvody daní fyzických osob byly v roce 1992 splněny na 109% a dosáhly celkové výše 16,285 milionu korun, zemědělská daň činila 0,821 milionu korun, daň z příjmů obyvatelstva 52,216 milionu korun, daň domovní 9,739 milionu korun, správní poplatky 15,843 milionu korun. V oblasti vodního hospodářství a životního prostředí nebyla rozpočtová částka 46,572 milionu korun vyčerpána o 5,211 milionu korun, v kapitole zemědělství naopak překročena o 0,2 milionu korun, k překročení plánované částky došlo i v kapitole dopravy o 28,360 milionu korun (v důsledku rekonstrukce křižovatky „Drápal"), školský rozpočet ve výši 80 milionů korun musel být v průběhu roku navýšen o 2, 141 milionu korun. Ušetřit se podařilo na provozu jedenácti městských jeslí, kde se v rozpočtu 6,4 milionu korun

našla úspora 0,234 milionu korun. Dvě účelové finanční dotace z ministerstva financí si naopak vyžádal provoz městských kulturních zařízení a Městské památkové rezervace Olomouc, kde se stát podílel částkou 3,150 milionu korun rozdělených mezi Státní vědeckou knihovnu (0,252 mil.Kč), Památkový ústav Olomouc (0,945 mil. Kč), Olomouckou galerii výtvarných umění (0,315 mil. Kč), Farní úřad sv. Michala (0,252 mil.Kč) či opravu Loccatelliho hradeb v Bezručových sadech (0,630 mil.Kč). Uváděný finanční přebytek v rozpočtu města byl získán v důsledku překročení příjmů v oblasti daní a poplatků obyvatelstva zhruba o 22 milionů korun. Původní neúčelová dotace požadovaná městem Olomoucí ze státního rozpočtu byla nakonec zkrácena o 49 milionů korun a dosáhla celkové výše 246 milionů korun, což činilo v této době asi 44% celkových městských příjmů. V oblasti výdajů bylo docíleno 2% úspory. V důsledku rozpadu republiky (ČSFR) nakonec nedošlo k úhradě za vojenská kasárna z přijatého úvěru 30 milionů korun. Celkový příjem ze státních podniků na území města byl o 60 milionů korun nižší než v roce 1991. Jediným ziskovým podnikem se nakonec ukázaly Hanácké pekárny a cukrárny (HPaC) s celkovým příjmem 59, 712 milionu korun.

Rozpočet Městské policie Olomouc (MPO) byl překročen o 0,997 milionu korun v důsledku nákladů na materiální vybavení a dosáhl výše 1,3 milionu korun. Město vyplatilo na sociálních dávkách částku 23,5 milionu korun, z toho Azylový dům dotovalo sumou 1,035 milionu korun. Rozpočet místního hospodářství ve výši 60,944 milionu korun byl čerpán na 99,4% , z toho výdaje Technických služeb města Olomouce činily 27, 3 milionu korun. Rovněž rozpočet stavebnictví a komplexní bytové výstavby (KBV) nebyl dočerpán v důsledku nižší rozestavěnosti a činil nakonec částku 3,963 milionu korun. MPO

Finanční bilanci města Olomouce optimalizovaly i provedené převody akcií provedené podle privatizačních projektů. tyto finanční operace schvalovala RMO na svém jednání v závěru ka-

lendářního roku dne 24. listopadu 1992. V těchto souvislostech získala Olomouc 2% akcií Moravskoslezských tepláren, a.s. Ostrava v objemu 50 151 akcií při ceně 1000 Kč / akcie. Moravské železárny, s.p. Olomouc poskytly městu Olomouc jako svému akcionáři 40 000 akcií v hodnotě 40 milionů korun.

Stejně jako v roce 1992 se pro začátek dalšího kalendářního roku vypracovalo rozpočtové provizorium na první kvartál roku 1993 v celkové výši 125 milionů korun s výdaji ve výši 110 milionů Kč a rezervou 15 mil. Kč. Jeho největší část ve výši 22 milionů korun byla určena na výdaje v oblasti dopravy, nejmenší ve výši 2,2 milionu korun pak na stavebnictví a KBV.

Konkrétnější pohled na celkovou skladbu a změny ve financích města Olomouce v roce 1992 podáváme v následném tabulkovém přehledu.

Rozpočet města Olomouce 1992 **příloha č. 1**

Rozpočtové provizórium na I/Q 1992 (mil. Kč)

obor financování	navržená částka
doprava	2,500
školství	1,739
kultura	1,500
místní hospodářství	1,800

Předpokládané zdroje příjmů města (mil. Kč)

označení finančního zdroje	předpokládaná částka pro rozpočet
příjmy z činnosti rozpočtových organizací	36,600
příjmy z činnosti příspěvkových organizací	0,700
odvody ze státních podniků	35,000
odvody fyzických osob	7,500
daně a poplatky obyvatelstva	14,000
doplňkové příjmy	15,000
předpokládané dotace	245,000
celková částka po odpočtu investičních výdajů (55 mil.Kč)	298,800

Předpokládané výdaje města (mil. Kč)

označení finančního spotřebitele	předpokládaná vynaložená částka
vodní hospodářství a životní prostředí	23,200
zemědělství	0,150
doprava	67,234
školství	65,500
zdravotnictví	4,500
kultura	23,220
vnitřní správa	27,555
sociální věci	18,741
místní hospodářství	61,100
stavebnictví a KBV	0,500
všeobecná pokladní správa	7,100
výdaje celkem	298,800

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 2**

Financování investiční výstavby a stavební údržby (1992, mil.Kč)

obor	navrhovaná částka
vodní hospodářství a životní prostředí	1,000
doprava	3,950
školství	15,400
zdravotnictví	0,800
kultura	5,300
vnitřní správa	1,250
místní hospodářství	15,280
stavebnictví a KBV	29,020
celkem	72,000

Návrh rozpočtu schválený RMO dne 3.3.1992 (mil.Kč)

Příjmová část rozpočtu

druh příjmu	navrhovaná částka
odvody státních podniků	34,500
odvody fyzických osob	7,000
příjmy z činnosti rozpočtových organizací	36,570
daně a poplatky obyvatelstva	36,000
doplňkové příjmy	8,000
převod z rezervního fondu	10,000
úvěr od České spořitelny	47,245
dotace ze státního rozpočtu	17,891
neúčelové dotace ze státního rozpočtu	186,028
účelové dotace ze státního rozpočtu	17,000
účelové dotace na výstavbu	15,300
účelové dotace na sociální dávky	20,000
úroky z úvěru	- 5,000
finanční prostředky z prodeje nemovitostí	99,000
příjmy celkem	530,134

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 3**

Návrh rozpočtu schválený RMO dne 3. 3. 1992 (mil. Kč) *)

Výdajová část rozpočtu

výdaje - odvětví	návrh částky
výdaje na státní podniky	96,000
výdaje na rozpočtové organizace	378,634
z toho vodní hospodářství a životní prostředí	27,540
zemědělství	0,290
doprava	17,360
školství	80,000
zdravotnictví	5,000
kultura	5,900
vnitřní správa	49,948
práce a sociální věci	23,100
místní hospodářství	113,636
stavebnictví	48,310
všeobecná pokladní správa	7,550
výdaje na příspěvky pro příspěvkové organizace města	55,500
výdaje celkem	530,134

*) při schvalování tohoto návrhu poslanci ZMO dne 2.4.1992 byly zvýšeny výdajové částky u některých subjektů takto:

Státní podniky – o 0,65 mil.Kč

Příspěvkové organizace města o 7,65 mil. Kč

DDM Olomouc o 0,75 mil. Kč

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 4**

Podoba rozpočtu po schválení ZMO 2. dubna 1992 (mil. Kč)

Příjmy

příjmy hospodářských organizací	rozpočet navržený RMO	rozpočet upravený ZMO
odvody a daně	34,500	34,500
příjmy z činnosti rozpočtových organizací	35,622	35,622
daně a poplatky	36,000	36,000
neúčelové dotace	239,128	239,074
převody z rezervního fondu	12,750	3,750
Úvěr	47,245	47,245
státní dotace k úvěru	17,691	17,691
doplňkové příjmy	102,948	103,036
příjmy celkem	532,884	523,918

Výdaje

Výdaje	rozpočet navržený RMO	rozpočet upravený ZMO
výdaje hospodářských organizací	91,650	77,650
výdaje rozpočtových organizací	316,148	317,135
výdaje příspěvkových organizací celkem	60,150	64,197
z toho Moravské divadlo Olomouc	36,000	36,000
Divadlo hudby Olomouc	0,600	0,600
Moravská filharmonie Olomouc	7,650	7,650
Zoologická zahrada	5,900	5,900
Flora Olomouc	7,000	7,000
SDFMO	-	5,000
ostatní příspěvky	3,000	2,047
úvěr	47,245	47,245
státní dotace k úvěru	17,691	17,691
výdaje celkem	532,691	523,918

Zdroj : OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 5**

Úpravy rozpočtu k 31. 8.1992 (mil. Kč)

Příjmy

Příjmy	schválený rozpočet	upravený rozpočet
odvody od hospodářských organizací	34,500	44,500
odvody od fyzických osob	7,000	7,000
příjmy r činnosti rozpočtových organizací	35,622	35,622
daně a poplatky	36,000	48,000
vlastní příjmy celkem	113,122	135,122
neúčelové dotace	239,128	239,074
účelové dotace	-	2,300
převody z rezervního fondu	12,750	3,750
Úvěr	47,245	47,245
státní dotace k úvěru	17,691	17,691
doplňkové příjmy	102,948	81,036
příjmy celkem	532,884	526,218

Výdaje

Výdaje	schválený rozpočet	upravený rozpočet
výdaje hospodářských organizací	91, 650	77,650
výdaje rozpočtových organizací	316,148	319,435
z toho kultura	2,570	4,870
stavebnictví a KBV	7,998	7,498
výdaje příspěvkových organizací	60,150	60,150
Úvěr	47,245	47,245
státní dotace k úvěru	17,691	17,691
výdaje celkem	532,884	526,218

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 6**

Úprava rozpočtu města Olomouce k 26. 11.1992 (mil.Kč)

příjmy	**částka po úpravě**
odvody HO	44,500
odvod ze zisku	16,270
odvody mezd	28,230
odvody od FO	7,000
odvod ze zisku	4,000
odvody z mezd	3,000
příjmy z RO	35,622
vodní hospodářství a ŽP	6,910
zemědělství	0,560
doprava	0,050
školství	23,000
zdravotnictví	0,500
kultura	-
vnitřní správa	0,005
práce a sociální věci	0,047
místní hospodářství	4,550
KBV	-
všeobecná pokladní správa	-
daně a poplatky	48,000
zemědělská daň	0,500
daň z příjmů obyvatelstva	35,000
domovní daň	6,000
správní poplatky	6,500
vlastní příjmy celkem	135,122
neúčelové dotace	239,074
převody z ostatních zdrojů	3,750
úvěr	37,245
úvěr kasárna 9. května	30,000
státní dotace k úvěru	7,200
doplňkové příjmy	79,882
příjmy celkem	**554,485**

Zdroj : OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 7**

Úprava odpočtu města Olomouce k 26.11.1992 (mil. Kč)

výdaje	**částka po úpravě**
výdaje HO	70,650
DPMO	55,000
OLTERM	8,650
PBH	7,000
výdaje RO	343,963
vodní hospodářství a ŽP	46,572
zemědělství	0,250
doprava	28,360
školství	82,000
zdravotnictví	6,400
kultura	5,720
vnitřní správa	57,124
práce a sociální věci	46,790
místní hospodářství	58,784
KBV	4,963
všeobecná pokladní správa	57,124
výdaje PO	65,427
Moravské divadlo Olomouc	36,434
Divadlo hudby Olomouc	0,665
Moravská filharmonie Olomouc	7,650
Zoologická zahrada	6,596
Flora Olomouc	7,000
SDFMO	2,000
Plavecký stadion	2,335
ostatní příspěvky	2,747
úvěr	37,245
úvěr na kasárna 9. května	30,000
státní dotace	7,200
výdaje celkem	**554,485**

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 8**

Konečná podoba městského rozpočtu k 29.12.1992 (mil. Kč)

příjmy	**konečná částka**
odvody HO	57,000
odvody ze zisku	13,000
odvody z mezd	44,000
odvody od PO	15,000
odvody ze zisku PO	4,000
odvody z mezd PO	11,000
příjmy z činnosti RO	37,712
vodní hospodářství a ŽP	9,000
zemědělství	0,560
doprava	0,005
školství	23,000
zdravotnictví	0,500
kultura	-
vnitřní správa	0,005
práce a sociální věci	0,047
místní hospodářství	4,550
KBV	-
veřejná pokladní správa	-
daně a poplatky od obyvatelstva	71,000
zemědělská daň	0,500
daň z příjmů obyvatelstva	52,000
domovní daň	8,000
správní poplatky	10,500
vlastní příjmy celkem	180,712
neúčelové dotace	190,424
účelové dotace	56,011
převody z rezervního fondu	4,603
převody ze státních podniků	0,118
převody z ostatních zdrojů	0,743
úvěr	37,245
státní dotace k úvěru	7,200
doplňkové příjmy	54,954
příjmy celkem	**532,010**

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 9**

Konečná podoba městského rozpočtu k 29.12.1992 (mil. Kč)

výdaje	**konečná částka**
výdaje HO	70,650
výdaje DPMO	55,000
výdaje OLTERM	8,650
výdaje PBH	7,000
výdaje RO	346,770
vodní hospodářství a ŽP	46,572
zemědělství	0,250
doprava	28,360
školství	82,141
zdravotnictví	6,400
kultura	5,720
vnitřní správa	58,429
místní hospodářství	60,944
KBV	3,963
veřejná pokladní správa	7,000
výdaje PO	70,145
Moravské divadlo Olomouc	41,037
Divadlo hudby Olomouc	0,665
Moravská filharmonie Olomouc	7,650
Zoologická zahrada	6,661
Flora Olomouc	7, 728
SDMFO	1,300
Plavecký stadion Olomouc	2,357
ostatní příspěvky	2,747
úvěr	37,245
státní dotace k úvěru	7,000
výdaje celkem	532,010

Zdroj : OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 10**

Finanční vypořádání za rok 1992 (mil. Kč)

skutečné příjmy-výdaje	**částka**
neúčelové dotace	190,424
účelové dotace	55,949
Úvěr	37,245
Převody	5,478
státní dotace na úroky z úvěru	6,764
vlastní a doplňkové příjmy celkem	267,376
příjmy celkem	563 236.951,32
výdaje celkem	520,470.696,90
výsledek hospodaření za rok 1992 (přebytek)	**+ 36, 002.173,72**
stav rezervního fondu po finančním vypořádání	36,839.985,62

V roce 1990 byla Službám města Olomouce poskytnuta půjčka ve výši 1 milionu korun. Úřadem pro řešení důsledků pobytu SA na území ČSFR bylo městu vyplaceno celkem 2,466 milionu korun.
DPMO byla rovněž poskytnuta půjčka ve výši 9 milionů korun na nákup autobusů za 8,160 mil. Kč.

Zdroj : OA Olomouc, RMO 1992

Zpráva o majetku ve vlastnictví ÚMO k 1.lednu 1992 příloha č. 11

majetková oblast	hodnota (mil. Kč)
odbor správy ÚMO	20,761
odbor sociálně zdravotní ÚMO	13,378
odbor školství ÚMO	367,118
odbor stavební ÚMO	16,338
odbor investic ÚMO	20,724
zemědělský odbor ÚMO	4000 ha lesů

Návrh plánu investiční výstavby pro rok 1992 (mil. Kč)

rozpočtová kapitola	uvolněná částka
č.702 - vodní hospodářství	1,000
č.710 - doprava	19,815
č.714 - školství	15,402
č.715 - zdravotnictví	0,800
č.716- kultura	8,779
č.719 - vnitřní správa	2,840
č.739- místní hospodářství	44,084
č.740- stavebnictví a KBV	27,432
č.751- akce „Z"	8,507
rozpočet celkem na investice	**128,659**

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 12**

Porovnání rozpočtů 1991 a 1992 (mil. Kč)

Příjmy

příjmy	1991	1992
od státních podniků	102,000	34,500
od fyzických osob	3,500	7,000
daně a poplatky od obyvatelstva	18,500	36,000
doplňkové příjmy	30,500	8,000
Účelové dotace ze státního rozpočtu přes Okresní úřad Olomouc	105,000	186,000

Výdaje

výdaje	1991	1992
dotace státním podnikům	68,000	91,000
dotace rozpočtovým organizacím	210,000	383,000
vodní hospodářství a ŽP	0,6000	46,000
školství	77,000	80,000
všeobecná pokladní správa	19,000	60,000
práce a sociální věci	11,000	40,000
místní hospodářství	43,000	115,000

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Rozpočet města Olomouce **příloha č. 13**

Rozpočtové provizorium I/ Q 1993

Výdaje

rozpočtová kapitola	navrhovaná částka (mil. Kč)
vodní hospodářství a ŽP	9,500
doprava	22,000
školství	20,000
kultura	7,500
zdravotnictví	3,000
vnitřní správa	14,000
práce a sociální věci	8,000
místní hospodářství	19,500
stavebnictví a KBV	2,200
všeobecná pokladní správa	4,300
rozepsané výdaje	110,000
rozpočtová rezerva	15,000
výdaje celkem na I/Q 1993	125,000

Zdroj : OA Olomouc, RMO 1992

Přehled příspěvkových organizací města Olomouce / 1992)

Flora Olomouc
Plavecký stadion Olomouc
Správa domovního fondu města Olomouce
Technické služby města Olomouce
Moravské divadlo Olomouc
Divadlo hudby Olomouc
Moravská filharmonie Olomouc
Městská správa kin

Kapitola 3

Ekonomika města

Průmysl
Obchod
Služby

Odchod zahraničních dělníků

Dostupné informace vztahující se k začátku nového kalendářního roku 1992 přinesly i jedno svým způsobem signifikantní sdělení - Olomouc v lednu tohoto roku opustilo posledních osm Angolanů, kteří jako poslední cizinci z této africké země pracovali v místním státním podniku Sigma v čele s vedoucím skupiny Vieirou Kilola. Přítomnost zahraničních pracovníků byla i v Olomouci patrná od osmdesátých let - šlo o Vietnamce, Kubánce a i uváděné Angolany. V roce 1980 bylo v tehdejší ČSSR 18 tisíc Vietnamců, 8,5 tisíce Kubánců a asi 300 Angolanů. Na Olomoucku pracovali např. v podnicích Zora, Sempra, Moravské železárny, Moravia či Sigma. Z uvedených zahraničních pracovníků zůstali nakonec vlastně jen Vietnamci, a to i po pádu tehdejšího režimu. Ekonomická transformace počátku devadesátých let dostoupila v roce 1992 do své nové kvalitativní fáze - kupónové privatizace. která se samozřejmě nevyhnula ani hanácké metropoli. Začátkem ledna se ve městě rozběhla registrace zájemců o kupónovou privatizaci (KP), v Podniku výpočetní techniky (PVT) na třídě Kosmonautů bylo zapsáno do 6. ledna 11400 zájemců z řad občanů. Do poloviny ledna tento počet vzrostl na 28 000 zájemců. Konec registrace byl ve městě stanoven na 31. leden 1992. Během února privatizační proces pokračoval předkolem (do 17.2.1992), v němž docházelo k registraci privatizačních fondů. Privatizační přepážky byly většinou umístěny na poštovních úřadech - v Olomouci to byly pošty na ulicích Jeremenkova, Litovelská a Jánského. Propagační charakter měla evidentně i návštěva ministra průmyslu ing. Vrby ve městě ve čtvrtek 19. března, kterou zorganizovala místní odbočka Občanského hnutí, v němž byl ministr Vrba vedoucím jeho republikového vedení a ekonomické sekce. Během setkání s olomouckou veřejností se ministr vyslovil i k vývojovým tendencím republikové ekonomiky. Zahraniční host asistoval ve městě ještě u jedné akce - v pondělí 23. března vyjel z Olomouce kamiónový konvoj o 26 vozech do Ruska. Firma Ekotrend-Pittera zahájila podle kanadské a švý-

Návštěva ministra Vrby

carské technologie s montáží dřevěných domků z ruské domácí suroviny. Z 1200 kubíků dřevěných prefabrikovaných dílců bylo takto možno sestavit 40 domků vhodných i pro ruské podmínky. Kolona s 38 lidmi vyjela z města za přítomnosti ruského velvyslance Alexandera A. Lebeděva, který si zároveň prohlédl i město a jednal s komunálními představiteli. Pozvolný vzestup místních podnikatelských kruhů signalizovala dubnová aktivita této skupiny Olomoučanů v čele s ing. Alešem Přichystalem, ředitelem reklamní agentury Improva. V pátek 24. dubna byl v olomouckém Interhotelu Národní dům otevřen Bussines Club (BC). Po složení částky 10 tisíc korun jako zápisného mohl člen BC využívat dostupné komunikační služby, počítač a překladatelský servis. Pracovní doba v olomouckém BC byla stanovena od 9 do 23 hodin. K ostatním aktivitám Aleše Přichystala je možno přiřadit i jeho podíl na vzniku a fungování nového olomouckého týdeníku s názvem Hanácký kurýr. Důležitým krokem k rozvoji místních ekonomických aktivit se stala i olomoucká Okresní hospodářská komora (OHK). Tradice této instituce zasahuje časově až do poloviny 19. století tehdejší rakouské monarchie. Po listopadu se tradice regionálních Hospodářských komor postupně znovu objevila a dostala nakonec legislativní podporu v zákonu ČNR č. 301/ 92 Sb. o Hospodářských komorách, který byl schválen dne 5. května 1992. Kancelář připravující olomouckou komoru začala pracovat ovšem již 9. prosince 1991 a byl vytvořen příslušný sekretariát v ulici Hynaisově č. 10. V roce 1992 postupně vznikl přípravný výbor OHK s pětadvaceti členy a pětičlenným předsednictvem - ing. Jiří Kočí, ing. Jaromír Vavrouch, Karel Ošťádal, Drahomír Plášil a Hana Šumberová. Historická budova olomoucké Hospodářské komory byla postavena na Kollárově náměstí v roce 1905, novodobá OHK měla sídlo v ulici Opletalově č. 15.

Tuzex

Jedno z posledních reziduí předlistopadové ekonomiky - prodejna TUZEX - byla od 1. července 1992 zrušena výnosem o zrušení tuzexových poukázek. V prodejně TUZEX ve Ztracené ulici

byly ceny transformovány na koruny. Ve stávajících prodejnách bylo možno nakupovat i za valuty. Zbylé tuzexové poukázky (bony) bylo možno směnit za korunovou měnu či valuty v příslušném platném kurzu. Další pomník předlistopadové éry ve městě prošel rovněž během roku řadou proměn. Jedná se o tzv. Dům družby, který byl městem postaven v době reálného socialismu jako místo pro kontakty se sovětskou vojenskou a politickou reprezentací. Po odchodu Rudé armády z města Olomouce byla budova na nábřeží Moravy v dezolátním stavu, prakticky bez vnitřního vybavení, které odcházející armáda vzala sebou. Po listopadu se objekt ocitl postupně v držení několika subjektů. Rada města Olomouce (RMO) dne 12. května 1992 zrušila své dřívější rozhodnutí z 20. srpna 1991 o bezplatném převodu Domu družby, tehdy v držení Moravského divadla Olomouc, na Fakultní nemocnici Olomouc pro účely Transfúzní stanice. Řediteli MDO uložila RMO realizovat dlouhodobý pronájem objektu Domu družby na období 5 až 10 let. Vzhledem k finančním obtížím s údržbou objektu zažádalo vedení divadla o převedení objektu do majetku města Olomouce. Pro dokreslení obecnější ekonomické situace Olomoucka na počátku devadesátých let uvádíme výši průměrné měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře - ta činila v roce 1992 částku 4 230 Kč, což bylo o 777 korun více než v roce předcházejícím.

Tabulka 3.1: Cenové relace vybraných základních potravin v Olomouci (1992, Kčs)

komodita	květen 1992	srpen 1992
chléb, 1 kg	9,80-11,00	8,60-10,80
mléko plnotučné,1 l	6,50-7,00	7,50-8,20
máslo, 250 g	11,60-20,90	19,00-20,20
rýže, 1 kg	17,00-19,00	17,50-19,20
kefír, 0,5 l	4,20-5,00	4,50-5,00

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Ekonomická transformace městského hospodářství probíhala po roce 1989 po etapách, přičemž zmocnění pro výkon funkce zakladatele či zřizovatele hospodářské jednotky město získalo usnesením Rady Městského národního výboru č. 2/ 76 ze dne 17. července 1990. Organizační změna v tomto smyslu proběhla i na samotné radnici - v roce 1991 došlo ke sloučení finančního odboru a hospodářského odboru Úřadu města Olomouce (ÚMO) na ekonomický odbor. Od 1. září 1992 byla vedoucí hospodářského oddělení ekonomického odboru ÚMO Eva Brezová, v čele odboru byla ing. Václava Majerová a odbor spadal pod kompetenční pravomoc náměstka primátora ing. Karla Šimši. Od září roku 1992 bylo město zřizovatelem (zakladatelem) podniků Služby města Olomouce (SMO), Lotos Olomouc (v likvidaci), Dopravní podnik města Olomouce (DPMO), Podnik bytového hospodářství (PBH, od 15. září OLTERM, s.p.), Hanácké pekárny a cukrárny (HPaC), Uhelné sklady (US), Městský stavební podnik (MSP, v likvidaci), Městské automobilové opravny (MAO), Oděvní tvorba (OT, v likvidaci), Obnova (v likvidaci), Restaurace a jídelny (RaJ, v likvidaci) a Kovo-dřevo Olomouc.

Příspěvkové organizace

Příspěvkovými či rozpočtovými organizacemi města byly v témže roce následující instituce: Technické služby města Olomouce, Hřbitova města Olomouce, Plavecký stadion Olomouc, Flora Olomouc, Zoologická zahrada, Městská správa kin, Moravská filharmonie Olomouc, Správa domovního fondu města Olomouce, Divadlo hudby Olomouc a Moravské divadlo Olomouc.

Stavební podnik města Olomouce zanikl likvidací 30. června 1992, organizace Stavoprojekt se stala akciovou společností k 1. květnu 1992 a Hanácké pekárny a cukrárny byly převedeny na akciovou společnost v roce 1993.

Technické služby města Olomouce (TSMO) získaly zakládací listinu k 30.11.1992 jako rozpočtová organizace města a měly v této době majetek ve výši 78,654 milionu korun. Rozpočet byl stanoven na 9,300 milionu korun, příjmy činily 10,049 milionu ko-

run, které plynuly z veřejného osvětlení, čištění města, městských lázní, střediska dopravy a provozu veřejných WC.

Hřbitovy města Olomouce (HMO) byly zřízeny listinou z 26. listopadu 1992 jako rozpočtová organizace zřizovatele, jímž byla RMO. Majetek ve výši 3,631 milionu korun patřil městu Olomouc, další ve výši 3,232 milionu korun České republice. HMO měly ve správě 27 000 hrobových míst a vykonávaly 15-20 pohřbů do země za měsíc. Celková dotace města činila 3,184 milionu korun, vlastní příjmy 0,506 milionu korun.

Plavecký stadion Olomouc (PSO) se stal příspěvkovou organizací od 1. července 1992. Jeho provozní náklady byly 3,253 milionu korun a zisk 0,680 milionu korun.

Moravská filharmonie Olomouc (MFO) získala jako příspěvková organizace města částku 7,650 milionu korun, při celkových nákladech 10,634 milionu korun vykázala zisk ve výši 0,142 milionu korun. Část výnosů byla realizována zájezdy do zahraničí (23 koncertů v Holandsku, Francii, Německu a Rakousku). V Olomouci se podílela na dvou velkých festivalech - Olomouckém hudebním jaru a Mezinárodním varhanním festivalu. Docílená návštěvnost filharmoniků byla 89,4% .

Zoologická zahrada (ZOO) na Svatém Kopečku byla příspěvkovou organizací s výší dotace 5,9 milionu korun. Po jeho navýšení obdržela celkem 6,661 milionu korun a po zvýšení vstupného získala i jeho vyšší výnos (o 0,5 milionu Kčs více než v roce 1991). ZOO navštívilo během roku 237000 návštěvníků, starala se o 1129 zvířat ve 200 druzích a účetní hodnotě 4,26 milionu korun.

Olomoucká kina (OK) se stala od 31. prosince 1992 nástupnickou organizací za Městskou správou kin (MSK), která existovala od 1. července 1987 do konce roku 1992. Jako příspěvková organizace města provozovala kina Metropol, Central, Jas, Lípa a Letní kino. Vlastní majetek, tvořený hlavně nemovitostmi, byl ve výši 16,210 milionu korun. Ředitelem OK se stal Jan Joukal. Příspěvek OK nebyl v roce 1992 přiznán, zisk ze vstupného či-

nil 0,791 milionu korun. Bylo odehráno celkem 3 529 filmových představení pro 388 719 diváků. V kině Metropol byl vybudován nový vestibul, v kině Lípa byl modernizován interiér. Průměrný počet diváků na jednom filmu byl 110.

Flora Olomouc (FO) získala původní příspěvek ve výši 7 milionů korun, který byl navýšen o 0,728 milionu korun a dosáhla ročního čistého zisku 0,242 milionu korun. Zorganizovala za rok 15 výstavnických akcí, při deseti byla též pořadatelem.

Správa domovního fondu města Olomouce (SDFMO) jako organizace města vznikla k 1. červenci 1992 delimitací z Podniku bytového hospodářství Olomouc (PBH). Původní příspěvek byl snížen na 1, 300 milionu korun, celkové tržby dosáhly 31,410 milionu korun a byl vytvořen čistý zisk 2,879 milionu korun. SDFMO spravovala v roce 1992 celkem 1400 bytových domů v majetku města. V dalších letech se tento fond stal předmětem privatizace.

Divadlo hudby Olomouc (DH) získalo příspěvek ve výši 0,663 milionu korun při celkových nákladech 0,840 milionu korun a tržbách 0,218 milionu korun. Stavební úpravy interiéru proběhly za provozu divadla, koncem roku bylo divadlo v provizóriu. Uvedeno bylo 313 pořadů pro 22 435 diváků s průměrnou návštěvností 72% . Nejvíce zastoupené byly pořady pro školy s 15 369 diváky. Moravské divadlo Olomouc (MDO) získalo příspěvek ve výši 36 milionů korun, z toho bylo 15 milionů účelově vázáno na rekonstrukci objektu. Celkové náklady na provoz byly 45,369 milionů korun, celková ztráta dosáhla 0,089 milionu korun. Odehráno bylo 402 představení s průměrnou návštěvností 61,3% . Rekonstrukce budovy divadla probíhala od června do listopadu roku 1992.

Olterm, s.p. získal dotaci ve výši 8,650 milionu korun, z toho bylo 7,033 milionu korun určeno na zabezpečení dodávky TUV pro Olomoučany.

Dopravní podnik města Olomouce (DPMO) si při dotaci 55 milionů korun již naplánoval svou finanční ztrátu ve výši 50 milionů korun, skutečnost byla „lepší“ o 24 tisíc korun. Podnik od-

vedl při finančním vyrovnání do pokladny města částku ve výši 12 tisíc korun. Nejvyšší průměrné mzdy v roce 1992 byly dosaženy v DPMO, kde činily 5 177 korun, naopak nejnižší byly ve Floře Olomouc - 2 898 korun. Celkový pohled přináší tabulkový přehled 3.2.

Tabulka 3.2: Mzdy financované z rozpočtu města Olomouce (1992, Kčs)

organizace	průměrná mzda
MPO	5825
DPMO	5177
MFO	4974
DH	4780
MDO	4160
HMO	3961
SDFMO	3939
ZOO	3935
TSMO	3696
OLTERM	3613
PSO	3461
FLORA OLOMOUC	2898
průměr	4464

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

3.1 Průmysl

V rámci s postupujícím procesem privatizace české ekonomiky dospěla transformační vlna i na regionální úroveň a v její souvislosti došlo k řadě převodů majetku na město Olomouc. Vznikly rovněž místní privatizační fondy reagující na obecný trend. V případě privatizace energetiky došlo již v únoru k dohodě o privatizačním projektu a podpisu smlouvy s ČEZ-OKE jako dceřinnou společností Moravskoslezských tepláren, a.s. (MST). Předmětem smlouvy podepsané dne 21. února 1992 bylo stažení privatizačního projektu na místní energetické zdroje v regionu střední Moravy (okresy Olomouc, Přerov, Prostějov a Kroměříž), jejichž zástupci se jednání s energetiky zúčastnili, a dohoda o posunu

Energetika

Tabulka 3.3: Dražby v Olomouci v ceně nad 3 miliony korun (1992)

název jednotky	cena (mil. korun)	datum dražby
Radiotelevizní služba, Horní náměstí 19	18,500	28.3.1992
Mototechna, 1. máje 11	4,600	21.3.1992
Večerka a výrobna lahůdek, Kmochova 12	4,500	21.3.1992
Zásobovací základna Pramen, Holická 20	55,000	14.3.1992
Základna sdružených řemesel, Příční 1	23,000	8.2.1992
Moravský stavební podnik, Šlechtitelů 66	80,180	11.1.1992
Knihkupectví, Kosmonautů 981	7,400	4.1.1992
OLSTAV, Blanická 19	35,000	9.11.1991
Kulturní dům ZENIT	5,355	12.12.1992
Holičství a kadeřnictví, Kmochova 12	3,000	11.6.1992
Autoservis, Holická 16	7,110	11.6.1992
Potraviny, Přichystalova 44	7,000	11.6.1992
Podnikové ředitelství OT, Sokolská 21	3,240	29.4.1992
Středisko ROZVOJ podniku Lotos	25,910	13.11.1992
Moravský stavební podnik Olomouc	80,174	13.11.1992

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

privatizace ČEZ-OKE do další privatizační vlny. Na město Olomouc bylo bezplatně převedeno 50 151 akcií MST, a.s. Ostrava při ceně 1000 Kčs za akcii, město získalo dále 40 tisíc akcií v hodnotě 40 milionů korun bezplatným převodem od Moravských železáren, s.p., 1176 akcií po 10 tisících korunách od České spořitelny Praha a rovněž 5% akcií z portfolia Hanáckých pekáren a cukráren, jedna akcie/1000 Kčs.

Tabulka 3.4: Olomoucké privatizační fondy (1992)

název privatizačního fondu	předseda představenstva fondu
Sigmia IF, a.s.	JUDr.Jiří Kráčmar
OL-INVEST	Ing. Miroslav Kořenek
Ekologický IF, a.s.	prof.RNDr. Otakar Štěrba CSc.
PROFIT FOND, a.s.	PhDr. František Kalabis CSc.

zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Privatizační projekty na řadu místních podniků, u nichž bylo město v roli zřizovatele a byly zařazeny do první privatizační vlny.

Jednalo se o Služby města Olomouce, Dopravní podnik města Olomouce, Stavoprojekt Olomouc, Moravské autoopravny Olomouc, Oděvní tvorba Olomouc, Restaurace a jídelny Olomouc, Kovo-dřevo Olomouc a Hanácké pekárny a cukrárny Olomouc. V prosinci dospělo jednání o první privatizační vlně olomouckých podniků k závěru a v průběhu dalšího roku byla transformace zahájena. V případě podniku Služby města Olomouce (SMO) byla navržena dražba průmyslové prádelny na Brněnské ulici, chemická čistírna na ulici M.Horákové byla navrženy k přímému prodeji a na město bylo převedeno krematorium a Start-garáže v ulici Sokolské. V případě Dopravního podniku města Olomouce (DPMO) šlo o bezplatný převod do majetku města a následný vznik akciové společnosti DPMO, a.s., se 100% účastí města Olomouce jako jediného akcionáře. Pro Hanácké pekárny a cukrárny (HPaC) byl předložen návrh na transformaci na akciovou společnost a 5% účast města prostřednictvím akciového podílu ve výši 100 milionů korun. Moravské autoopravny Olomouc na ulici Holická byly určeny pro kupónovou privatizaci. V případě Restaurací a jídelen Olomouc (RaJ) se situace vyvinula tak, že v průběhu roku 1992 nebyl žádný privatizační projekt schválen. Podnik Kovo-dřevo Olomouc byl navržen na přímý prodej (autoservis a STK). Do kupónové privatizace byl navržen i Stavoprojekt s.p. Olomouc. Privatizační projekty podniků zařazených do druhé vlny privatizace byly předávány zakladateli (ÚMO) do 24. listopadu 1992. Resort ministerstva průmyslu ČR zařadil do druhé vlny privatizace v Olomouci podniky Sigma Engineering, s.p., Moravské železárny, s.p., Dopravní stavby Olomouc, s.p., Ústav výpočetní techniky Olomouc, s.p., Severomoravské sběrné suroviny, s.p., Stavebně mechanizační a dopravní podnik Olomouc, s.p., Masokombinát Haná Olomouc, s.p.,Mrazírny Olomouc, s.p.,Olma Olomouc, s.p., Vodovody a kanalizace Olomouc, s.p., Výzkumný ústav šlechtitelský a zelinářský Olomouc, s.p., a Oděvy Olomouc, s.p. Celá řada olomouckých podniků byla ná-

Privatizace

sledně zařazena do kupónové privatizace, o čemž bylo rozhodnuto v květnu 1992. Přehled těchto podniků přinášíme v tabulkovém přehledu 3.5.

Tabulka 3.5: Olomoucké podniky zařazené do kupónové privatizace (květen 1992)

název podniku	počet zaměstnanců
Agrozet Olomouc	247
Beta Olomouc	250
DOMA Olomouc	790
Dopravní stavby a mosty	986
MORAVEL, a.s.	771
Drogerie Olomouc	123
Drogerie PLUS, a.s.	210
IDOP Olomouc	121
MILO Olomouc	844
Mlýny Olomouc	527
Nealko Olomouc	406
Pozemní stavby Olomouc	681
Seliko Olomouc	1529
Sidia Olomouc	181
Solné mlýny Olomouc	171
Stavomontáže Olomouc	1120
Stavoprojekt Olomouc	115
Výzkumný ústav čerpadel Olomouc	109

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Farmak

Akciová společnost FARMAK vznikla na ustavující valné hromadě dne 11. června 1992 a formou úpisů se jí podařilo shromáždit základní kapitál ve výši 5,905 milionu korun. Město Olomouc souhlasilo dopisem signovaným primátorem Milanem Hořínkem ze dne 18. června s privatizací stávajícího státního podniku Farmakon formou prodeje předem určenému vlastníku, jímž byla nově vzniklá akciová společnost Farmak. Dále trvalo na stanovisku, že bude sledovat ochranu životního prostředí svých obyvatel vůči a.s. Farmak, což bylo zcela adekvátní situaci - šlo o chemickou továrnu na hranici městské aglomerace. Základní prodejní cena s.p. Farmakon byla stanovena na 572 miliony korun a následně snížena o částku 119 milionů korun (ekologické zátěže) a

150 milionů korun (dodatečné náklady), takže konečná prodejní cena Farmakonu klesla na 303 miliony korun.

Se svými 1250 zaměstnanci patřila čokoládovna ZORA Olomouc k velkým podnikům města s tradicí sahající do konce 19. století. V roce 1992 byla olomoucká ZORA jedním z patnácti výrobních závodů podniku Čokoládovny Praha (8500 zaměstnanců). V roce 1991 vykázala ZORA pokles tržeb o 120 milionů korun a odbytové potíže řešila propuštěním zahraničních pracovníků. Největší podíl exportu směřoval tradičně do Německa, Holandska, Anglie, Švédska a Řecka, nově se prosadila i na trzích Kanady a USA. Zahraniční zájemce o českou čokoládu a cukrovinky se objevil v podobě švýcarsko-francouzského gigantu NESTLÉ a privatizační projekt pro olomouckou ZORU byl schválen v lednu 1992. Výsledkem projektu bylo distribuování podniku mezi koncern Nestlé (BSN) ve výši 40% majetku, Banku pro obnovu a rozvoj v Londýně (15%) a do kupónové privatizace bylo zařazeno 34% .

Státní podnik Seliko Olomouc vznikl vyčleněním z výrobně hospodářské jednotky Konzervárny a lihovary k 1. lednu 1989. V roce 1992 měl 1500 zaměstnanců a v době své existence jako státního podniku byly jeho součástí závody v Olomouci, Přerově, Litovli, Kojetíně, Ostravě, Frýdku, Opavě a Bruntále. Privatizační projekt pro Seliko předpokládal rozdělení podniku na dvě části - Seliko Olomouc a závod Litovel (a.s. ALIBONA). Do kupónové privatizace bylo vyčleněno nakonec 57% majetku, další 3% bylo určeno restituentům, zbytek (40%) byl prozatím převeden na Fond národního majetku.Účetní hodnota a.s. Seliko, která vznikla v květnu 1992, byla stanovena na 570 milionů korun a zisk před zdaněním činil 60 milionů korun. V kupónové privatizaci se prodalo 310 tisíc akcií á 1000 korun.

Zisk ve výši 179 milionů korun vykázal olomoucký závod MILO MILO za rok 1991, kdy se výrobky začaly na trhu prodávat pod obchodním označením LUKANA. V privatizačním projektu pro

MILO se počítalo s 97% majetku pro kupónovou privatizaci a 3% pro restituce. Novinkou podniku byl chystaný bioprogram v podobě oleje pro motorové pily, což bylo schváleno s investiční podmínkou ve výši 140 milionů korun. Ministerstvo zemědělství požadovalo přímý prodej výrobní jednotky Kosmetika, blokaci 30% majetku podniku pro zemědělskou prvovýrobu a zbytek pro kupónovou privatizaci. Výstavba moderní mlékárny OLMA proběhla v letech 1967-72. V roce 1990 proběhla delimitace majetku koncernu Mlékárenský průmysl Ostrava a výsledkem byl samostatný právní subjekt OLMA Olomouc. Na celkovém zpracování mléka v státě se olomoucká mlékárna podílela 5% objemu a potřebovala k tomu 529 zaměstnanců. Zisk na konci roku 1991 činil zhruba 47 milionů korun. Město Olomouc souhlasilo s převodem části majetku podniku OLMA Olomouc podle privatizačního projektu ve výši 5% kapitálové účasti, t.j. cca 12 milionů korun do svého majetku. Tuto operaci muselo podle stávající legislativy v podobě zákona č. 172/91 Sb. o převodu majetku státu do majetku obcí schválit Zastupitelstvo města Olomouce (ZMO), což proběhlo v srpnu 1992.

Výroba litiny a litinových výrobků začala v Moravských železárnách v Olomouci již v roce 1907. V roce 1992 měly železárny ze svých tří závodů export za 160 milionů korun, jeho část probíhala přes německou firmu Sigma Wiesbaden. Objem výroby činil cca 1 miliardu korun a vývoz zaujímal 30-40% výroby. Největší ztráta postihla olomoucké železáře v roce 1990, kdy došlo k oddělení od koncernu ZTS Martin s jeho významnou zbrojní výrobou. Před vytvořením privatizačního projektu proběhl v podniku audit provedený Commerz Bank z Frankfurtu n.M. Projekt počítal s 1% na nadační fondy, 3% na restituce, 5% na zaměstnanecké akcie, 48% pro zahraniční kapitálovou účast a 5% pro převod na město Olomouc v podobě akcií. Zbytek byl podle projektu určen na kupónovou privatizaci. Problémy s odbytem po ztrátě komunistického trhu musel podnik řešit propuštěním zahraničních

pracovníků a zvýhodněním odchodu do důchodu starších zaměstnanců. Po roce 1989 vzniklo v závodě celkem 18 samostatných podnikatelských subjektů, které uzavřely smlouvy o pronájmu techniky - šlo o zhruba 200 pracovníků. Od 1. února zajišťovala s.r.o. DOVA podnikovou dopravu, s.r.o. TECHNO údržbu, s.r.o. FOCAM vývoj technologie a s.r.o. CASH logistiku. Podstata privatizačního projektu pak spočívala v tom, že bude prodáno to, co bylo dosud pronajímáno, část pozemkového majetku se převede obcím a bude založena akciová společnost.

Privatizace největšího elektrotechnického podniku města - MEZ Olomouc - proběhla již v prosinci roku 1991 formou přímého prodeje švýcarsko-švédskému koncernu M.L.S. Od 1. července 1991 byl již olomoucký závod MEZ vybaven právní subjektivitou a vykázal zisk ve výši 21 milionů korun. V podniku proběhla následná restrukturalizace a počet pracovníků byl snížen o 100 na 300. V roce 1992 byl dosažen zisk 10 milionů korun, značné prostředky (17 milionů Kčs) byly investovány do rekonstrukce montážní haly a stavby sociálního zařízení. Ve výrobním programu podniku zůstala výroba a opravy točivých elektrických zařízení. Původní privatizační záměr prodat podnik koncernu ABB z října roku 1991 nakonec ztroskotal na požadavku, aby se olomoucký podnik MEZ omezil jen na opravárenskou činnost a ukončil výrobu elektromotorů. V roce 1992 vykázal již privatizovaný MEZ (M.L.S. Holice) zisk 4,3 milionu korun a ředitele ing. Přemysla Paráka vystřídal ing. Ladislav Řmot. MEZ

Olomoucké Solné mlýny, založené roku 1924, získaly ekonomickou samostatnost již v polovině roku 1990, kdy přestaly být součástí koncernu CHEMA Pardubice. V roce 1991 zde pracovalo 170 zaměstnanců a podnik vykázal zisk 75 milionů korun. V roce 1992 došlo k poklesu zisku na 50 milionů korun v důsledku konkurence na „solném" trhu a dovozu polské soli. Není bez zajímavosti, že na privatizaci Solných mlýnů bylo předloženo celkem 11 privatizačních projektů. Podnik byl na konec

privatizován managementem, v jehož čele stá ředitel olomouckého závodu ing. Odon Hajíček. Novinkou olomouckých Solných mlýnů se v roce 1992 stala zdravotnická poduška Thermoiont, která po zahřátí držela teplotu a byla použitelná pro obklady otoků. K dalším průmyslovým podnikům městské části Holice patřil s.p. JUTA Olomouc jako jeden z jedenácti závodů mateřské firmy JUTA Dvůr Králové n.L. Počátky tohoto podniku lze najít v roce 1933 v podobě továrny Manila s výrobou provazů. Od roku 1958 se v Jutě vyrábí polypropylenové motouzy s produkcí 4000 tun ročně, z čehož asi polovina byla exportována. Speciálním výrobkem byla sisalová příze přidávaná do lan (asi 500 tun ročně). V roce 1991 dosáhl olomoucký závod zisku 40 milionů korun, zaměstnával 130 pracovníků s průměrným výdělkem 3700 Kčs. K hlavním odběratelům olomoucké Juty patřila švýcarský firma Fybron a německá firma Kohl. V roce 1992 byl předložen privatizační projekt navrhující 3% restitucím, 5% obcím, a 89% majetku do kupónové privatizace.

Solné mlýny

Okresní privatizační komise navrhla v roce 1992 Mlýnům Olomouc, a.s., změnu privatizačního projektu tak, aby byla posílena zemědělská prvovýroba z 10 na 30% produkce. Ve společnosti pracovalo celkem 10 mlýnských podniků rozložených v regionu střední a severní Moravy s 500 zaměstnanci. Zisk společnosti byl v roce 1991 zhruba 100 milionů korun a podnik zásoboval produkty maloobchodní síť i další zpracovatele. V konečné fázi privatizačního projektu bylo do kupónové privatizace určeno 57% kapacity, 30% určeno na prvovýrobu. V čele Mlýnů Olomouc byl v uvedeném období ing. Vladimír Srovnal. Závod Sladovna Olomouc je jedním ze čtrnácti poboček podniku Obchodní sladovny a má pět provozoven se 167 zaměstnanci v Holici, na Bělidlech, Nové Ulici, Příkazech a Náměšti na Hané. Z produkce 28 tisíc tun sladu vyváží zhruba 65% . V roce 1991 vykázal zisk 26 milionů korun. Hlavními tuzemskými odběrateli jsou Budvar, Ostravar a Opavar. Privatizace holické sladovny počítala s vytvořením nové

akciové společnosti. Při privatizaci Hanáckých pekáren a cukráren Olomouc (HPaC) bylo použito 102 475 v nominální hodnotě 1000 Kčs/akcie.Z tohoto portfolia bylo na město Olomouc převedeno 5% akcií v hodnotě 5,124 milionu korun, na město Přerov 3% akcií v hodnotě 3,074 milionu korun. Další 3% akcií byly určeny na pokrytí restitučních nároků, 1% na nadační fond a 8% tvořily zaměstnanecké akcie v hodnotě 8, 198 milionu korun. Zbytek v objemu 80% akcií za 81,980 milionu korun bylo použito na kupónovou privatizaci. HPaC zajišťovaly významnou část trhu s chlebem, pečivem a dalšími komoditami obdobného charakteru v regionu. Zajišťovaly ale např. i provoz SOU na Štursově ulici v Olomouci s učebními obory pekař, cukrář, cukrovinkář a jeho střediska odborné výchovy.

Někdejší státní podnik Pozemní stavby Olomouc zaměstnával před listopadem 1989 na 6000 pracovníků nejrůznějších stavbařských profesí. V roce 1990 se rozpadl na deset samostatných subjektů a jeden z nich se konstituoval v Olomouci s původním názvem. Z někdejšího generálního ředitelství bylo propuštěno 140 zaměstnanců a v roce 1991 poklesl i počet pracovníků panelárny o 80 osob na stávajících 650. Transformace podniku vyvrcholila dne 4. března 1992 vytvořením nové akciové společnosti.

JZD Bystrovany

Zcela speciálním vývojem prošlo v roce 1992 Jednotné zemědělské družstvo Bystrovany. Obec byla totiž do tohoto data součástí Olomouce a po referendu došlo k jejímu oddělení. V roce 1974 bylo tehdejší JZD Bystrovany začleněno do celku Družba Velký Týnec. K 1. dubnu 1991 ZD Bystrovany vystoupilo z Družby a vrátilo se do svého původního katastru. Vzniklo tak nejmenší ZD v okrese Olomouc - hospodařící na 225 ha půdy. ZD tvořilo od roku 1991 pouze 13 aktivních členů a 18 důchodců. Další alternativou vývoje pro bystrovanské se ukázala podle předsedy ZD ing. Miroslava Kotrly nulová varianta rozchodu - tedy bez aktiv a pasiv pro jednotlivce. Celá řada olomouckých podniků nepřežila obrovský náraz vyvolaný ukončením centrálně řízené

ekonomiky na počátku dekády a jejich naděje na přežití se ukázala jako nulová. Z celé řady případů vybereme jako signifikantní jen některé - např. s.p. Moravský stavební podnik skončil činnost s dluhy ve výši 4,6 milionu korun a jeho likvidací byl pověřen ing. Miloslav Bárek. Stejný osud potkal Stavební podnik města Olomouce (likvidátor ing. Mazánek), Lotos Olomouc (likvidátor ing. Faltýnek), Oděvní tvorbu Olomouc (likvidátor ing. Polánek) a mnoho dalších. Legislativně byla likvidace předlužených podniků ošetřena zákonem č. 427/90 Sb. U mnohých podniků, např. citovaného Lotosu, se likvidace protáhla přes časový horizont roku 1992.

3.2 Obchod

Transformace maloobchodní sítě začátkem devadesátých let značně pokročila a nabídku někdejší sítě Jednota či Pramenu začali rychle zaplňovat soukromé subjekty nabízející nejrůznější sortiment. Ve městě se v první polovině dekády objevují i první supermarkety, jako např. Senimo či Timpo. Obchodní síť je doplňována i veřejně nabízenými produkty soukromých výrobců, kteří oslovují své potencionální zákazníky formou přímého prodeje. V tomto smyslu novelizovalo město svůj stávající Tržní řád (TŘ), který zde fungoval už od roku 1983. Olomouc vydala formou vyhlášky nový Tržní řád s platností od 1. července 1992. Podle nového TŘ se mohly konat trhy celý týden kromě nedělí a svátků v době od 1. dubna mezi 5. a 16. hodinou a od 1. listopadu mezi 7. a 16. hodinou. Hlavní tržiště bylo na třídě Svobody a přiléhajících ulic Aksamitovy a Kateřinské. Další dislokovaná tržní místa ve městě byla ještě na ulicích Březinova, Fr.Stupky, Jánského, Nedvědova, I.P.Pavlova, Kmochova, náměstí Terera a návsi Svobody v Holici. Celá řada trhovců přijížděla do Olomouce i ze vzdálenějšího okolí, např. jižní Moravy. Část sortimentu olomouckých tržišť byla nabízena vietnamskými trhovci, kteří v této době zatím ve městě

nedisponovali kamennými obchody či tržnicemi. Zákaz prodeje se vztahoval podle nového TŘ na živá zvířata, syrové mléko, zvěřinu a ryby, výrobky z vajec a medu, sušených hub a rozlévaných alkoholických nápojů včetně piva. Je třeba na tomto místě připomenout, že estetická úroveň většiny tržních míst nebyla nijak na výši, např. povětšinou nebyly vyřešeny problémy sociálního zázemí pro prodejce i kupující, možnost omytí zeleniny či důstojného prostoru k možnosti vyzkoušení kupované konfekce či bot. Památkový objekt někdejší tržnice na maso z roku 1898 o rozměrech 57,5x35,5 metrů na ulici Jeremenkově se stal příležitostí pro akciovou společnost Senimo (ZD Senice na Hané), která se spojila s Ateliérem OSA z Olomouce na projektu obchodního domu s plochou téměř 3500 čtverečních metrů. Stavba zahájená v roce 1992 počítala s novým podlažím uvnitř budovy, jejíž charakteristický tvar i použité ostře pálené zdivo zůstalo zachováno. V okolí budovy zmizely některé chátrající objekty s výjimkou hotelu Haná a správní budovy na ulici Kaštanové. Původní účast zahraničního (řeckého) kapitálu firmy Nicolle Dzolla se nepotvrdila a firma od projektu odstoupila. Stavební úpravy objektu provedla firma Montáže Přerov a firma Kodex, terénní úpravy Silnice Ostrava. Vedoucím mistrem stavby byl Marek Povela. Senimo začalo s obchodní činností v roce 1995. V pondělí dne 17. srpna byla v prostoru u nádraží na Masarykově ulici otevřena speciální podejna lahůdek v někdejším objektu podniku Sigma s názvem Milkia. Šlo o zařízení akciové společnosti Sigma ve spolupráci s podnikem Olma Olomouc. Nákladem 3,6 milionu korun byla Olmou vybudována prodejna a bufet s mléčným sortimentem.

Senimo

Obchodní dům Timpo byl v Olomouci otevřen v říjnu v městské části Neředín. Na projektu se podílely místní firmy Improva a Timpex a investovaly částku 50 milionů korun. V objektu byly umístěny prodejna klenotů, lékárna, tržnice, potravinářská prodejna a v suterénu, bývalém krytu CO, byla umístěna vinárna

a fitcentrum. Značný úbytek zaznamenala někdejší obchodní síť Jednota. která před listopadem dominovala v obchodní síti regionu. Z 580 provozoven jich zůstalo v provozu po restitucích jen 200. Valná hromada Jednoty Olomouc proběhla v sobotu 17. října pod vedením předsedy družstva ing. Zdeňka Puchingera a účastníci schválili transformační projekt pro svůj podnik. další olomoucký obchodní dům byl otevřen ve čtvrtek dne 19. listopadu v ulici 28. října pod obchodním názvem HAST. Fasádu objektu navrhl architekt Jan Kapitán z olomouckého Stavoprojektu, na níž byla použita sgrafita bývalé Jarošovy drogerie.

Firma Baťa

Přímé spojení s fenoménem Baťa zažila Olomouc ve středu dne 9. prosince 1992, kdy byla znovu otevřena nová prodejna stejnojmenné firmy v bývalém Domě obuvi (původně Baťa z 30. let) v Riegrově ulici. Slavnostní akt proběhl za účasti Tomáše Bati (vnuka zakladatele firmy), generálního ředitele firmy Baťa v Československu Huberta Mayera, místních zástupců a reprezentantů stavebních firem provádějících rekonstrukci. V prodejně vzniklo oddělení obuvi, galanterie a sportovní obuvi v prvním poschodí. Rekonstrukce začala již v roce 1989 a záhy došlo k výměně stavební firmy Pozemní stavby za Průmyslové stavby, neboť původní nebyla schopna dodržovat stanovené termíny. Do Vánoc 1992 byla zprovozněna dvě patra budovy, zbytek do března 1993. V pátek 11. prosince zahájil provoz rakouský supermarket firmy Pmarkt v objektu bývalého Domu družby. K dispozici bylo 930 metrů prodejní plochy pro sortiment potraviny, textil a drogerie. Rekonstrukci provedla místní firma GEMO a nájemce Gottlieb Pesava se dohodl s městem a vedením divadla, které mělo právo s budovou nakládat.

Složitými peripetiemi prošla v čase vyhlášená olomoucká cukrárna „Dejmal“ . Podnik s rodinným jménem založil v roce 1920 Jaroslav Dejmal, majitel ochranné známky č.j. 7571 z roku 1939. O deset let později (1949) došlo k nucenému převodu cukrárny na Hotely Olomouc a později na RaJ Olomouc. Objekt na ulici

28. října byl v roce 1966 rekonstruován a proti vůli majitelů byl ponechán jeho název a rovněž i espresso u vlakového nádraží. Syn zakladatele firmy Jiří Dejmal již v roce 1990 korespondoval s ÚMO s cílem vyjmout jméno Dejmal z privatizačních dokumentů a tlumočil tak i názor své matky Heleny Dejmalové, která považovala akvizici firmy od RaJ Olomouc v roce 1949 za protiprávní. V roce 1992 pak došlo k dohodě mezi radnicí a dědicem firmy Jiřím Dejmalem žijícím v Táboře, že po provedení privatizace cukrárny bude odstraněn název Dejmal. Novým majitelem cukrárny se stal ing. Maruška a podnik poté nesl toto jméno. Složitější byl i nový provoz restaurace Avion, o niž soupeřili olomoučtí podnikatelé v gastronomii dr. Oldřich Přikryl a Jiří Matěj. V průběhu roku se situace vyvinula nakonec tak, že nájemcem restaurace se stal dr. Přikryl a v pondělí 19. října 1992 byl objekt slavnostně otevřen za přítomnosti primátora Milana Hořínka, rektora Jařaba a doc. Františka Mezihoráka.

3.3 Služby

V únoru byla radou města vytvořena pracovní skupina ve složení Loveček, Kořenek, Marčák, Losert, Ščudlík a Večeř, která jednala o vstupu města do privatizace služeb. Jednalo se zejména o oblasti elektrické energie, vody a plynu. Předsedou skupiny byl ing. Milan Loveček a ke spolupráci byla přizvána poradenská agentura Power International. Jednalo se i o ztrátovém provozu čističky odpadních vod (ČOV), jejíž modernizace byla odhadnuta na 70 milionů korun. Pro Olomoučany velmi důležitá místní teplárna slavila v roce 1992 čtyřicet let své existence. Její provoz začal 20. února 1952, stavba začala již v roce 1949. Olomoucká teplárna zásobuje teplem zhruba 15 tisíc bytů, od 1.května 1992 byla olomoucká teplárna součástí akciové společnosti Moravskoslezské teplárny Ostrava (MST). Privatizační projekt pro olomouckou teplárnu počítal s převodem 2% akcií do

Modernizace ČOV

majetku města Olomouce, 88% akcií bylo určeno pro kupónovou privatizaci. Pro neméně důležitou oblast veřejných služeb, kterou je dodávka vody, byl navržen privatizační projekt s návrhem převzetí infrastrukturního majetku na území města - tedy rozvodné sítě vody, kanalizace a ČOV bezúplatným převodem. Tento majetek byl oceněn na 0,42 miliardy korun. Město Olomouc by pro tento účel vstoupilo do akciové společnosti s podílem zhruba 200 milionů korun (35%) a mělo by tři své zástupce v představenstvu a dozorčí radě společnosti. V oblasti plynu byl dohodnut podíl Olomouce v objemu 11,25% z majetkové hodnoty infrastruktury ve výši 1,4 miliardy korun. V prosinci se město Olomouc stalo zakladatelem podniku Olterm, v němž mělo zatím podíl 75% , státu patřil zbytkový podíl 25% . Privatizační projekt počítal s převedením oněch zbývajících 25% do rukou města. Finanční částka za vytápění plochy jednoho čtverečního metru činila 137 korun ročně.

Tabulka 3.6: Bilance tepelných zdrojů v Olomouci (1992)

typ zdroje	výkon kW	počet bytů ÚMO	počet bytů SBD	ostatní
kotelny na TP	34766,1	1772	588	96
kotelny na ZP	55756,5	1984	2326	119
výměníkové stanice	113678	4100	6155	117
celkem	203200,6	7856 (32 011 m2)	9069 (53 643 m2)	332 (3125 m2)

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Privatizace městských podniků

V souladu se zákonem č. 92/1991 Sb. došlo v průběhu roku i k návrhům privatizace státních podniků, v nichž bylo město zakladatelem nebo provozovatelem. Podstatou privatizačních projektů bylo navržení bezúplatných převodů majetku na zakladatele - tedy ÚMO. Jednalo se o podniky Služby města Olomouce (SMO), Podnik bytového hospodářství města Olomouce (PBH), Uhelné sklady Olomouc (US), Dopravní podnik města Olomouce (DPMO), Lotos s.p. (v likvidaci) a Restaurace a jídelny Olomouc

(RaJ). Pro s.p. Severomoravské sběrné suroviny byl vytvořen návrh akciové společnosti, v níž by část akcií ve výši 2-3 miliony korun přešla na město. Podobně byly navrhovány dílčí převody akcií na město i u dalších podniků, kde ÚMO nebyl v roku zakladatele, tedy u TOS Olomouc, Poliklinika Olomouc, Jihomoravské energetické závody Brno, Severomoravské energetické závody Ostrava, Vodovody a kanalizace Olomouc a Severomoravské plynárny Ostrava. Jako nejsložitější se nakonec ukázalo jednání o dvou vysoce ztrátových podnicích, které město navrhovalo k likvidaci - SMO a RaJ. Jednalo se o nich v říjnu i na ministerstvu pro privatizaci (ing. Horníčková), z Olomouce se jednání zúčastnili ředitelé obou podniků Nevima a ing. Vychodil, za ÚMO pak vedoucí ekonomického odboru ing. Majerová. Podle ministerstva nebylo možné oba podniky likvidovat vzhledem k probíhajícímu soudnímu řízení o restituci, existenci výuky učňů v RaJ a provozu dietní jídelny. Proto byl i v následném jednání ZMO vypuštěn bod č. 9 navrhující právě likvidaci obou ztrátových podniků. Rovněž privatizace s.p. Vodovody a kanalizace Olomouc se neobešla bez jednání na ministerské úrovni vzhledem k tomu, že člen ZMO ing. Marčák vypracoval konkurenční privatizační projekt pro VaK. Zakladatelem a.s. VaK Olomouc se stalo ministerstvo zemědělství, město provozovatelem sítí v hodnotě asi 400 milionů korun (vodovod, kanalizace, ČOV).

Podnikatelská veřejnost i ostatní občané města mohli v roce 1992 využívat rozšiřující se soustavu bank, které vstoupily do Olomouce prostřednictvím svých poboček. Objekty bank a dalších peněžnických institucí se nacházely většinou v lukrativní části zástavby centra města a zahájení provozu obvykle předcházely nákladné rekonstrukční úpravy. Na začátku devadesátých let byla relativně vysoká cena peněz, čemuž odpovídaly i vysoké hladiny úrokových sazeb vkladů i úvěrů. Pro dotvoření obrazu tehdejšího peněžnictví uvádíme tabulkový přehled (3.7) úrokových hladin vkladů u Investiční banky a.s.

Tabulka 3.7: Úrokové sazby IB a.s. - vklady (1992)

termínovaný vklad - počet měsíců	výnos v %
1	8
3	9
6	10,2
9	11,7
12	12,75
24	13
36	13,25

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

Peněžnictví

Ve městě byly odbočky České spořitelny, Komerční banky, Investiční banky, Banky Bohemia, Agrobanky a Zemské banky (od 1. ledna 1993).

Stávající hotelová síť ve městě se začátkem devadesátých let rozrostla o některé nové ubytovací kapacity. I v oblasti hotelnictví došlo k vlně privatizace a některé objekty byly vráceny původním majitelům. Do komplexu s názvem Interflora Olomouc, s.p. patřily hotely Flora, Palác a Národní dům, jeho ředitelem byl ing. Jan Roháč. Pro tento hotelový komplex byl vypracován privatizační projekt počítající s předáním části akcií nově vzniklé společnosti do kupónové privatizace (30%), městu (10%), restituentům (3%) a zaměstnancům (5%). Zbytek byl určen k volnému prodeji. V prvním kvartálu roku 1992 byly schváleny projekty na veřejnou soutěž pro hotely Flora, Národní dům a koliba a hotel Vlčina ve Frenštátu pod Radhoštěm, které byly rovněž součástí Interflory s.p. Na soutěž se přihlásily dva zájemci, z nichž se stala vítězem zlínská firma Rakas s.r.o. Kupní smlouva mezi firmou Rakas a FNM byla podepsána dne 15. srpna 1992 a nabídka Rakasu ve výši 60 milionů korun zveřejněna v Hanáckých novinách. ÚMO písemně protestoval proti tomuto postupu u premiéra Václava Klause, ale i přesto bylo město i okres z akce vynechány.O olomoucký hotel Palác projevilo v dražbě zájem pět

subjektů. Vyvolávací cena byla 6,519 milionu korun a novým majitelem se stal Jiří Beza (firma Beza Zlín) za 24 milionů korun. Dražba Paláce proběhla v ZKMŽ v Hynaisově ulici dne 24. srpna 1992. V pondělí 31. srpna 1992 navštívil v souvislosti s protestem proti nízké ceně a vynětí města ze soutěže o Národní dům ministr pro privatizaci Skalický, prohlédl si hotel, ale k problému se nevyjádřil. Národní dům patřil před privatizací státu, nebyl ve vlastnictví města Olomouce.

Investor Ferdinand Alt z Želechovic postavil podle projektu architekta Otto Schmieda nový ALT-motel na Brněnské ulici. Objekt postavily Pozemní stavby Olomouc ve spolupráci s Modosem Olomouc a Stavomontážemi Olomouc. Motel disponoval 77 pokoji pro 150 osob na vyšší úrovni služeb. U motelu bylo zřízeno parkoviště pro 80 automobilů, restaurace, samoobsluha, vinárna a bar. Hotel Brioni (bývalý hotel Morava) v Riegrově ulici byl restituován a majitel (firma CASIN) ho pronajal firmě LUCULLUS s.r.o. Provozovatel hotelu ing. Tomáš Gregor a majitel firmy Lucullus Štefan Bitala plánovali vytvořit síť hotelů domáckého typu, jejíž součástí by byl i Brioni. Od února začala provoz restaurace v přízemí objektu, hotel měl kapacitu 120 lůžek za „lidovou“ cenu 160 korun za noc. Dobovou zvláštností byly dvojí ceny za ubytování cizinců a domácích hostů, přičemž cenový rozdíl byl značný, jak vyplývá z uvedeného tabulkového přehledu 3.8.

Lesy města Olomouc

Poslední nájemní smlouvu ke svému lesnímu majetku uzavřelo město Olomouc s Lesním závodem Litovel dne 12. června 1992 s platností do 31.prosince téhož roku. Nájemní vztah zanikl v důsledku zániku Státních lesů ČR, které byly nahrazeny organizací Lesy České republiky a od 1. ledna 1993 začala Olomouc ve svých lesích samostatně hospodařit. Zřizovatelem nové příspěvkové organizace Správa lesů města Olomouce (SLMO) je Rada města Olomouce (RMO) a její majetek tvořil lesní fond podle stavu k 31. prosinci 1949. Předmětem činnosti nové or-

Tabulka 3.8: Hotely v Olomouci (1992)

název hotelu	počet lůžek	cena (Kčs)	cena pro cizince (Kčs)
Národní dům	120	225	1000
Palác	120	200	1060
Brioni	120	160	550
Flora	nezjištěno	480	1480
Sigma	nezjištěno	220	890

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

ganizace byla správa lesního majetku města, dřevařská výroba, meliorace a údržbové práce. Organizace SLMO byla schválena RMO dne 29. prosince 1992. Převod majetku České republiky na Olomouc umožnil zákon č. 172/91 Sb. a 229/91 Sb. a jeho objem činil 3673 ha lesů a ostatních ploch. Před vznikem nové legislativy byly olomoucké lesy v resortu zemědělského odboru ÚMO a provoz byl řešen pronájmem Lesním závodům Prostějov, Litovel a Šternberk. Lesní porosty činily z celkové plochy část o rozloze 3440 ha. Hodnota lesního majetku byla stanovena na 0,688 miliardy korun a nacházel se na katastru 29 obcí. Předběžné jednání RMO o zřízení SLMO proběhlo dne 27. října 1992. Roční těžba dřeva činila 12 500 kubíků (1991) a výnos 12,5 milionu korun při nákladech 10,065 milionu korun. Lesní závod Šternberk měl plochu 1900 ha, Litovel 1500 ha a Prostějov 200 ha. Lužní lesy v rámci Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví mají plochu 865 ha, lesní školka v Lošově 13,3 ha, plocha bažantnice v LZ Litovel 200 ha.

Podíl lesů hospodářských na celku činil 28% , podíl lesů účelových zbytek 72% . RMO projednala dne 27. října i personální obsazení SLMO s platností od 1. ledna 1993 ve složení správce(ředitel), ekonom,vedoucí výroby, pracovník odbytu a účetní. Součástí vedení bylo i devět lesníků a správce školky. Na místo správce SLMO byl vypsáno výběrové řízení a jeho vítězem se stal z pěti

uchazečů ing. Roman Šimek, kterého komise doporučila ke jmenování k uvedenému datu.

Kapitola 4

Výstavba
Doprava
Životní prostředí

Nemovitý majetek

Správa nemovitého majetku města Olomouce doznala v průběhu začátku devadesátých let řadu organizačních změn, které reflektovaly nastupující změny v bytové politice hanácké metropole. V této době sice ještě nebyly vyjasněny všechny detaily následného vývoje v této oblasti, ale základní obrysy nové koncepce bytové problematiky byly zformovány - šlo o koncepci privatizace bytového fondu města tak, aby se zmírnilo finanční břemeno spojené s jeho zachováním a údržbou a ta přešla alespoň zčásti na autentické vlastníky. Ruku v ruce s myšlenkou privatizace šla samozřejmě i otázka restituce bytového fondu, neboť i v této oblasti bylo dědictví po minulé éře zatížené řadou nově vyvstalých otázek. S rozvojem podnikatelských aktivit občanské veřejnosti se dále začala jasně rýsovat velmi důležitá otázka nebytových prostorů v městské zástavbě, jejichž pronájem mohl přinášet solidní finanční částky nejen jejich privátním majitelům, ale i městské pokladně. Po organizační stránce se v letech 1991-1992 proměnil i orgán města k zajišťování chodu bytového hospodářství. Původní Podnik bytového hospodářství, s.p. (PBH) fungující ve městě do roku 1991 po dlouhá desetiletí, se dne 29. října1991 změnil na Správu obytných domů města Olomouce (SODMO) a tato následně po jednání Zastupitelstva města Olomouce (ZMO) dne 11. června 1992 ve Správu domovního fondu města Olomouce (SDFMO). Kritéria pro sestavování pořadníku k přidělování městských bytů na první pololetí roku 1992 byla nastavena na jednání Rady města Olomouce (RMO) dne 5. listopadu 1991. Rozhodujícími faktory pro přidělení bytu byla délka podání žádosti o byt, eventuelní zdravotní závady stávajícího bytu žadatele a tzv. sociální potřebnost. Bytové havarijní situace byly řešeny podle zákona č. 41/ 64 Sb. o přidělení náhradního bydlení mimo pořadník. Zdravotní závadnost stávajícího bytu žadatele pak posuzoval stavební úřad. Bytový odbor ÚMO měl ve své správě do 31. prosince 1991 byty v majetku města a státu a byty, které byly k tomuto datu vráceny v restituci nebo mimosoudní rehabilitaci. Podnikové

byty byly v tomto období rozdělovány podle pořadníků. Ve městě fungovala dvě bytová družstva - Stavební bytové družstvo Olomouc (SBD) a Lidové bytové družstvo Olomouc (LBD). Zbytek bytového fondu města byl v privátním vlastnictví. Od 1. ledna 1992 začal platit nový bytový zákon, který odstranil státní správu z bytové oblasti a vrátil stav věcí do situace roku 1950. Bytový odbor ÚMO se během postupné transformace někdejšího PBH, s.p. na SODMO začlenil rovněž do této struktury. Po novelizaci zmiňovaného bytového zákona město ukončilo přidělování bytů a mohlo jen uzavírat smlouvy s nájemníkem. Povinností města přestalo být zajištění bytů, náhradních bytů či přístřeší pro občany a dnem 30. červnem 1992 byla ukončena činnost Bytového odboru ÚMO, který takto zanikl. SDFMO začala pracovat od 1. července 1992, vedoucím jejího bytového úseku a zástupcem ředitele byl RNDr. Josef Kaštil. Pro možnost porušení nájemní smlouvy ze strany nájemníka si město stanovilo tzv. garanční příspěvek ve výši 1500 – 8000 korun, který bude po ukončení nájemní smlouvy vrácen nájemníkovi. Pro případ podnájmu zaváděla novela bytového zákona nutný souhlas bytového úseku SDFMO.

SDFMO

Už v lednu 1992 rozhodla RMO o využití neobsazených malometrážních bytů na ulici Přichystalově pro zřízení domů s pečovatelskou službou (PS). Nutná rekonstrukce těchto domů si pro uvedený účel vyžadovala přístavbu výtahů a úpravu jednoho bytu na pracoviště pečovatelek. K dispozici mělo město v této souvislosti 181 bytových jednotek pro 240 žadatelů. Ve čtvrtek 9. ledna 1992 se ustavila pracovní skupina a upřesnila nový způsob přidělování bytů po novelizaci zákona, tak jak bylo vysvětlováno výše. Výkonem vlastnických práv v oblasti bytového fondu města byla pověřena nástupnická organizace po PBH, tehdy tedy SODMO. V polovině ledna byly zveřejněny informace o způsobu prodeje nemovitého majetku města. Při prodeji byly uplatněny tržní ceny a řada koeficientů, které výslednou cenu ovlivňovaly (mimo panelovou zástavbu). V obytné zóně č. 1 (nejatraktiv-

nější) byl použit koeficient 2,0, v zóně č. 2 koeficient 1,5 a v zóně č. 3 koeficient 1,0. Pro domy v cihlové zástavbě byl dále použit tzv. konstrukční koeficient (1,0), pro panelové domy koeficient 0,7. Konečně podle způsobu vytápění byl ještě zaveden koeficient tepelný - 0,75 u dálkového vytápění, 1,0 u ostatních typů. Cenový výtěžek z prodeje objektů v MPR a v zóně č. 1 byl určen na fond rekonstrukce a obnovy Městské památkové rezervace města Olomouce (MPR). Do nejvyšší bytové zóny č. 1 byla zařazena MPR vyjma prostoru, který je třeba revitalizovat - t.j. ulice Uhelná, Šemberova, Mahlerova a Dómská. Určité komplikace s privatizací bytového fondu se během jejího počátku dostavily např. v lokalitě Černá cesta, kde byly bytové domy postavené Sovětskou armádou. Již v prosinci roku 1990 byly byty na Černé cestě přiděleny občanům na opravu vlastním nákladem. Lidé si byty opravili, nastěhovali se a začali si odečítat to, co do opravy vložili, z nájemného, takže nájemné neplatili a dluh vytvořený tímto způsobem začal narůstat. V dubnu byla vydána nová vyhláška ministerstva financí České republiky o cenách pozemků, která byla zveřejněna na desce RMO 9. června. RMO poté uložila ing. Bažantovi koordinovat práce na vyhlášce o jednotné digitální mapě města Olomouce pro účely vzniku cenové mapy. Cenová mapa byla vypracována v dalším průběhu roku jako druhá cenová mapa ve státě (první cenovou mapu vytvořilo město Karlovy Vary). Mapu zhotovila firma HP Servis Praha podle dokladů odboru koncepce a rozvoje ÚMO (bývalý útvar hlavního architekta) a ta začala platit od 1. ledna 1993.Náklady spojené s přípravou a realizací cenové mapy města činily 115 tisíc korun. Dubnové jednání RMO přineslo rovněž schválení výše nájemného ve třech obytných zónách města na dobu pěti let a stanovilo také výši nájemného pro objekty s charitativní činností na 80 Kčs za čtvereční metr (zóna A), 50 Kčs (B) a 40 Kčs (C). Pro cizince byl stanoven jiný žebříček nájmů - A(2000,-), B(1500,-) a C(1000).

Nové Sady-Jih

Výstavba bytů většího rozsahu v lokalitě Nové Sady byla původně projekčně připravována a zčásti realizována již v druhé polovině 80. let. Původní projekt z dubna roku 1985 zde předpokládal tříetapovou výstavbu, z níž první byla dokončena v roce 1990, druhá se realizovala v počátku devadesátých let a pro třetí se hledalo řešení v nové společenské situaci. V tomto smyslu vypsalo město konkurzní podmínky pro občanskou výstavbu Nové Sady -Jih III. etapa pro vyhledání vhodného investora. Zprávu pro RMO v tomto smyslu předložil vedoucí stavebního odboru ÚMO ing. Miroslav Najdekr CSc. Předmětné území pro bytovou výstavbu lokality Nové Sady-Jih III bylo jižně od centra města vymezeno ulicemi Slavonínská - Schweitzerova - Teichmannova - Na Pažitu. Cena pozemků byla v roce 1992 na úrovni 350-550 Kčs za čtvereční metr. Nové Sady -Jih III měly sloužit jako obytná oblast s doprovodnými službami a úpravou prostoru. Předpokládaný konec akce byl uvažován v horizontu roku 1993 a členský podíl na bytovou jednotku 3+1 byl stanoven na částku 70 tisíc korun, po odbourání státního příspěvku pak na 155 tisíc korun. Finanční zdroje v globálu činily 5,6 milionu korun suma členských podílů, 9,8 milionu korun úvěr a 9,4 miliony korun státní dotace. Pro pokračování výstavby sídliště Nové Sady-Jih se kladně vyslovila i komise pro architekturu a urbanismus na jednání dne 19. prosince 1991. Pro informaci uvádíme přehled cenových relací bytové výstavby na sídlišti Nové Sady-Jih prostřednictvím SBD a následně do vlastnictví družstevníků.

Výše zmiňovaná Správa domovního fondu města Olomouce (SDFMO) vznikla po souhlasu ZMO dne 11. června 1992 z příspěvkové organizace Správa obytných domů města Olomouce (SODMO). SDFMO byla pověřena správou domů v majetku města a uzavíráním nájemních smluv a v jejím čele stanul jako ředitel ing. Roman Zelenka. V důsledku restitucí, mimosoudních rehabilitací a přímých prodejů došlo k úbytku městských bytů. po zrušení zákona č. 41/64 Sb. došlo ke změnám v přidělování měst-

Tabulka 4.1: Finanční relace bytové výstavby na sídlišti Nové Sady-Jih (1992, Kčs)

typ bytu	plocha bytu (m^2)	cena bytu
2+1	58,2	274 690,-
2+1	57,1	269 600,-
3+1	78,1	368 550,-
3+1	74,8	353 360,-
2+1	52,6	248 500,-
4+1	75,2	355 060,-
3+1	70,6	333 200,-
3+1	62,2	293 760,-

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

ských bytů a tyto mohly být následně podle směrnic RMO pronajímány. Žadatelům o městský byt byla zaslána nová žádost o uzavření nájemní smlouvy, v níž bylo nutno aktualizovat příslušné údaje.

Nájemní smlouvy na městské byty začala SDFMO pod svým jménem uzavírat od 22. července, od 10. srpna se začaly vybírat garanční příspěvky na byt a do 31. prosince 1992 se smlouvy uzavíraly ještě podle pořadníku existujícího na BO ÚMO k 30. září 1992. Mimo pořadník se byty budou pronajímat nadále jen na základě usnesení RMO. V aplikovaném bodovém systému pro zájemce o pronájem městského bytu byla stanovena následující kritéria:

Tabulka 4.2: Bodový systém pro zájemce o pronájem městského bytu

trvalé bydliště v Olomouci	10 bodů
zdravotní důvody	10 bodů
pracoviště v Olomouci	5 bodů
počet členů rodiny	1 bod (osoba)
délka podání žádosti	1 bod (rok)
sociální potřebnost	15 bodů

Pro poskytnutí bytové náhrady byly rovněž taxativně stanoveny podmínky, které musel žadatel splňovat - viz 4.3.

Tabulka 4.3: Podmínky pro poskytnutí bytové náhrady

- pronajímatel potřebuje byt pro sebe nebo své příbuzné
- byt potřebuje opravu
- nájímatel přestal vykonávat práci, ke které je nájem služebního bytu vázán
- byt souvisí se stavebními úpravami nebytových prostorů
- zrušení společného nájmu rozvedených manželů
- výpověď dle Občanského zákoníku (hrubé porušení dobrých mravů v domě nebo neplacení nájemného).

Vybíraná částka zvaná garanční příspěvek byla vybírána v stanovené výši podle velikosti a vybavenosti bytu v rozsahu od 1500 do 8000 korun a po ukončení nájemního vztahu byla vratná. Uvádíme tabulkový přehled garančního příspěvku platného v roce 1992.

Tabulka 4.4: Garanční příspěvek na pronájem městských bytů v Olomouci (1992, Kčs)

kategorie bytu	I,II	III	IV
garsoniéra	3000	2400	1500
1+1	4000	3200	2000
2+1	5000	4000	2500
3+1	6000	4800	3000
4+1	7000	5900	3500
větší	8000	6400	4000

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Městské byty

Celá řada bytů získávala své nové vlastníky formou dražby. O zařazení nemovitosti do dražby rozhodovalo ZMO na základě návrhu předloženého RMO s přihlédnutím k zákonu č. 172/91 Sb. Účastníkem dražby mohl být občan České republiky jako fyzická osoba a subjekt registrovaný v obchodním rejstříku jako

právnická osoba. Dražební poplatek v Olomouci byl stanoven na 1000 korun, cena prohlídky objektu činila 50 korun, vyvolávací cenu nemovitosti stanovilo ZMO na základě znaleckého posudku, nejmenší příhoz byl stanoven na 10 tisíc korun. Bylo zakázáno snižovat cenu draženého objektu, dražební vyhláška musela být zveřejněna 30 dnů před dražbou a vydražitel byl povinen zaplatit získaný objekt do 15 dnů.Konec termínu převodu družstevních bytů do vlastnictví byl stanoven na 28. červenec 1992. Toto prohlášení zveřejnilo SBD Olomouc ústy své ředitelky Zdeňky Vysoudilové a týkalo se 13 tisíc bytů, které družstvo v této době spravovalo. Počet žádostí o převod bytu do vlastnictví podalo v průběhu roku 11 tisíc osob. Lidové bytové družstvo Olomouc obdrželo v tomto smyslu 560 žádostí, což bylo asi 70% členské základny družstva. Právní základ převodu vlastnických práv na uživatele bytu - družstevníka - byl v souladu se zákonem č. 42/92 Sb. Počet uzavřených nájemních smluv uzavřených bytovým odborem ÚMO a posléze SDFMO od ledna do září uvádíme v tabulkovém přehledu 4.5.

Tabulka 4.5: Statistika pronajatých bytů BO ÚMO a SDFMO (1.1.1992 – 30.9.1992)

byt	počet
z pořadníku	65
byty s pečovatelskou službou	156
vojenské byty	44
byty po vyklizení rozhodnutím soudu	10
celkem uzavřených smluv	290

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

V září bylo ve městě na SDFMO registrováno 3500 žádostí o byt. Bylo ovšem také zaregistrováno 50 neplatičů mezi bydlícími osobami, jejichž dluh na nájemném překročil částku 5000 korun a tyto osoby byly nahlášeny kanceláři primátora. Město mohlo za této situace proti těmto neplatičům postupovat zákon-

nou cestou s využitím příslušné normy o hrubém porušení nájemní smlouvy. Podle ing. Kaštila ze SDFMO dosáhl dluh neplatičů na podzim roku 1992 již nezanedbatelnou částku 10 milionů korun. V říjnu ustavila RMO pracovní skupinu pro zásady privatizační politiky města v bytové oblasti, kterou tvořili ing. Milan Loveček, ing. Stanislav Losert, ing. Tomáš Kvapil a JUDr. Ivana Wontrobová. Výstupem činnosti uvedené skupiny byl poté návrh „Zásady privatizace domovního fondu města Olomouce předložený RMO dne 27. října. Ředitel SDFMO ing. Roman Zelenka vypracoval koncem října i informační zprávu o bytovém fondu po Sovětské armádě. Ve městě bylo takto postaveno devět tzv. mozaikových domů - čtyři v Neředíně, tři na Černé cestě a dva na Novém Světě. V roce 1992 byly tyto domy neobydleny v důsledku technologických závad a v důsledku rozkrádání vnitřního vybavení. Uvedené domy byly v majetku státu prostřednictvím Okresního úřadu v Olomouci. Použitelnost těchto bytových domů byla podmíněna jejich rekonstrukcí a opravami, aby vyhověly československým předpisům a normám. Poté mohly být využity pro náhradní ubytování neplatičů, kteří by sem byli vystěhováni, ale i pro malometrážní byty nízkopříjmové skupiny obyvatel města. Nabízela se i možnost využití jako bytů s pečovatelskou službou či bydlení pro osamělé matky. problém neplatičů později město řešilo jiným způsobem, bez použití mozaikových bytů - cestou tzv. holobytů na ulici Holické. Byty po Sovětské armádě byly rekonstruovány a nabídnuty k pronájmu. Zbyněk Havran z bytové komise RMO informoval dne 26. října o aktuální bytové situaci. Předložil nově sestavený abecední seznam uchazečů o městský byt, z něhož např. vyplynulo, že nejstarší žádost byla podána v roce 1977. Byl vypracován i zvláštní pořadník uchazečů zařazených na žádost Romské občanské iniciativy (ROI), kde bylo 17 osob. Podle názoru uvedené komise nemělo docházet ke koncentraci romského obyvatelstva v jednotlivých bytových domech či blocích. SDFMO měla dosáhnout toho, aby do jednoho bytového

Holobyty

domu či bloku byly nastěhovány nejvýše dvě romské rodiny a zároveň zajistit, aby nedocházelo k narušování občanského soužití. K prvnímu případu exekutivního vystěhování nájemníka-neplatiče z olomouckého městského nájemního bytu pak došlo dne 4. listopadu 1992 v Sokolské ulici. SDFMO chtěla vystěhovat dalších třicet neplatičů, což bylo ale komplikováno problémy s náhradním ubytováním s nemožností vystěhovat rodiny s dětmi. Dluh někdejšího státního Podniku bytového hospodářství (PBH), který zbyl po jeho transformaci, činil 28 milionů korun.

Zasedání ZMO dne 12. listopadu 1992 se podrobně zabývalo bytovou problematikou města. Zásady převodu (privatizace) nabyly účinnosti k 1. lednu 1993. Prodej domů z majetku města byl dalším krokem ke změně vlastnických poměrů v oblasti nemovitého majetku, který město převzalo ve smyslu zákona č. 172/ 91 Sb. z 24. dubna 1991 ve velice špatném stavu. Předmětem privatizace byly domy, vily, panelové domy, ostatní bytové domy, nebytové domy a pozemky tvořící s objektem jeden celek. Domy pro privatizaci navrhovala SDFMO a majetkoprávní odbor ÚMO. ZMO schvaluje převod včetně ceny, ÚMO zveřejní záměr o prodeji objektu a do 60 dnů se mají právo vyslovit stávající nájemníci. V případě více zájemců se privatizace řešila aukcí, přičemž vyvolávací cenu stanovilo ZMO, 50% ceny zaplatil vydražitel do 60 dnů, zbytek i splátkami do pěti let. Koncem roku zřídila RMO komisi pro prodej domů z majetku města ve složení ing. Tomáš Kvapil (předseda), ing. Milan Kroupa (tajemník) a členové prof. MUDr. Josef Fischer CSc., MUDr. Hana Šarapatková, Mgr. Svatopluk Ščudlík, MUDr. Jaroslav Vomáčka, ing. Roman Gabriel, František Šefčík a Jaroslav Novotný. Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů z roku 1991 bylo v Olomouci 606 neobydlených domů s 2084 prázdnými byty (k 3. březnu 1991).

V roce 1992 pokračovaly úpravy dopravního systému ve městě, které byly zahájeny již na jaře roku 1991. Nejdůležitější změnou bylo vytvoření pěší zóny s dopravním značením v historickém já- Pěší zóna

dru (MPR) od 30. dubna 1992. Dne 1.května byla spuštěna první etapa nové organizace dopravy na Horním náměstí a navazujících ulicích podle vyhlášky FMV č. 99/89 Sb. o pěších zónách. Do pěší zóny byl umožněn vjezd komerčních vozidel od 18,00 - 10,00 hod. a dozásobení v době od 12,00 do 14,00 hodin. V době od 10,00 do 18,00 hod. byly umožněny mimořádné vjezdy do MPR jako jednorázové a zpoplatněné. Rezidenti získali od dubna dlouhodobé zpoplatněné parkovací karty. Dolní náměstí a přilehlé ulice byly označeny za zónu s dopravním omezením, kde bylo zásobování mezi 14,00 - 18,00 hod. vyloučeno, povolen jezd dopravní obsluze a parkování rezidentů řešeno analogicky jako na Horním náměstí. Tímto opatřením byla eliminována současná praxe, kdy zásobovací vozidla vjížděla do MPR kdykoliv. Projekt organizace dopravy v MPR byl zpracován ing. Žejdlem z DID Projekt Brno a odevzdán ÚMO v listopadu 1991, poté předán na připomínkování DI PČR v Olomouci. Návrh zóny placeného parkování v historickém jádru města byl projednán v říjnu a ustanovil placený parking v době od 9,00 - 18,00 v pracovních dnech. Cena rezidentské karty byla stanovena na 500 korun ročně, pro právnické osoby 10 tisíc korun ročně. Kapacita parkovací plochy byla vypočítána na 1700 stání, z toho 1000 pro rezidenty. V centru v této době pracovalo asi 17 tisíc osob a požadavek na parking byl 2000-2500 stání, z toho 1000 pro zaměstnance. Zavedení zóny placeného stání vyvolalo zvýšený zájem o služby MHD, pěší a cyklistickou dopravu a také zvýšení tržní ceny garáží. Pro městskou pokladnu znamenalo zavedení placeného parkování roční přínos asi 6 milionů korun. Kontrolní činností nad zónou placeného parkování byla pověřena Městská policie Olomouc (MPO).

Rekonstrukce dopravní sítě

Během roku byla zahájena rozsáhlejší dopravní výstavba ve třech lokalitách - rekonstrukce mostu u restaurace Bristol, rekonstrukce křižovatky třída Svobody - ulice Havlíčkova (kavárna Drápal) a příprava estakády na silnici I/35 přes kasárna Prokopa Holého. Tomu odpovídaly i příslušné dopravní uzávěry na uli-

cích Holické (stavba estakády a později mostu do 1995), mostu u Bristolu (do 22.října 1992) a křižovatky „Drápal" (do 1993). Most u Bristolu trpěl porušením statiky v důsledku koroze výztuží, doprava byla odkloněna na ulici Masarykovu, křižovatka „Drápal" byla zahájena již o rok dříve a představovala citelný zásah do komunikačního systému města. Kolejová doprava na náměstí byla prohlášena drážním správním orgánem za havarijní a nezpůsobilou provozu (březen 1992). Prvotní odhad investice byl vyčíslen na 40 milionů korun (investor ÚMO). Situaci projednala RMO dne 29. listopadu na své mimořádné schůzi a vyhlásila konkurz na dodavatele stavebních prací. Tím se poté staly DS IES Olomouc. Problémem rekonstrukce křižovatky „Drápal" ovšem bylo, že v rozpočtu na rok 1992 nebyly na tak velkou akci zajištěny finanční prostředky - navíc se stavba nakonec prodražila o dalších asi 15 milionů korun v důsledku katastrofálního stavu inženýrských sítí. Linka tramvaje č. 3 nebyla v provozu do srpna roku 1993, ostatní provoz byl jednokolejový a spojení náměstí Hrdinů - Nová Ulice bylo zajišťováno autobusy. Stavba estakády byla začátkem velké akce na ulicích Velkomoravská - Holická (rychlostní komunikace I/ 35).V tomto případě byl investorem KIÚ Ostrava a navrhovaná částka 300 milionů korun. V roce 1992 bylo prostavěno asi 40 milionů korun. Jeden pruh estakády byl zprovozněn v červnu 1994, most otevřen ve finální podobě o rok později. K možnosti vybudování obchvatu města Olomouce jako úseku D 35 se vyjádřil poradce ministra dopravy JUDr. Pavel Fastr s tím, že se s ním do konce století nepočítá. S tím koresponduje i akce ing. Zdeňka Hvízdala (bydlícího na ulici Foerstrova), který již v dubnu roku 1990 zorganizoval petici 4000 obyvatel této lokality, a zaslal ji 13. dubna téhož roku na MŽP ČR k rukám tehdejšího ministra Bedřicha Moldana. V petici se žádalo zahájení výstavby obchvatu do roku 1992. Ze stanoviska Střediska silnic a dálnic v Brně ale vyplynulo, že se s takovou stavbou nepočítá v horizontu 15 let. Primátor města Olomouce

Milan Hořínek ing. Hvízdalovi napsal dne 27. ledna 1992 o svém jednání se zahraničním investorem na obchvat Olomouce, ale ten případnou investici podmínil vybírání mýtného. Během roku 1992 bylo na estakádě ukotveno 12 pilířů na přemostění prostoru kasáren Prokopa Holého, které před listopadem užívala Sovětská armáda a blokovala tak jakékoli zásadní změny v této lokalitě. Stavební dozor nad výstavbou estakády Velkomoravská-Holická vykonávala ing. Zdeňka Vrbová z Krajského investorského úřadu Ostrava.

Dopravní podnik města Olomouce (DPMO) zaměstnával v roce 1992 celkem 140 řidičů autobusů a 90 řidičů tramvají. V denním provozu fungovalo 55 autobusů a 48 tramvajových souprav. Za den byla olomoucká hromadná doprava (MHD) schopna přepravit 200 tisíc cestujících, za rok 1991 to bylo 80 milionů cestujících. Vozový park DPMO tvořilo 63 tramvají T3 a 80 autobusů Karosa a Ikarus. Podnik využíval služeb 64 revizorů MHD, kteří za měsíc objevili v průměru 400 - 500 „černých pasažérů" a v roce 1991 vybrali na pokutách asi 330 tisíc korun. Stávající ředitel DPMO ing. Andrej Sitár zaslal dne 29. února 1992 ÚMO rezignační dopis a byl ve funkci nahrazen svým technickým náměstkem ing. Vladimírem Jurkou (od 1. dubna 1992). Z rozpočtu města obdržel DPMO na rok 1992 dotaci 60 milionů korun (z požadovaných 69 milionů). Nový ředitel DPMO byl dotázán k otázce přechodu autobusů na pohon plynem, ale po provedených propočtech (přestavba by stála 14 milionů korun) tuto alternativu z ekonomických důvodů nedoporučil. V lednu platné tarify olomoucké MHD byly v říjnu navýšeny, zachovávaly ale určité kategorie cestujících bezplatně. Jednalo se o děti do šesti let, seniory nad sedmdesát let, držitele průkazů ZTP, vojáky základní služby a kočárky s dítětem. DPMO

V únoru 1992 zasáhla částečně dopravu ve městě stávka zaměstnanců podniku ČSAD Olomouc, kdy ze 140 autobusů nevyjelo 77 a ze 31000km bylo „neujeto" 18 000 km. Řešení situace

podle vyjádření ředitelky ČSAD Olomouc ing. Jitky Homolové napomohlo zvýšení tarifu od 1. dubna o 20-100% a vnitřní úspory V ČSAD - asi 10% . Stávka byla zorganizována NOS veřejné silniční dopravy a ministrem Karlem Dybou (ODS) byla označena jako „ekonomická."

Ke spontánnímu obnovení Hanáckého aeroklubu Olomouc (HAO) došlo již v roce 1990 po odchodu Sovětské armády. V roce 1991 byla provedena vyhledávací studie na civilní letiště pro letadla do 40 cestujících a schválena RMO dne 19. listopadu. V lednu 1992 dostalo město nabídku z britské společnosti Cardiff Walles Airport s návrhem investice ve výši 9 milionů liber (asi 450 milionů korun), jež se ale nerealizoval. V dubnu jednal olomoucký primátor Milan Hořínek s městem Přerov, které mělo zájem o civilní letiště. RMO uložila stavebnímu odboru ÚMO prověřit možnosti využití letiště HAO pro provoz osobních letadel do kapacity 10 osob. Objevil se ale zásadní problém v podobě perspektivy obchvatu a rychlostní komunikace R 35, jejíž možné alternativy by mohly kolidovat s plochou letiště. RMO znovu jednala o letišti dne 26. května 1992 a ustavila pracovní skupinu pod vedením náměstka primátora ing. Karla Šimši. Členkou skupiny byla i předsedkyně marketingové sekce BC Olomouc RNDr. Helena Křepelková CSc. Skupina dostala za úkol zorganizovat konsorcium potencionálních investorů. V červenci byla vypracována ještě nová hluková studie, která vycházela z nového pojetí vzletové dráhy letiště - ta měla být kolmá na stávající a být akusticky kryta terénní vlnou Tabulového vrchu. Další iniciativy týkající se olomouckého letiště již přesáhly časový horizont kalendářního roku 1992 a jejich trvalým problémem byla rodící se vize obchvatu R 35 ve směru Břuchotín - Slavonín - Přáslavice.

Vodní zdroje města Olomouce byly tradičně lokalizovány do oblasti Černovíra, odkud bylo město zásobováno již od roku 1889. Vydatnost zdroje je 1000 litrů vody za sekundu. Negativně se na olomoucké vodovodní síti podepisuje ovšem její stáří - jsou zde

Pitná voda

Tabulka 4.6: Tarif MHD v Olomouci po úpravě 1. října 1992 (Kčs)

typ jízdného	cena
občanské jízdné	4,-
občanské jízdné zlevněné	2,-
měsíční síťová jízdenka	120,-
měsíční síťová jízdenka zlevněná	60,-
čtvrtletní síťová jízdenka	320,-
čtvrtletní síťová jízdenka zlevněná	150,-
měsíční jízdenka přenosná	400,-
denní síťová občanská jízdenka	20,-
denní síťová občanská jízdenka zlevněná	10,-

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

úseky staré i sto let, polovina sítě je ve stáří asi šedesáti let. Z toho plynou i ztráty ve vodovodní síti, které dosahují až 30% dodávaného objemu. Olomouci slouží úpravna vody v Příkazích, která musí zajistit dodávku pro město a jeho obyvatele. Průměrná spotřeba vody na jednoho obyvatele a den činila v roce 1992 celkem 180 litrů. Projekt na olomouckou městskou kanalizaci vznikl již v roce 1890 v ateliéru architekta Selbacha a činí 209 km stok a 9800 kanalizačních přípojek. Městská čistička odpadních vod (ČOV) zahájila provoz v roce 1968. V červenci byl díky menším srážkám velmi nízký stav vody v Moravě a na některých místech koryta došlo k obnažení dna. Naopak v době jarních oblev dosáhla hladina několikanásobku obvyklé úrovně - ve středu 25. března 1992 byla hladina Moravy v Olomouci na 344 cm (normál je 130 cm) a průtok vody činil 190 kubických metrů za sekundu (normál je 15 k.m./sec.) Vyšší obsah dusičnanů byl hygienickou stanicí ve městě zjištěn v květnu v lokalitách Chválkovice, Hodolany a Černovír. Větší rekonstrukce vodovodního řadu byly plánovány v městských částích Chomoutov, Svatý Kopeček a Holice. Z Okresního úřadu v Olomouci byla za tímto účelem získána dotace ve výši 9 milionů korun. Ke starým prameništím v Černovíře postupně přibyla nová v oblasti Litovle, Senice, Křelova

a Nákla. V roce 1991 přestala ve městě stoupat spotřeba vody. Vodojem na Nové Ulici byl zbudován v roce 1973 a jeho kapacita byla nastavena na 1000 kubíků vody. Pronikavě se v průběhu začátku devadesátých let zvýšila cena vodného a stočného. Vodné bylo v roce 1990 nastaveno na 0,60 koruny, v roce 1991 to byly již 3 koruny a v roce 1992 dokonce 7 korun. Zvyšující se cena vodného je vlastně paradoxně daní za snižování spotřeby vody ze strany veřejnosti. Městské lázně v Olomouci byly od 1. srpna 1991 součástí rozpočtové organizace Technické služby Olomouc a byly trvale ztrátové - od září 1991 do června 1992 činila ztráta 2 miliony korun. ÚMO se za této situace ekonomikou městských lázní zabýval a navrhl dvojí možnost řešení - prodej či dlouhodobý pronájem. Řešení otázky přesáhlo nakonec časový horizont kalendářního roku a vyvolalo i řadu protestů občanské veřejnosti proti ukončení jejich provozu.

Olomoucký plavecký bazén oslavil v roce 1992 už sedmadvacet let provozu. Pracoval s kapacitou nastavenou na 2500 návštěvníků denně při vstupném 15 korun na den a byl schopen poskytnout i ubytování pro 44 osob za 46 korun za noc. Od 1. ledna 1992 spadal plavecký stadion pod ÚMO, předtím fungoval jako zařízení ČSTV. Oprava střechy bazénové haly byly vyčíslena na 0,25 milionu korun. V provozu pracovalo na plaveckém stadionu 40 zaměstnanců. Dne 31. července 1992 byl stávající ředitel Jiří Šťastný odvolán z funkce a nahrazen ing. Františkem Mazánkem. Rozhodnutím ZMO převzal dne 1. ledna 1992 do správy areál ÚMO na základě hospodářské smlouvy za symbolickou částku 1,- Kčs. Dne 11. června schválilo ZMO převod plaveckého stadionu ze zálohové organizace na organizaci příspěvkovou. V listopadu dosáhl stadion příjmů 3,150 milionu korun při výdajích 4,359 milionu korun a byl tedy ztrátový. Údržbové práce vykonané od ledna do listopadu měly hodnotu 1,61 milionu korun.

Ředitelem Okresní správy spojů Olomouc byl v roce 1992 ing. Josef Kalman. Od 1. ledna fungovala samostatně Česká pošta a

Spoje

České komunikace. Organizace chystala ve městě instalaci tehdejší novinky - kartové telefonní automaty. Stinnou stránkou současnosti olomouckých telekomunikací bylo tíživé dědictví minulosti v podobě 10 tisíc dlouhodobě nevyřízených žádostí o zavedení telefonní linky v rámci okresu, z toho v samotné Olomouci asi 8 tisíc. Ve městě fungovalo 170 veřejných telefonních automatů, které těžce odolávaly útokům vandalů - způsobili škody za 51 tisíc korun. Během roku se objevila studie na zavedení digitální ústředny o kapacitě 16 500 telefonních přípojek a rozšíření automatické telefonní ústředny v Hodolanech o dalších 1500 přípojek. V říjnu byla slavnostně otevřena ředitelem Okresní správy spojů ing. Petrem Hrbáčkem rekonstruovaná budova Poštovní banky v Olomouci, která se nacházela v někdejší prodejně Supraphonu a budovy PNS na Horním náměstí. V suterénu objektu byly umístěny trezory, neboť šlo o někdejší kryt CO. Provedením stavebních úprav byla pověřena firma ARCO, autorem projektu byl ing. arch. Karel Dobeš. Přes adaptovanou poštu pak procházelo asi 25% poštovních zásilek regionu, čímž bylo ulehčeno přetížené poště č. 2 u vlakového nádraží. V roce 1992 odbavila adaptovaná pošta na Horním náměstí na 42 tisíc poštovních zásilek.

Komunální odpad

Grygovská skládka tuhého komunálního odpadu byla Olomoucí využívána od roku 1970, tedy od samého počátku jejího fungování. Tehdy se její životnost odhadovala do roku 1996 a zvažovány byly ještě i další lokality na katastru obce Suchonice a ve vojenském újezdě Libavá. V roce 1992 došlo k rozšíření úložiště v grygovském vápencovém lomu o tzv. 6. etapu s plánovanou životností 3-4 roky. Celková plocha etapy byla 4,3 ha a náklady na finalizaci 16, 08 milionu korun. Dodavatelem prací byl s.p. Dopravní stavby IES Olomouc, které ovšem nestihly dodržet smluvený termín stavby stanovený na červen 1992. Za rok 1992 bylo z celkové částky, kterou jsme uvedli výše, prostavěno jen 3,36 milionu korun. Etapa byla otevřena v pondělí dne 28. prosince 1992 za účasti primátora Milana Hořínka, ředitele TSO

ing. Karla Waltera a ředitele DS IES Olomouc ing. Josefa Hájka.

Novinkou v oblasti životního prostředí bylo měření imisí v různých částech města jednotkami imisního monitoringu OHS Pardubice, což předložil člen RMO MUDr. Raclavský. Proti stavbě spalovny v katastru nedaleké Horky se vzedmula vlna odporu místního obyvatelstva, takže záměr Vojenského opravárenského podniku na její výstavbu musel být pozastaven. V Horce sice neproběhlo referendum, ale vznikla zde protestní petice proti spalovně podepsaná 860 občany. Ti se tímto způsobem obrátili na přednostu OkÚ Olomouc JUDr. Františka Neplecha se žádostí o zastavení akce. Podobné dopisy b yly ještě zaslány ministrovi životního prostředí Ivanu Dejmalovi a ministru obrany Luboši Dobrovskému a též primátorovi Olomouce Milanu Hořínkovi, tehdy ještě ve funkci poslance ČNR. Vzhledem k tomu, že město Olomouc mělo začátkem devadesátých let nad sto tisíc obyvatel, byl i komunální odpad nemalým oříškem pro radnici. Podle zprávy předložené RMO vedoucím odboru životního prostředí ÚMO ing. Jaroslavem Kadulou a ředitelem Technických služeb Olomouc ing. Karlem Walterem produkovala Olomouc a integrované obce ročně 33 tisíc tun odpadu, což v přepočtu na jednoho občana činilo 220 kg za rok. Velkou ekologickou zátěží pro město byla i rezidua po Sovětské armádě v podobě kontaminovaných pozemků v někdejších kasárnách či v blízkosti letištní plochy (letiště Neředín, Tabulový vrch, vojenský útvar Bystrovany, sklad PHM Řepčín). Už v roce 1991 vzniklo ve středomoravském regionu zájmové sdružení Haná s cílem integrace sil při likvidaci komunálního odpadu. Jedním z jedenadvaceti členů Hané se stala i Olomouc. Haná vyhlásila nový princip odpadového hospodářství s důrazem na separaci domovního odpadu s možností jeho recyklace, tedy bez tehdy obvyklého spalování. V Olomouci byl dokonce v následujícím období učiněn pokus o vybudování třídící linky na komunální odpad, ale tento projekt nebyl efektivní a skončil fiaskem, spojeným dokonce s šetřením. Rovněž spojení

měst Olomouc-Přerov-Prostějov za účelem likvidace odpadu nebylo trvalé a města se nakonec s touto otázkou musela utkat individuelně. Tabulkový přehled problematiky komunálního odpadu přinášíme výše. V dubnu byl zahájen projekt rekonstrukce a modernizace čističky odpadních vod v Olomouci (ČOV) spočívající v technologické úpravě biologického stupně zařízení. Bez snížení množství odpadu vypouštěného do toku řeky Moravy totiž nebyla naděje na snížení každoročního poplatku za znečištění, který město muselo hradit z rozpočtu a který v průměru činil 50-60 milionů korun. Investiční nárok na rekonstrukci ČOV byl vyčíslen na 27 milionů korun a s.p. Vodovody a kanalizace Olomouc si pro tento účel vypomohlo úvěrem u Investiční banky (IB), za který ručilo město. Druhou fází této operace bylo poté převedení infrastrukturního majetku ČOV za 340 milionů korun na Olomouc.

Živelné pohromy

Během roku došlo ve městě k několika problémům ovlivňujícím stav životního prostředí, ať už šlo o živelné pohromy či následky lidských aktivit. Ze soboty na neděli 15. března se nad městem prohnala větrná smršť s následnými materiálními škodami. Ve Slavoníně vítr vyvrátil sloup veřejného osvětlení a museli zasahovat hasiči. Ve městě došlo na třídě Míru k pádu ulomené větve na chodník, kde došlo ke zranění matky s dítětem. V neděli došlo ještě k materiální škodě v ulici Heyrovského, kde vichřice strhla část plechové střechy sedmipatrového domu. Také zde si situace vynutila zásahy hasičské jednotky s žebříkem. Léto roku 1992 bylo neobyčejně suché, vesnice v těsném okolí města zápasily s nedostatkem vláhy a v některých lokalitách (Dub, Bohuňovice, Dolany, Tršice) musela být dovážena voda v cisternách. Mimořádně suché období v letních měsících bylo spojeno i s vysokými teplotami, což vedlo ke snížení hladiny spodní vody. Již někdejší ONV v Olomouci na svém plénu dne 20. prosince 1989 přijal usnesení o omezení odběrů vody ze skupinového vodovodu v případě mimořádného sucha. Tento výnos provázený vydáním

vyhlášky nebyl zrušen a platil tedy i v roce 1992 - jeho důsledkem byl zákaz zalévání vodou z vodovodu a zákaz mytí motorových vozidel. V úterý dne 11. srpna 1992 dosáhla teplota ve městě až k hodnotě 36 st.Celsia. Ekologickou daní za provoz průmyslových kapacit ve městě byly úniky plynného hexanu a hluk vydávaný ventily kotlů v závodě MILO Olomouc. Se zapáchajícími exhalacemi se potýkalo MILO již v minulosti - např. v roce 1991 muselo zaplatit pokutu ve výši 331 tisíc korun. Na závěr naší sondy do problematiky životního prostředí uvádíme tabulkové přehledy exhalací a informace o komunálním odpadu.

Tabulka 4.7: Imisní situace v Olomouc dne 7. srpna 1992*

lokalita	ozón	oxid siřičitý	oxidy dusíku NO
závod ZORA	29,1	27,3	145,9
Flora Olomouc	208,4	37,9	44,2
náměstí Hrdinů	78,5	50,2	74,8
TJ Lokomotiva	202,9	60,0	43,0
Hotelový dům - Velkomoravská	22,6	35,9	182,6
ulice Čapka-Choda	205,0	10,8	18,2

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

*) norma 100/ m3 O3 a NOx

Zvýšený obsah oxidů dusíku v lokalitě Velkomoravská lze jednoznačně spojit s vysokým průjezdem motorových vozidel v tomto prostoru, který se během devadesátých let stále zvyšoval. Jednoznačně tedy zdůvodňoval oprávněnost záměru vybudovat dopravní obchvat města, k čemuž v budoucnosti skutečně došlo.

Životní prostředí

Počet obyvatel v Olomouci a integrovaných obcích, kde zajišťovaly TSO svoz odpadu, činil 130 tisíc a jejich roční produkce komunálního odpadu pak průměrně 33 tisíc tun. Průměrnou hodnotou asi 220 kg odpadu na hlavu ovšem nebyl zdaleka dosažen obdobný průměr v USA, kde činil 450 kg na hlavu. V samotné Olomouci byl průměr 250 kg na hlavu, průměr v republice 220 kg. Finanční vyjádření likvidace komunálního odpadu činilo 350 Kčs

Tabulka 4.8: Komunální odpad v Olomouci (1992)

druh odpadu	podíl v %	množství (t)
papír	10	3300
plasty	6	1980
textil	4	1320
dřevo	0,8	240
železo	5	1650
hliník	0,5	165
kuchyňský odpad	7,8	2300
ostatní kovy	0,1	33
sklo	11,5	3780
popel	18	6000

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

na jednu tunu bez nákladů na dopravu do asi 15 km vzdáleného grygovského úložiště. Pro sběr odpadu bylo v terénu rozmístěno 22 tisíc nádob po 110 litrech (klasická popelnice) a 2 tisíce kusů kontejnerů s obsahem 1100 litrů. Denně byly TSO schopny svézt obsah asi 800 popelnic a 170 kontejnerů. Problémem byl zbytek problematického odpadu v ročním množství asi 60 tun, který pro svou závadnost nebylo možno skládkovat - např. biologický odpad z FNO - a byl tedy určen k likvidaci jiným způsobem. Velkým problémem byly i tzv. černé skládky, které opakovaně vznikaly ve městě či jeho nejbližším okolí a byly vlastně již kvalifikovatelné jako protizákonné. V této oblasti pak bylo město nutno vyzvat ke zvýšené aktivitě příslušníky MPO.

Kapitola 5

Politika
Kultura
Společnost

Politické strany ve městě

Nový kalendářní rok začal pro olomouckou Občanskou demokratickou stranu (ODS) významnou návštěvou z vrcholové politiky - do města přijel v neděli 12. ledna 1992 místopředseda federální vlády, ministr financí a předseda ODS Václav Klaus. Pro přesnost je třeba hned v úvodu připomenout, že právě rok před touto návštěvou byla z Klausovy iniciativy právě v olomoucké Sidii založena ODS jako konkrétní pravicově zaměřená politická platforma, která se vydělila z někdejšího Občanského fóra roku 1989 (OF). Na své olomoucké návštěvě Václav Klaus schválil kupónovou privatizaci jako unikátní metodu převodu neefektivní postátněné ekonomiky v ekonomiku tržní vytvořením statisíců domácích podnikatelů. Zároveň Klaus kritizoval prezidentské zásahy do legislativy upravující volební proces - kombinace většinového a poměrného systému. Svůj projev pronesl Václav Klaus opět ve velkém sále olomoucké Sidie za přítomnosti místopředsedy strany a federální vlády MUDr. Miroslava Macka a jeho parlamentního kolegy Tomáše Kopřivy. O týden později přijel do Olomouce i místní rodák a v této době již pražský poslanec MUDr. Ivan Langer (ODS), který na setkání s občany schválil rozpad Občanského fóra na Občanskou demokratickou stranu, Občanské hnutí a Občanskou demokratickou alianci. V době krátce po listopadu 1989 Ivan Langer kandidoval za Občanské fórum a v čase listopadového převratu patřil k předákům vysokoškolských kruhů. Začátkem února přestoupil poslanec FS PČR Pavel Konečný (HSD-SMS) do ODS. V pondělí 12. října 1992 se konal oblastní sněm ODS v Olomouci. Na programu byla výroční zpráva předsedy sdružení, volba oblastní rady a delegátů na republikový kongres ODS dne 7. listopadu v Praze. Výsledkem voleb byla nová oblastní rada ODS v čele s Mgr. Martou Vláčilovou, místopředsedy MUDr. Jiřím Neužilem a Alešem Horákem a členy rady ing. Tomášem Kopřivou, RNDr. Otakarem Vychodilem, Drahomírem Prášilem, Vilémem Jedličkou, ing. Kornelem Mankoveckým, MUDr. Ivanem Langerem a Zdeňkem Gregorem.

Oblastní výbor pověřil novou radu přípravou založení Městské rady ODS v Olomouci. V pátek 16. října jednali v Olomouci místopředseda ODS a federální vlády MUDr. Miroslav Macek a ministr spravedlnosti JUDr. Jiří Novák (ODS). Za klíčový problém současné politiky označili oba vysocí politikové ODS pokojné rozdělení státu. Vyslovili se rovněž k tzv. moravské problematice a oba ji shodně označili za problém Brna, nikoliv Moravy. Jako možné řešení „moravské otázky" naznačili možný návrat ke krajům.

Také další „dcera" někdejšího Občanského fóra se v Olomouci etablovala již začátkem kalendářního roku. V pátek 10. ledna 1992 byl ve městě založen Klub Občanské demokratické aliance (ODA). Předsedou nově založeného klubu se stal dr. Marek Perutka, tajemníkem olomoucký kunsthistorik dr. Pavel Zatloukal. Olomoucký Klub ODA sdružoval i členy z Prostějova a Litovle. Poslancem za ODA ve federálním parlamentu byl Olomoučan PhDr. Antonín Blažek, někdejší zaměstnanec ÚMO. Dne 3. května zorganizoval Klub ODA v Olomouci mítink v Národním domě. Setkání s veřejností proběhlo za účasti špiček strany, což byli Jiří Křižan, poradce prezidenta republiky, Jan Kalvoda, předseda ODA a místopředseda ČNR a poslanci Pavel Bratinka a Antonín Blažek. Večer moderovala poslankyně Kateřina Lojdová (ODA) a náplní debaty byl současný vztah Čechů a Slováků ve státě. V říjnu přijel do Olomouce ještě další z „otců zakladatelů" strany Daniel Kroupa a v přítomnosti poslankyně Lojdové besedoval ve Václavkově sále s Olomoučany o české státnosti a blížícím se dělení československé federace.

Občanské hnutí

Členská základna Občanského hnutí (OH) na Olomoucku představovala v roce 1992 asi 200 registrovaných členů z Olomouce, Velké Bystřice, Dolan, Náměště na Hané a Uničova. Předsedou Okresní rady OH v Olomouci byl PaedDr. Milan Sýkora a na kandidátce z Olomoucka figurovali Květoslava Princová a dr. František Mezihorák. Nová okresní rada OH vzešla z voleb na okresním

sněmu a tvořili ji Rudolf Bereza (poslanec ČNR a někdejší disident), Marcela Haluzová, Anna Kořínková, Olga Kozlová, Miroslav Matějů, Štefan Otyepka, Vladimír Severa, Dana Sitková a Milan Sýkora. V pátek 7. února 1992 měla v Olomouci poslanecký den členka předsednictva a poslankyně FS ČSFR Dana Němcová v prostoru KC OH na ulici 28. října. Přítomni byli rovněž vedoucí oddělení zahraničních styků ÚMO Květoslava Princová, primátor města Olomouce Milan Hořínek a poslanec ČNR a tehdy již vedoucí činitel rodící se MPO Rudolf Bereza. Kontakty čelných politiků či osobností spjatých s OH pokračovaly i v dalších měsících - v pondělí 2. března proběhla beseda s tiskovým mluvčím FMZV Egonem Lánským, který představil vznik nové politické iniciativy s názvem Demokraté 92 - Za společný stát se snahou udržet jednotné Československo. Na besedě byl přítomen i olomoucký historik prof. František Mezihorák (OH). V olomouckých Hanáckých novinách vyšel v březnu rozhovor redaktora HN Václava Buriana s poslancem OH filozofem Janem Sokolem, který město navštívil. A konečně dne 11. dubna 1992 navštívil hanáckou metropoli i nejvyšší představitel OH vicepremiér a ministr zahraničí Jiří Dienstbier. Na mítinku byl přítomni i další lidé z OH - poslanec FS Jan Vild, poslanec ČNR Rudolf Bereza, primátor Olomouce Milan Hořínek a předseda Okresní rady OH v Olomouci dr. Milan Sýkora.

Na komunální úrovni se olomoučtí politikové obou konfesních stran - KDU-ČSL a KDS - projevili nejvíce koncem srpna 1992, kdy před zasedáním Zastupitelstva města Olomouce (ZMO) vyšli s „Iniciativou pro město Olomouc." Šlo o společné prohlášení těchto stran k nedávné a do jisté míry přežívající situaci v ZMO po rozpadu OF. Poslanci za OF, pokud nepřešli do jiné strany, se stali nezávislými a podle KDU-ČSL a KDS ale nikomu v ničem odpovědní. Ti, kteří lidoveckou iniciativu podepsali, deklarovali sice rozdílnost politických názorů, ale zároveň i ochotu spolupracovat do konce volebního období (1990-1994) ve prospěch města

Olomouce. Iniciativu podepsali poslanci ZMO stran OH, ODS, KDU-ČSL, KDS, SZ, ČSSD, ČSSZ, ČSS a HSD-SMS. Pro upřesnění situace lze připomenout, že k radniční krizi došlo v polovině roku 1991, kdy byl vyvíjen tlak na odstoupení náměstků primátora za ČSL a KDS. Do ledna 1992 mělo být rozhodnuto o novém vedení radnice, náměstci Ficner a Losert odstoupili a v prosinci roku 1991 se prosadil manažerský kurz ve filozofii vedení města lidmi s různými politickými názory. V květnu 1992 navštívil Olomouc lidovecký federální ministr dopravy ing. Ivan Foltýn, někdejší přednosta Okresního úřadu v Olomouci a občan Štěpánova. V červnu byl ustaven poslanecký klub poslanců Křesťansko demokratické strany v ZMO a jeho mluvčím se stal ing. arch. Tomáš Černoušek. Předsedou MO KDS v Olomouci byl Jan Petrů. Zhruba po dvou měsících - 27. srpna 1992 - se podobná situace vyvinula i v olomoucké lidové straně. Byl ustaven klub poslanců KDU-ČSL v zastupitelstvu s mluvčím ing. Tomášem Kvapilem. Předsedou MěV KDU-ČSL byl ing. Vladimír Procházka.

Radniční krize

Podle vyjádření svého olomouckého představitele, místopředsedy místní organizace Sládkových republikánů (SPR-RSČ) Františka Taláška, měla členská základna strany v regionu 501 členů. Původním předsedou olomouckých republikánů byl Mgr. Jaroslav Křivánek, v dubnu se ovšem situace změnila, když byl Křivánek na pokyn šéfa strany PhDr. Miroslava Sládka vyloučen a jeho místo zaujal jeho náměstek Talášek. Křivánek údajně kritizoval šéfa strany za to, že byl zařazen na volební listině až na šesté místo, přestože byl Křivánek šéfem volebního štábu strany pro okresy Olomouc, Šumperk, Bruntál a Opava ve volbách roku 1990. Na středu dne 21. října 1992 svolali republikáni na olomoucké Horní náměstí manifestaci za udržení československého státu. Hlavním řečníkem byl předseda strany SPR-RSČ PhDr. Miroslav Sládek. Politickým programem republikánů v oblasti státoprávní byl návrat k zemskému zřízení z doby prvorepublikánské a opětné připojení někdejší Podkarpatské Rusi k Česko-

slovensku.

ČSSD

Na opačném konci politického spektra byly i v regionálním rozměru města Olomouce strany levicového zaměření - sociální demokracie a komunisté. Hlavou sociálních demokratů v Olomouci byl od začátku devadesátých let prof. MUDr. Josef Fischer CSc., jehož manželka Eva Fischerová se stala poslankyní a vedoucí sociálně demokratických žen v ČSSD. Na tiskové konferenci pořádané sociální demokracií v dubnu se přítomný poslanec Pavel Dostál vyslovil k otázce přijetí zákona o dělení majetku federace v případě, že bude schválen zákon o zániku čs. federace. Podle jeho názoru vznik tohoto zákona strana nepodporuje, souhlasí ale s vytvořením tří regionů v české části federace - Čech, Moravy a Slezska. Viditelnými se stali olomoučtí sociální demokraté na 1. máje 1992 na Dolním náměstí, kde se svými členy a stoupenci slavili prvomájový svátek. Olomoučtí sociální demokraté ovšem tento den nebyli v ulicích města jediní - na Horním náměstí probíhal paralelně s jejich mítinkem jako součást Ekologických dní Olomouc 1992 (EDO 92) studentský majáles, jehož králem byl poněkud bizarně zvolen Mickey Mouse, známý filmový kreslený hrdina. Studenti poté pokračovali v oslavách v Bezručových sadech a zahradách Univerzity Palackého. Olomoučtí komunisté v této době manifestovali ve Slovanském domě. Ve středu 20. dubna se v Národním domě konal mítink ČSSD za účasti poslance Pavla Dostála, volebního lídra slovenských sociálních demokratů Alexandera Dubčeka, předsedy FS PČSFR a slovenského divadelního a filmového herce Laca Chudíka, jehož manželka byla předsedkyní slovenských sociálně demokratických žen. Závěrem shromáždění byla tisková konference, na níž někteří zúčastnění vyzdvihovali roli Olomouce jako česko-slovenského svorníku.

Předseda OV KSČM v Olomouci RSDr. Alexander Černý uvedl ve středu 4. března před své posluchače několik levicových politiků. Beseda proběhla ve Václavkově sále a účastni byli filozof Ivan Sviták, ing. Lothar Indruch z Hnutí demokratické levice a

prof. PhDr. Václav Čada, komunistický historik. Tématem besedy byla česko-slovenská federace a její krize. Za účasti předsedy KSČM filmového režiséra Jiřího Svobody proběhla v sobotu dne 21. listopadu 1992 okresní konference KSČM řízená předsedou Černým. Svoboda zveřejnil počet členů strany ve státě - 350 tisíc - a rovněž i kandidáty na šéfa strany, kteří byli nominováni - byli to politik Oldřich Mečl, právník Jaroslav Ortmann a rovněž někdejší člen katedry marxismu-leninismu UP Olomouc doc. Jiří Machalík. Tzv. moravskoslezský sněm svolaný v prosinci 1992 do Kroměříže republikány, komunisty a moravisty, byl vzápětí odmítnut regionálními politiky ostatních politických stran. Můžeme jmenovat alespoň olomouckého ing. Vladimíra Pokorného za KDS a olomoucké Pavla Dostála a Evu Fischerovou za ČSSD. Vzpomínkou na „Pražské jaro 68" byl a zůstal ve vědomí veřejnosti Klub angažovaných nestraníků (KAN), který se rozhodl zůstat klubem i po změně politických poměrů r. 1989. V červenci proběhla schůze olomouckého KAN, kde se hovořilo o česko-slovenské krizi a byla vyslovena podpora ODS při jejím jednání s Mečiarovým HZDS. Na září byl avizován sjezd KAN v Praze, na který byli za Olomouc delegováni ing. Petr Matzenauer a RNDr. Petr Los z Univerzity Palackého.

Od března vyvíjeli politickou činnost ve městě příslušníci tzv. Klubu mladých konzervativců v čele s předsedou Jiřím Gottwaldem. Jádrem klubu byli bývalí lídři z doby studentské stávky roku 1989, do klubu vstoupila i řada mladých podnikatelů. Klub mladých konzervativců navázal styky s dalšími obdobnými seskupeními, jako byli Mladí křesťané (KDM) nebo Občanskodemokratická mládež (ODM). Zorganizovali besedu s poslancem FS Tomášem Kopřivou (ODS) a s poradcem amerických prezidentů Reagana a Bushe J.S Kernodlem. V podstatě marginální roli na olomoucké politické scéně hrála Liberálně-sociální unie (LSU), která měla své zemské zasedání dne 5. února 1992 v Olomouci. Zde LSU navrhla nahradit nefunkční dvojfederaci na třísubjek-

tový spolkový stát, v němž by Morava a Slezsko vytvořily samostatný útvar, rovnoprávný jak české, tak slovenské části celku při zachování plných kompetencí a identity všech tří částí společného státu.

Nördlingen

Od začátku kalendářního roku se slibně vyvíjela myšlenka navázání bližších kontaktů Olomouce s bavorským Nördlingenem, kam byla po válce odsunuta většina olomouckých Němců. Po celou éru komunismu nebyly styky tohoto druhu naprosto reálné, i když např. řada někdejších německých Olomoučanů město turisticky navštívila. V Nördlingenu vznikl po válce krajanský spolek Heimatverband Olmütz und Mittelmähren v čele s Ludwigem Blahou, který se pokoušel udržovat tradiční vlastivědné aktivity, poskytovat informace, adresy jednotlivců a sledovat z povzdálí i situaci v Olomouci - např. stav kulturních památek či hřbitovů, což nevyznívalo pro českou realitu vždy pozitivně. Spolek vydával i měsíčník Olmützer Blätter, které byly po roce 1989 přístupné ve studovně Státní vědecké knihovny. Začátkem února poslal olomoucký primátor Milan Hořínek do Nördlingenu dopis, v němž oznámil vznik nové olomoucké nadace „Societas incognitorum" , jejímž cílem je shromažďovat prostředky na renovaci Městské památkové rezervace v Olomouci (MPR). Město poctila návštěvou v březnu 1992 americká botanička Alice Blocková, pravnučka zakladatele Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci (VSMO) dr. Jindřicha Wankela, vnučka jeho dcery Karly Absolonové ze slavné rodiny objevitele jeskyní Moravského krasu Karla Absolona. V republice byla naposled v roce 1948. Navštívila Univerzitu Palackého a byla přijata na radnici. Ředitel Vlastivědného muzea v Olomouci dr. Vítězslav Kollmannn jí předal pamětní plaketu. V polovině července došlo ke dvoudenní návštěvě izraelského velvyslance v ČSFR Yoela Shera v Olomouci. V aule Filozofické fakulty UP se ambassador setkal se členy místní židovské obce. Izraelské velvyslanectví zaznamenalo incident na olomoucké knižní výstavě Libri 92, kde byly slovenskému vydavatelství Agres poli-

cií zabaveny rasistické publikace. Yoel Sher navštívil i olomoucké arcibiskupství a byl rovněž přijat rektorem UP Josefem Jařabem. Při návštěvě olomoucké radnice předal velvyslanec několik vysokých izraelských vyznamenání našim občanům - např. byl dekorován plk.v.v. Jaromír Kotrš, který vedl výcvik izraelských letců v ČSR po roce 1945. Primátor města Milan Hořínek a arcibiskup Jan Graubner přijali v sobotu 18. července zástupce italské církevní organizace Bertollo Brogliatta z Vicenzy, který do města přivedl katolickou štafetu z polské Čenstochové. Italové umístili svoji Staffeta della Fraternita (Štafetu přátelství) u sv. Mořice. V polovině října hostila Olomouc návštěvu ze švýcarského Luzernu. Přijel městský architekt Manuel Pauli a jeho kolega Erwin Schwilch, městský inženýr Paul Largiader a městský stavitel Bruno Weishaupt. Koordinátorka luzernské radnice Ueli Habeggerová jednala s dr. Janem Sitařem, ředitelem Flory Olomouc o možnosti účasti Olomouce na jarní výstavě LUGA93 plánované na květen 1993. Návštěva si prohlédla i arboretum Bílá Lhota u Litovle. K účasti Olomouce na výstavě LUGA93 pak skutečně došlo, ale prezentace města zde byla na velmi nízké úrovni a byla oprávněně předmětem domácí kritiky. V doprovodu rektora UP Josefa Jařaba si anglický velvyslanec v ČSFR David Brigty prohlédl ve čtvrtek 26. listopadu olomoucké centrum British Council (Britská rada). Tato organizace významnou měrou přispěla k založení anglické sekce na olomouckém hejčínském gymnáziu a organizovala pro něk lektory a nákup učebnic. Anglický ambassador byl přijat i na radnici primátorem Milanem Hořínkem. Poslední významné návštěvy zahraničních hostů ve městě proběhly v prosinci. V úterý 1.prosince 1992 navštívil město ambassador USA Adrian Basora v doprovodu svého kulturního rady Thomase Hulla. Proběhla jednání s primátorem Milanem Hořínkem a arcibiskupem Janem Graubnerem. Američtí hosté byli pozváni na slavnostní oběd v restauraci Vegetka, kterého se z české strany zúčastnil rektor UP Josef Jařab, arcibiskup

Hosté z USA

Graubner, primátor Hořínek, prorektor UP Jaroslav Macháček a Květoslava Princová z ÚMO. Americká strana ocenila dynamiku výuky angličtiny na univerzitě i na místních středních školách a sondovala i možnosti pro komerční zájmy amerických investorů. Spolu s velvyslancem přijel o americký vojenský kaplan pplk. US Army Joseph Supa, který emigroval do USA z tehdejšího Československa v roce 1957. Supa se sešel s velitelem skupiny vojsk STŘED v Olomouci gen. por. Františkem Podešvou. Z holandského města Veenendaal přijela do Olomouce začátkem prosince delegace vedená jeho starostou Fritsem van Brinkenem a tajemníkem G.A. van Doornem. Předmětem návštěvy byla problematika další spolupráce obou měst na základě tzv. platformy zaručující kontakty politické, komerční i kulturní.

Aeroklub

Hanácký aeroklub (HAK) byl založen v roce 1926 jako župní organizace tehdejší Masarykovy letecké ligy. O deset let později již fungoval jako samostatný Hanácký aeroklub Olomouc a dvacet jeho členů padlo za 2. světové války. K osobnostem aeroklubu patří František Skácelík (vedoucí letového provozu), který je vicemistrem světa v letecké akrobacii. Po svém obnovení v roce 1989 dosáhl klub brzy členskou základnu téměř 200 osob. V roce 1992 již existovalo Sdružení pro obnovu letiště tvořené statutárním městem Olomouc a Hanáckým aeroklubem v čele s předsedou Miroslavem Novákem a později JUDr. Michaelem Šokou. Až do roku 1950 existovalo letecké spojení Olomouce s Prahou a Ostravou. V roce 1948 bylo zrušeno letiště v Holici a HAK se přestěhoval roku 1961 do Neředína, kde měl k dispozici plochu 900x110 metrů a letištní technické objekty. V roce 1969 byla letecká činnost v Olomouci zrušena a převedena do Vyškova. HAK byl následně roku 1976 zrušen. Před 2. světovou válkou bylo na původním holickém letišti 42 letadel (r. 1939), v nově obnoveném HAK (1992) byly Aeroklubem Čech a Moravy přiděleny stroje Z 42 (motorové letadlo), SV 13(motorový větroň) a dva větroně typu Blaník. Jedna letová hodina motorového stroje je vyčíslena

na 1400-1700 korun, hodina letu větroně 500-600 korun. Členský příspěvek placený členy HAK byl 250 korun ročně. Pozemky a hangáry letiště jsou majetkem města, pro létání jsou povoleny letouny kategorie ultralight a motorové a bezmotorové větroně.V pořadí již 21. ročník mezinárodní soutěže tanců na ledě se konal v roce 1992 v Olomouci a záštitu nad ním převzal primátor města. Organizátoři akce pozvali na akci někdejší Olomoučanku Evu Romanovou a nazvali soutěž I. ročníkem memoriálu Pavla Roman se souhlasem jeho sestry Evy. Slavná krasobruslařka byla do Olomouce pozvána dopisem náměstka Vladimíra Pokorného z 24. února 1992, ve kterém ji pozval i k návštěvě radnice a setkání s vedením města. Setkání se potom uskutečnilo dne 15. listopadu. V letech 1991-92 se pokoušela olomoucká horolezkyně Dina Štěrbová o pokoření nejvyšší hory světa Mount Everestu. V únoru odjela po zaplacení příspěvku 5000 US dolarů do Himalájí a pokusila se společně se čtyřčlenným chilským družstvem o výstup. Pokus se nezdařil a Štěrbová se vrátila v úterý dne 2. června 1992 zpět do vlasti.

V sobotu dne 8. února 1992 se na břehu Moravy rozcvičilo 49 plavců-otužilců z 18 oddílů včetně skupiny plavců z Drážďan. Rozběhla se sportovní akce s označením 31. ročník Zimního setkání otužilců s pořádajícím oddílem TJ Hodolany-Sigma. Plavby v řece Moravě, která měla toho dne teplotu 2 stupně Celsia při teplotě vzduchu 8 stupňů se zúčastnil i legendární olomoucký nestor otužilců dr. Ladislav Nicek (* 1913). Nejdelší plavecká trať této akce měřila 750 metrů a plavce v ledové vodě sledovalo mnoho zachumlaných Olomoučanů. Legendou svého druhu se stal i František Venclovský (*1932), který oslavil v roce 1992 šedesáté narozeniny v plné fyzické a duševní svěžesti. Venclovský byl dlouholetým masérem borců Dukly Olomouc a čs. boxerské reprezentace. Na oslavu jeho narozenin ho pozvali v pátek 15. února olomoučtí boxeři. František Venclovský jako plavec překonal kanál La Manche a k jeho kulatým narozeninám mu blahopřál

i předseda Dukly Olomouc JUDr. Miroslav Holzer a boxerský šéftrenér Alexander Bögi.

Sigma Olomouc

Slavné utkání sehráli ve středu 4. března fotbalisté olomoucké Sigmy s legendárním španělským celkem Real Madrid. Utkání sledovalo v Olomouci 14 200 diváků, rozhodovali italští rozhodčí Battaglia, Lanese a Pugliosi. Zápasu byl přítomen i španělský velvyslanec v ČSFR Roberto Bermúdez. Trenér Sigmy MŽ Karel Brückner a jeho svěřenci dosáhli nakonec přijatelnou remízu 1: 1, když střelci branek byli Pavel Hapal a Ernesto Hierro. Pozvání španělského ambassadora a jeho manželky do Olomouce zorganizoval olomoucký poslanec PhDr. Antonín Blažek, někdejší zaměstnanec ÚMO, člen zahraničního výboru SN FS ČSFR. K odvetnému utkání jmenovaných mužstev došlo ve čtvrtek 19. března a toto utkání Hanáci prohráli 1:0, zápas se hrál v Madridu a vedoucí branku vstřelil Hugo Sanchez. Svěřenci Karla Brücknera byli nasazeni v sestavě Přibyl - Bokij, Slabý-Kotůlek-Kovář-Vaďura, Hapal-Maroši-Hanus-Látal-Kerbr a Gottwald-Guzik. V červnu sehrál olomoucký reprezentant Sigmy MŽ Pavel Hapal své poslední ligové utkání se Slavií Praha před odchodem do německé bundesligy. Sigma prohrála 3:1 a střelcem jediného čestného gólu Hanáků byl právě Hapal, který od 1. července začal hrát za Bayern Leverkusen. V červnu 1992 byla Sigma MŽ na třetím místě v ligové tabulce s manažerem Jiřím Kubíčkem a kromě Hapala se na odchod do zahraničí připravoval i jeho spoluhráč Maroši. Další velký dvojzápas sehrála Sigma MŽ v říjnu 1992 s tureckým celkem Fenerbahce Istambul. První střetnutí proběhlo dne 20. října a Sigma prohrála penaltou 0:1 na tureckém hřišti v rámci poháru UEFA. Na stadionu v tureckém Tnönü bylo 45 tisíc temperamentních fanoušků a pokutový kop proti Sigmě turecký hráč Ismail proměnil. Trenérem Sigmy byl Karel Brückner a trenérem Turků jeho slovenský kolega Josef Vengloš. Během zápasu utrpěl zranění po faulu olomoucký hráč Radek Látal. Olomoucké mužstvo hrálo v oslabení - Brückner měl k dis-

pozici pro zranění jen 13 hráčů z 25. Odveta s Turky proběhla dne 5. listopadu a byla plně v režii Sigmy, která zvítězila vysoko 7:1 brankami Hanus(2), Barbořík, Kerbr, Maroši, Fiala a Vaďura. Turečtí svěřenci trenéra Josefa Vengloše prohráli před 11 tisíci olomouckými diváky a v závěru jich bylo na hřišti jen osm. V prosinci 1992 zvítězila Sigma MŽ ve 14. zápase Poháru UEFA nad italským týmem Juventus Turín v poměru 5:1. Sestava vítězné Sigmy byla Přibyl-Kovář-Pivarník-Kotůlek-Slabý-Barbořík- Maroši-Hanus-Kabyl-Gottwald-Lošťák-Kerbr a Fiala. Odvetné utkání již ovšem Hanáci nezvládli a prohráli 1:2 brankami Möellera a Baggia. Čestný gól Sigmy vsítil Maroši. Týmy Brücknera a jeho italského protějšku Giovanni Trapattoniho přitáhly diváky tak, že stadion Sigmy v Olomouci byl zcela vyprodán - přišlo 13 500 fanoušků. Tehdejší sestava Sigmy byla Přibyl-Kovář-Pivarník-Kotůlek-Slabý-Kabyl-Barbořík-Guzik-Hanus-Maroši-Vaďura-Kerbr a Látal.

Olomoucký hokej

Začátek devadesátých let byl druhdy slavnou érou olomouckého hokeje, který se dostal do nejvyšších sportovních sfér. Manažerem olomouckého týmu byl ing. Pavel Čech a klíčovým hráčem týmu Jiří Dopita. Hokejový klub Olomouce - HC DS Olomouc - hrál nakonec ligový hokej a dostal se na výsluní sponzorů, sportovních novinářů i nadšených diváků. Po této slavné epizodě nastal ovšem strmý pád, z něhož nebylo návratu ke staré slávě. Už tehdy byl patrný zájem ze strany americké NHL o obrovitého olomouckého útočníka. A nezůstalo jen u zájmu. Střední útočník HC Olomouc a od roku 1991 i člen reprezentačního týmu ČSFR Jiří Dopita byl draftován do mužstva Bostonských medvědů (Boston Bruins) a začal hrát hokej na úrovni NHL. Trenérem olomouckých hokejistů byl v druhé polovině roku 1992 čtyřicetiletý Alois Hadamczik (červen - listopad). Dopita byl jedním z nejproduktivnějších hráčů HC Olomouc a národní trenér Ivan Hlinka mu umožnil obléct seniorský dres na turnaji Sauna Cup ve Finsku. V této vysoké formě se o Dopitu začal vážně ucházet asistent

manažera týmu Medvědů pan Mullburry. V listopadu byl z postu trenéra HC Olomouc Alois Hadamczik odvolán. Pro dokreslení obrazu uvádíme tabulkové přehledy ligového hokeje na konci kalendářního roku 1992 (listopad - prosinec).

Tabulka 5.1: Tabulka ligového ledního hokeje (FHL1992)

XI/92	tým	XII/92	tým
1	Litvínov	1	České Budějovice
2	České Budějovice	2	Litvínov
3	Zlín	3	Sparta Praha
4	Olomouc	4	Zlín
5	Poprad	5	Kladno
6	Sparta Praha	6	Košice
7	Vítkovice	7	Vítkovice
8	Jihlava	8	Trenčín
9	Košice	9	Olomouc
10	Trenčín	10	Slovan Bratislava
11	Slovan Bratislava	11	Poprad
12	Kladno	12	Jihlava
13	Plzeň	13	Pardubice
14	Pardubice	14	Plzeň

Zdroj: HN 1992

Armáda ČR

Pro olomoucké vojáky začal nový kalendářní rok návštěvou ministra obrany ČSFR Luboše Dobrovského. Ministr provedl v pondělí 13. ledna návštěvu posádky, vojenské nemocnice a jednal s primátorem. Z tiskové besedy vyplynulo stanovisko nejvyšších vojenských kruhů na vytvoření vojenského velitelství Střed v Olomouci jako prostředku koncentrace vojsk (VV Střed). Za budoucího velitele vojsk skupiny Střed byl označen generál František Podešva. Avizované změny byly potom v březnu realizovány včetně personálních změn. Dobrovský odmítl myšlenku redukce počtu lůžek v místní vojenské nemocnici Na Hradisku s tím, že armády jistě najde částku osmi milionů korun nutnou na opravu jeho střechy. Olomoucké vojáky rovněž informoval o pozitivním výsledku hledání bytů pro nové důstojníky velitelství Střed ve městě. Shromáždění generálů a důstojníků VV Střed zahájilo činnost dne 1. března 1992 v Žižkových kasárnách za účasti před-

stavitelů měst Olomouc, Prostějov, Kroměříž, Lipník a Hranice a náčelníka GŠ ČSA genpor. Karla Šepla. Shromáždění vzalo na vědomí velitelskou funkci genpor.ing. doc. Františka Podešvy CSc. jako velitele VV Střed. Ve srovnání s předválečnou Olomoucí ovšem počet vojáků ve městě klesal - v roce 1930 bylo ve městě 10 678 vojáků a v roce 1992 už jen 2500. Na VV Střed začalo pracovat 362 důstojníků a praporčíků, z toho 265 přímo ve městě. Z 19,4 % byli tito vojáci slovenské národnosti. Ve městě bylo urychleně dostavěno 70 bytů na Rožňavské ulici a dalších 50 bytů bylo získáno výměnami. Výsledek byl, že 30% důstojníků s rodinami bydlelo v Olomouci, dalších asi 200 vojáků bude dojíždět. Na Tabulovém vrchu v Neředíně byla po Sovětské armádě využita ubytovna pro 88 osob a dalších 33 bytů po Sovětech čekala rekonstrukce. Celkem bylo z prostředků FMO do září 1992 uvolněno pro Olomouc 43 milionů korun. Důležité rozhodnutí padlo o rozsáhlém objektu kasáren 9. května v prostoru ulice Kosmonautů. Byl potvrzen názor o jeho převodu na město Olomouc a jeho další civilní využití pro instituce typu jazyková škola, transfúzní stanice, LŠU apod. Vedoucímu stavebního odboru ÚMO ing. Najdekrovi CSc. bylo uloženo najít ve spolupráci s Fakultou architektury VUT Brno urbanistické řešení rozlehlého areálu jako podkladu pro vypsání soutěže. Odbor investic ÚMO - ing. Přibyl - byl pověřen zpracováním generelu inženýrských sítí. Objekt kasáren byl po ukončení jednání převeden na město za částku 30 milionů korun, které Olomouc řešila úvěrem. V dubnu se stal novým velitelem olomoucké posádky dosavadní zástupce genpor. Podešvy plk. František Náhončík. V létě došlo k výměně na postu federálního ministra obrany a nový ministr Imrich Andrejčák navštívil v úterý 21. července 1992 VV Střed. Důležitou informací pro Univerzitu bylo, že se armáda rozhodla předat budovu tzv. Tereziánské zbrojnice do jejího užívání. Stejné rozhodnutí bylo učiněno i v případě Jánošíkových kasáren. Otevřená tak zůstala otázka Vojenského archivu na náměstí Republiky -

ten nakonec v rukou armády zůstal. Ve středu 17. září přijela do Olomouce delegace Spojených ozbrojených sil v Evropě v čele s náčelníkem štábu vojsk NATO brig. gen. Johnem Jacquesem de Vries. Důstojníci NATO navštívili VV Střed a speciální jednotky výsadkářů v Prostějově, uspořádali brífink a přesunuli se do Hodonína. V pondělí 7. října se jednalo o předávání majetku po Sovětské armádě, které bylo naplánováno na listopad 1992 a ukončeno v závěru kalendářního roku. Ministerstvo obrany předalo Olomouci seznam předávaných budov na území města. Na hrazení nákladů se zřídil zvláštní účet u ministerstva financí. V říjnu přijely do města ještě dva vysocí důstojníci NATO - v úterý 8. října zástupce velitele Spojených ozbrojených sil v Evropě generál Dieter Claus s doprovodem a ve čtvrtek 29. října vojenský přidělenec italské armády generál Raffaelo Graziani.

Poslední říjnový den složilo 350 vojáků základní služby vojenskou přísahu u 33. tankového pluku (Hanáckého) v Přáslavicích. Přísahy se zúčastnil primátor města Olomouce Milan Hořínek a velitel pluku pplk. ing. František Slovák. Po rozdělení státu na podzim roku 1992 sloužilo na VV Střed 997 vojáků slovenské národnosti, jimž byla dána možnost odchodu na Slovensko, přemístěno bylo 665 vojáků základní služby, rovněž Slováků. Ze Slovenska naopak přišlo 165 českých vojáků. Z 85 vojáků z povolání slovenské národnosti, kteří pracovali na VV Střed se rozhodlo odejít na Slovensko celkem devět. V oblasti bojové techniky bylo výsledkem rozdělení federace přesunutí 6000 tun vojenského materiálu, 500 kolových bojových vozidel a 100 tanků na Slovensko. Transporty z VV Střed byly provedeny do konce kalendářního roku.

Hasiči

Olomoučtí hasiči měli i v roce 1992 „plné ruce práce", můžeme-li tak označit požáry s celkovou škodou 14,2 milionu korun, jedním úmrtím a 22 zraněnými. Požárů se škodou nad 100 tisíc korun bylo celkem 17. největší škoda byla na požáru domu TESCO (3,5 milionu korun). Více informací podává tabulkový přehled 5.2.

Tabulka 5.2: Požáry na území města Olomouce (1990-1992)

rok	průmysl	stavebnictví	doprava	obchod	byty	služby	jiné	celkem
1990	6	0	7	0	26	5	6	50
1991	5	2	9	1	28	1	14	60
1992	5	1	12	1	19	7	130	175
celkem	16	3	28	2	73	13	150	285

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Kino

Po zániku kin v okrajových částech Olomouce začátkem devadesátých let jich v lednu 1992 fungovalo pod hlavičkou Městské správy kin (MSK) jen pět - Metropol, Central, Mír, Kinokavárna Jas, Letní kino a kino Lípa. Olomoucká kina fungovala jako příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem byl ÚMO a ředitelem Jan Joukal. Příspěvek na rok 1992 byl stanoven na 0,8 milionu korun. V předešlém roce hospodařila kina s přebytkem 0,484 milionu korun a Metropol se umístil na prvním místě v tržbách firmy Lucernafilm ČR.

Kino Mír na náměstí Hrdinů bylo v červnu vráceno v restituci původnímu vlastníkovi, na zbyla kina v majetku státu byl vypsán privatizační program s doporučením převést je do majetku města. toto stanovisko zaujala i Kulturní komise ÚMO. Zájemců o Filmový klub se ve městě našlo 600, dne 8. září se naposled promítalo v kině Mír. Jeho technika se poté přenesla do kina Lípa, které bylo následně renovováno nákladem 5 milionů korun na širokoúhlou projekci pro 200 diváků a bezbariérovým přístupem. Počet pracovníků MSK byl redukován ze 14 na 4, průměrný počet diváků na jednom představení byl 114. V největším olomouckém kině Metropol si mohli Olomoučané v pátek 18. září na vlastní oči prožít natáčení oblíbeného televizního pořadu moderátora Jana Rosáka Videostop. Jeho hosty byli Stanislav Hložek, Petra Černocká a Alexander Hemala. Také některé vy-

brané olomoucké ulice se změnily na filmové kulisy. V sobotu 3. října proběhlo totiž v ulicích Pekařské a Vodární natáčení filmu Záhada hlavolamu podle Jaroslava Foglara a Vodární se stala filmovými Stínadly. V pondělí 23. listopadu pak začala první etapa rekonstrukce vestibulu kina Metropol s nákladem 0,1 milionu korun, provoz kina nebyl přerušen. Další fáze rekonstrukce byla zaměřena na interiér a techniku. Statut MSK Olomouc byl vydán MěNV Olomouc dne 1. července 1987. RMO ho v úterý 15. prosince 1992 zrušila a nahradila organizací s názvem Olomoucká kina (OK) s účinností od 1. ledna 1993. Funkce zřizovatele příspěvkové organizace OK připadla městu a ve funkci ředitele OK byl ponechán Jan Joukal. Kromě filmové projekce se měla OK zabývat podle zřizovací listiny i provozem Filmového klubu, provozovat videopůjčovnu a zajišťovat i produkci reklam. Majetek OK byl oceněn na 16,21 milionu korun a tvořily ho zejména nemovitosti. Za první pololetí roku 1992 sehrála všechna kina ve městě 2275 představení pro 260132 diváků. Začala velká válka olomouckých biografů s videem, který kina nakonec prohrála.

Divadla

Komornější z obou olomouckých divadel - Divadlo hudby - vedla i v roce 1992 jeho původní ředitelka PhDr. Libuše Šlezarová se spolupracovníky Yvonnou Boháčovou a Romanem Ludvou. Pořady v Divadle hudby (DH) měly vysokou návštěvnost na úrovni 90% kapacity. Existence DH alespoň částečně řešila problém neexistence divadla studiového typu ve stotisícovém univerzitním městě.V úterý 25. února mohli diváci DH sledovat frašku S.Mráze Silná v zoologii v režii brněnského režiséra Arnošta Goldflama. O měsíc později - od středy 11. března 1992 vystavoval v DH kresby a grafiky Vladimír Kokolia. Součástí vernisáže byl koncert olomoucké rockové skupiny Elektrická svině. Vladimír Kokolia (* 27.11.1956 v Brně) byl nositelem Ceny Jindřicha Chalupeckého pro rok 1990. V březnu vyšel v Hanáckých novinách článek olomouckého kunsthistorika PhDr. Pavla Zatloukala s návrhem spojení kina Central s Divadlem hudby. Návrh byl vzá-

pětí odmítnut ředitelkou DH Šlezarovou v Hanáckých novinách dne 7. března. O týden později byla zorganizována veřejná beseda o budoucnosti DH moderovaná rektorem UP prof. Josefem Jařabem. K Zatloukalem navrhovanému spojení obou kulturních zařízení nedošlo. Ve středu 1. dubna vystoupil v DH písničkář a člen exilového seskupení Šafrán Vladimír Třešňák se dvěma svými romskými spoluhráči Milanem Kormanem a Vojtěchem Gadžorem.

Někdejším zřizovatelem Moravského divadla v Olomouci byl KNV Ostrava. V roce 1992 přešla tato role na město Olomouc. V roce 1991 bylo propuštěno 120 zaměstnanců divadla včetně umělců, japonská kulturní nadace věnovala divadlu novou moderní záznamovou techniku a světelný park v celkové hodnotě 300 tisíc dolarů. Ředitelem divadla byl v roce 1992 Josef Josefík, režisérem Pavel Hekela. Rozpočet divadla činil zhruba 21 milionů korun a byl financován prostřednictvím dotace r rozpočtu města. Poděkování japonské straně za uvedený dar pro divadlo proběhlo v lednu 1992 a byl osloven i velvyslanec Japonska v ČSFR Kuniaki Acomura prostřednictvím dopisu signovaného primátorem města Milanem Hořínkem. Vzhledem k tomu, že univerzita v této době zveřejnila záměr otevřít orientální studia včetně japonské filologie a kultury, pověřil japonský ambassador konzula Hiroshi Sakuraie a sekretáře Yoshitaku Kurita, aby projednali možnosti japonské spolupráce s Univerzitou Palackého. Olomouc byla prvním městem federace, kterou si Japonci vyhlédli ke kulturní spolupráci. Samotné olomoucké divadlo se už od roku 1991 muselo potýkat s technickými potížemi, neboť došlo k porušení statiky budovy divadla a k jejímu faktickému propadání. Hrozilo dokonce nebezpečí uzavření divadla pro havarijní situaci. Financování opravných prací zpočátku zajišťoval stát bez účasti města, po změně provozovatele přešla tato role na Olomouc. Ředitel Josefík si začátkem roku 1992 zřetelně uvědomoval kritickou situaci a upozornil vedení města před jednáním zastu-

pitelstva 20. února, že snížení dotace divadlu pod 21,4 miliony korun by znamenalo jeho likvidaci po 70 letech činnosti. Začaly se usilovně hledat možné cesty sanace divadelních financí a určité možnosti byly objeveny ve „vývozu" jeho uměleckých možností včetně zahraničních, sponzoringu a dalších vlastních aktivit. Při představení hry Vítězslava Gardavského Legenda o Františkovi a Kláře pojednávající o životě dvou světců, došlo v Moravském divadle k narušení hry skupinou asi deseti studentů uměnovědy z Filozofické fakulty Univerzity Palackého, kteří nesouhlasili se způsobem hry a projevovali svou nespokojenost během představení. Během prvního jednání umístili videokameru na balkónu hlediště a dělali záznam představení. Jejich mluvčím byl Milan Sýkora a o celé události vzápětí referovaly článkem Václava Buriana Hanácké noviny. Incident byl odsouzen ředitelem Moravského divadla Josefem Josefíkem. Přes citované finanční problémy se na jaře rozběhla stavební činnost v divadle ve snaze zajistit jeho statiku proti pohybu podloží z pohyblivých písků, opravu střechy a fasády. Ve druhé etapě se počítalo s rekonstrukcí topení a interiéru. Počet předplatitelů v divadle se pohyboval okolo 4 tisíc, průměrná návštěvnost v divadle 65% . V říjnu byly inscenace přeneseny do divadla v Hodolanech, neboť stavební úpravy pokračovaly, po době hostování byl přijat nový režisér činohry Václav Klemens (Zkrocení zlé ženy). Část souboru se přesunula do Prostějova, kde inscenoval režisér František Čech hru Zlatovláska Josefa Kainara. Po zmiňované „skandální" inscenaci Františka a Kláry doznala hra personální změny, nevynucené ovšem tlakem veřejnosti. Za dlouhodobě nemocného režiséra Pavla Hekelu byl angažován Petr Franěk ze Zlína. Divadlo připravilo inscenaci hry Jakub Fatalista, jejímž skutečným autorem byl spisovatel Milan Kundera (za totality ji svým jménem kryl Ewald Schorm). Rekonstrukční práce naplánované na rok 1992 byly ukončeny v prosinci a na otevření byli pozváni domácí i zahraniční hosté. Hlavním dodavatelem stavebních prací byla firma Ingstav Kojetín. Obno-

vený provoz divadelní scény v Olomouci byl zahájen 19. prosince 1992 operou Ludwiga van Beethovena Fidelio, na kterou byli pozváni hosté z Japonska - velvyslanec Kuniaki Asimura, zástupce firmy Sumitomo Corporation Iwao Nishlumi, náměstek ministra kultury ČR Jan Kněžínek, primátor Milan Hořínek, rektor Josef Jařab a další hosté. Slavnostní projev přednesl ředitel MDO Josef Josefík. V době akutního ohrožení divadelního provozu v objektu divadla jednal ředitel Josefík s RMO o možnosti převzetí budovy někdejšího Domu družby (objekt postavený pro Sovětskou armádu ve městě) jako náhradního prostoru pro divadlo. O budovu měla zájem i FNO, která zde chtěla zřídit transfúzní stanici. Z tohoto záměru sešlo, v dubnu 1992 dostalo divadlo mimořádnou dotaci z MF ČR a mohlo zahájit rekonstrukci své budovy a jednání o získání Domu družby byla ukončena.

Rozhlas Olomouc

Záměr obnovit radiové vysílání se objevil již na jaře roku 1990. Hlavním propagátorem tohoto projektu se stal RNDr. Pavel Foretník, který již v průběhu zmíněného roku napsal žádost o udělení licence pro privátní vysílání. V červnu roku 1991 bylo již osm desítek žadatelů o přidělení rozhlasové licence v republice a vznikla mezirezortní komise při ministerstvu kultury České republiky. V listopadu 1991 se dostalo konečně i na Olomouc. Vysílač o výkonu do 1 kW byl schopen v pásmu VKV pokrýt signálem plochu o průměru až 70 km. Autoři projektu olomouckého rádia uzavřeli i dohodu s posluchači žurnalistiky na univerzitě a pro komerční účely počítali s 10% vysílacího času. V roce 1992 potom vznikl i čestný výbor pro ustavení samostatného rozhlasového studia a vydal i zvláštní memorandum v tomto smyslu, podepsané primátorem Milanem Hořínkem, rektorem Josefem Jařabem, světícím biskupem Josefem Jedličkou, ředitelem MDO Josefem Josefíkem a ředitelem MFO Pavlem Sonnevendem. Také moderní médium - kabelová televize - se čile hlásila o slovo mezi Olomoučany. Vítězi soutěže o instalaci kabelové televize ve městě se staly firmy Elekronika Příbram a AŽD Praha (Kabel+ nebyl

úspěšný) a instalovaly pokusně čtyři obrazovky ve výkladech Prioru. První fáze kabelového rozvodu začala fungovat již od Vánoc 1991na sídlištích F3 a F6 a nabídka firmy Philips činila 19 televizních a 15 rozhlasových stanic. Výhodou bylo, že mohl být využit stávající rozvod společných televizních antén v jednotlivých bytových domech. Poplatek za přípojku kabelové televize činil 2500 korun. Budování kabelových rozvodů se ovšem nevyhnulo odvolací řízení neúspěšné firmy MICOS. Vítězná Elektronika obdržela územní rozhodnutí č. 5/92 dne 8. ledna 1992 s platností od 23.ledna. Vlastní práce byly pak zahájeny v květnu a došlo k dohodě s ÚMO o jejich symbióze s kabeláží telekomunikačních spojů, čímž došlo ke snížení nákladů při výkopových pracích. Další kabely byly potom položeny v ulicích Přichystalova, Erenburgova, Ovesná, Balbínova, Tomkova, Mrštíkově náměstí a ulici Stupkově. Druhá etapa kabelizace byla skončena k datu 21. října 1992. V listopadu byl signál takto přiveden k patám domů a přes zimní měsíce pokračovala montáž v interiérech. Povinností firmy Elektronika bylo poskytnutí jednoho volného kanálu pro potřeby města, což nakonec vedlo později ke vzniku místního regionálního vysílání.

Muzea

Nové vedení mělo od 1. ledna 1992Vlastivědné muzeum Olomouc (VMO). Jeho ředitelem se stal PhDr. Vítězslav Kollmann jmenovaný ministrem kultury po vítězství v konkurzním řízení. Kollmann pracoval ve VMO po dobu 13 let jako ikonograf a literární historik. Ve VMO začala pracovat i profesionální etnografka PhDr. Miloslava Hošková. Pod VMO spadala i pobočka v Litovli, dvakrát ročně byly vydávány Zprávy VMO ve formátu B5 o 64 stranách. Během roku vznikla ve městě řada nových galerií a výstavních síní. V březnu o byla galerie Sursum Corda na katedře filozofie v ulici Křížkovského, v květnu byla otevřena Galerie Patro na rohu ulice Opletalovy, jejímž provozovatelem byla pobočka Českého svazu výtvarných umělců. v červnu zahájili výstavní činnost manželé Nedělníkovi v galerii Jana na Svatém Kopečku. Od

1. července přibyla do rodiny olomouckých galerií další v podobě Ateliéru Kateřiny Dostálové na Žerotínově náměstí. Výstavní síň U Zeleného věnce na Dolním náměstí používal již od roku 1991 Spolek olomouckých výtvarníků. Na srpen 1992 bylo ovšem naplánováno její uzavření, protože objekt přešel do rukou komerční firmy SINCO. Již v roce 1991 byla založena akciová společnost Galerie Caesar v čele s Oldřichem Šemberou a uzavřena smlouva s městem Olomouc o pronájmu části přízemí radnice - prostoru někdejší kotelny a uhelny. Tento prostor chtěla společnost Galerie Caesar přebudovat na kavárnu a výstavní síň. Uvedený projekt byl úspěšně realizován a slavnostní vernisáž nově otevřené galerie proběhla v úterý 22. září 1992. Podzimní část knižní výstavy a veletrhu Libri 92 proběhla koncem října za účasti nakladatelství Akademia, Mladá fronta, Svoboda, Panton a Albatros. Regionální folkloristka Helena Lisická podepisovala zájemcům své publikace, pořadatelem akce byla Flora Olomouc, jejíž ředitel RNDr. Jan Sítař se společně s primátorem Milanem Hořínkem zúčastnil jejího zahájení. Vydavatelskou sféru reprezentoval tajemník Svazu nakladatelů ČR ing. Zdeněk Janda. V případě dalšího využití prostor Kabinetu grafiky na Dolním náměstí došlo k revokaci usnesení RMO z 21. července 1992 o vyhlášení výběrového řízení na využití objektu, jak to doporučila kulturní komise RMO vedená předsedkyní Ivanou Plíhalovou. Kabinet grafiky dříve vlastnila Galerie výtvarného umění Olomouc a její ředitel PhDr. Pavel Zatloukal po jednání s Unií výtvarných umělců Olomouce nabídl prostor právě jim. Kabinet grafiky patřil do majetku města. V prosinci RMO zrušila vypsané výběrové řízení a Kabinet grafiky začala užívat skupina olomouckých umělců pro interní akce a výstavy. V červnu vystavoval v Kabinetu grafiky své sochy profesor AVU Praha Karel Nepraš, v červenci cyklus „Apollón a půlměsíc" fotograf Miloslav Stibor a v listopadu proběhla výstava profesora AVU Praha Milana Knížáka v Galerii Půda.

Tabulka 5.3: Olomoucké galerie (1992)

Galerie ČFVU
Galerie Sursum Corda
Galerie Jana
Galerie Ateliér
Galerie Patro
Kabinet grafiky
Galerie Aura
Galerie Forcher Moda & Arte
Galerie Půda
Galerie Caesar
Galerie Divadla hudby
Galerie Skácelík

Výstavy

Flora Olomouc - výstavnická organizace vznikla rozhodnutím ONV dne 1. ledna 1966 a k 30 listopadu 1992 se stala příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem se stala RMO. Byl navržen i nový název „Výstaviště Flora Olomouc „(VFO). Organizace hospodařila s celkovým majetkem 36,578 milionu korun, z čehož městu Olomouc patřilo 19,390 milionu korun, vlastníkem zbytku byl stát. Knižní výstava Libri 92 byla zahájena ve čtvrtek 12. března 1992 na radnici za účasti primátora, šéfa Svazu vydavatelů a knihkupců ing. Václava Zvěřiny, zástupců UP Olomouc a VFO. Nepodařilo se bohužel získat ani symbolickou účast ze zahraničí, pořadatelé dostali pouze dopis od slovenského ministra kultury Ladislava Snopka. Veliký návštěvnický ohlas měla jarní výstava Flora Olomouc 92 konaná od čtvrtka 30. dubna do neděle 3. května. Výstava se konala dvacet pět let po první Floře v Olomouci a květiny dovezené z Holandska naplnily zcela čtyři železniční vagony. Šlo o první polistopadovou výstavu květin ve městě a její zahájení provedl v doprovodu ředitele VFO Jana Sítaře náměstek ministra zemědělství České republiky Alois Čaněk. Při vstupném 15 Kčs na osobu navštívilo výstavu 40 tisíc lidí. Milovníci erotických motivů v umění mohli navštívit olomouckou výstavu kreseb Káji Saudka a fotografií jeho bratra Jana,

která byla zahájena v úterý 13. října 1992 v Galerii Aura. Dlouholetou partnerkou a modelkou fotografa Jana Saudka byla Sára Saudková (vl.jm. Šárka Směšná), rodačka z Olomouce.

Již zmiňovaná nadace Societas incognitorum úspěšně dokončila své aktivity ukončením rekonstrukce tzv. Petraschova paláce v lednu 1992. Slavnostnímu otevření objektu na Horním náměstí byl přítomen ministr kultury České republiky Milan Uhde. Zakadatelem nadace bylo město Olomouc, Památkový ústav Olomouc a soukromá firma Quasar, počáteční kapitál nadace činil 160 tisíc korun. V opraveném Petraschově paláci bylo umístěno olomoucké pracoviště Památkového ústavu Praha. Svobodný pán Josef Petrasch založil v Olomouci v roce 1746 osvícenecky orientovanou učenou společnost „Societas incognitorum eruditorum in terris Austriacis" (Společnost neznámých učenců v zemích rakouských) a byl se svými přáteli i vydavatelem vědeckého časopisu Monatliche Auszüge (Měsíční výtahy). Olomouce se zásadně dotkl i výnos ministerstva kultury České republiky vydaný na základě žádosti ÚMO o převodu 35 památkových objektů z rukou státu do správy města. Ke dni 20. prosince 1991 bylo takto převedeno z požadovaných 70 objektů 35 do rukou Olomouce. Během roku došlo k ohrožení barokních fresek v objektu Klášterního Hradiska zatékáním nekvalitně provedenou opravou střechy. Ve věci bylo dokonce podáno trestní oznámení. Dne 1. září byly zahájeny práce na generální opravě střechy s nákladem 6 milionů korun, z čehož částku 4 miliony hradilo ministerstvo národní obrany. Práce pokračovaly až do roku 1993 a byla obnovena i věž do původní výšky z roku 1697, tedy celkových 70 metrů. Nouzovou stříšku zhotovenou v této době kritizoval již A.V. Šembera v době svého pobytu v Olomouci v polovině 19. století. V říjnu 1992 byla po dvou letech ukončena oprava barokního morového sloupu na Dolním náměstí a zmizelo lešení, které zde bylo dva roky. Omyl kamenické firmy - opačně točená šroubovice dříku- byl napraven a sloup opatřen šroubovicí novou. Po několika deseti-

letích byla obnovena funkčnost hodin na tzv. Červeném kostele na třídě Svobody. Kostel patřil v minulosti německé evangelické církvi a dostal se do správy Státní vědecké knihovny jako depozitář. Hodiny byly zprovozněny nákladem 186 tisíc korun. Kostel musela česká evangelická církev vyklidit v roce 1960 na základě rozhodnutí tehdejšího ONV Olomouc.

Hudba

V sobotu 14. března 1992 se uskutečnilo v S-klubu okresní kolo Porty s moderátorem Miroslavem Nopem. V pětičlenné porotě zasedl i šéf Countrybeatu Jiří Brabec. Porty se zúčastnilo 14 kapel v okresním kole, sponzorem bylo Casino hotelu Národní dům. V květnu pokračovalo hudební dění ve městě přehlídkou s názvem Vlnobytí v Letním kině. V tomto případě šlo ovšem o folkovou i rockovou hudbu. ze známých kapel vystoupila Mňága a Žďorp z Valašského Meziříčí, Jaromír Nohavica, Iva Bittová a Mikuláš Chadima se svým MCHM Bandem. Vrcholem folkové hudební produkce se pak stalo červencové setkání hudebníků na celostátním kole Porty92 v olomouckém S-klubu a několika dalších scénách. Festival byl zahájen v pátek 3. července za přítomnosti primátora města Milana Hořínka. Mezi vystupujícími kapelami i sólisty byli Poutníci, Rangers, Karel Kryl, Jan Nedvěd, Wabi Daněk a Vladimír Merta. Na Portu92 přišlo zhruba 8 tisíc diváků, celkem vystoupilo 160 kapel. Závěr festivalu proběhl v neděli 5. července na Zimním stadionu v podobě tzv. Dvorany slávy. Vítězem Porty 92 se stala skupina Klíč. Ve sportovní hale na Šibeníku se 8. října konal koncert skupiny Oceán se sólistou Petrem Mukem. Po devadesáti minutách musela být ovšem produkce ukončena a sál vyklizen, neboť anonymní telefonát vyhrožoval bombou uloženou v objektu. Policie ovšem následně výbušninu neobjevila.

MFO

Ke dni 31. prosince 1992 byl zrušen statut Moravské filharmonie Olomouc (MFO) vydaný ÚMO dne 1. května 1991 a nahrazen novým, který udělal z tohoto hudebního tělesa příspěvkovou organizaci města s platností od 1. ledna 1993. Majetek MFO byl vyčíslen na 5,124 milionu korun, původní statut byl výsledkem

delimitace MFO na ÚMO z garance Okresního úřadu v Olomouci v roce 1991. Ředitelem MFO byl v roce 1992 ing. Pavel Sonnevend. V říjnu propustil ředitel Sonnevend šéfdirigenta MFO Stanislava Macuru, který ve funkci působil pět let. Orchestr MFO měl v roce 1992 celkem 90 hráčů, administrativa čítala deset osob. Propuštění Macury bylo důsledkem rozporů uvnitř vedení souboru a mělo dohru i v RMO jako zřizovateli, kde vzniklo 10. listopadu usnesení o vytvoření smluvního vztahu dirigenta Macury s filharmonií i na sezónu 1992/93. Kulturní komise RMO se ale od potvrzení ředitele Sonnevenda ve funkci a zániku funkce šéfdirigenta distancovala. V říjnu vyjela MFO na zájezdové vystoupení do německého Kolína nad Rýnem, kde vystoupila v tamním Velkém sále kolínské filharmonie za účasti asi 2000 posluchačů. Repríza koncertu se konala dne 11. října a následně došlo k natáčení audio i videozáznamu vystoupení olomouckých filharmoniků rádiem Deutsche Welle a Deutschlandfunk. Nahrávka byla poté vydána v podobě CD ROM nákladem 10 tisíc nosičů.

Návštěvnost olomouckého S-klubu činila počátkem devadesátých let v průměru 50-70% jeho kapacity podle typu pořadu. Vzhledem k věkovému složení jeho většinových návštěvníků dominovaly evidentně pořady hudebního typu adekvátní mladé generaci. Dramaturgem klubu byl Ilja Zlámal, hodnota budovy klubu byla odhadnuta na 16 milionů korun. Dalším nově vzniklým klubem byl rockový klub Nausea, který po dvou letech příprav a adaptací začal fungovat v prostorách pod Okresní knihovnou v bývalém krytu CO. Myšlenka klubu se objevila již 20. listopadu 1989 v době studentské stávky. Později se s pomocí Víta Pelikána myšlenku podařilo realizovat a ředitel Okresní knihovny pronajal uvedený suterén klubu. Slavnostní zahájení provozu nové pobočky knihovny s názvem Knihovna Antonína Šprince proběhlo v 16. prosince 1991. Knihovna byla otevřena na Brněnské ulici (Nová Ulice) v někdejší tzv. Hrubanově vile postavené ve stylu kubismu. Od zahájení provozu 1. ledna 1992 se zaregistrovalo

1300 stálých čtenářů. Provoz olomoucké Státní vědecké knihovny (SVKOL) byl rozdělen do řady pracovišť a depozitářů, kromě hlavní budovy v Bezručově ulici převzala knihovna v roce 1986 ještě budovu v Ostružnické ulici a provedla její generální opravu (firma Wagner, do r. 1994). Knihovnická dílna SVKOL se nacházela u kina Metropol, v depozitáři v tzv. Červeném kostele bylo umístěno asi 400 tisíc knih, další tisíce v hlavní budově a několika skladech i mimo Olomouc, např. ve Skrbeni. Roční přírůstek SVKOL činil v počátku devadesátých let zhruba 20 tisíc knižních titulů ročně, ze zákona odebírala knihovna i domácí a zahraniční periodika. celkový počet knih činil v roce 1992 1,5 milionu kusů. Ředitelkou SVKOL byla PhDr. Marie Nádvorníková.

Vědecký výzkum

Archeologický výzkum na Dolním náměstí začal již v listopadu roku 1991. kdy zde bylo objeveno středověké pohřebiště s dvaceti pohřby. Po zimní přestávce výzkum dále v dubnu roku 1992 pokračoval a bylo objeveno další pohřebiště - tentokráte z doby předměstské, asi z období kolem roku 1220-50. Výzkumy vedl olomoucký archeolog PhDr. Josef Bláha, který vyslovil domněnku o existenci románského kostela jakožto předchůdce kostela sv. Markéty z roku 1417. K uvedeným objevům došlo vlastně náhodně při stavbě plynovodu v prostoru náměstí. Archeologové pracovali i v prostoru dómského návrší a tým vedený Vítem Dohnalem provedl sondáž a výzkum pod horizontem budovy z 18. století, kde byly vykonány průzkumné práce již v roce 1949 tehdejším Archeologickým ústavem v Praze. Dohnal objevil kostel z doby před stavbou katedrály z roku 1131. Šlo o zatím nejstarší sakrální stavbu ve městě mimo původního biskupského kostela sv. Petra, jehož přesná poloha dosud není známa. Sponzorem výzkumu byly Hanácké noviny. Třetí zkoumanou lokalitou byla dnešní ulice Zikova na Nových Sadech, kde se prováděl výzkum již v letech 1986-88 a byla zde objevena osada s předhradím. K devastaci prostoru ovšem došlo výstavbou sídliště a požární zbrojnice v 80. letech. Při stavbě parovodu byl proveden záchranný

archeologický průzkum a byly zjištěny doklady na dobu 8. století, tedy dobu Velké Moravy. V rámci tzv. Muzejních čtvrtků proběhla dne 20. února přednáška doc. PhDr. Josefa Bieberleho CSc. na téma Češi a Němci v Olomouci, jejímž obsahem byl problém odsunu olomouckých Němců v letech 1945-1947. Jak známo, většina z nich byla přesídlena do bavorského Nördlingenu a po roce 1989 došlo s Olomoucí ke vzájemným kontaktům.

Státní okresní archiv v Olomouci byl do počátku devadesátých let umístěn stále ve dvou budovách na ulici Křížkovského. Vzhledem k jejich restituci katolické církvi byl stanoven termín vystěhování archivu do roku 1995. Druhá budova byla majetkem státu. Usnesení vlády č. 385 z 27. května 1992 o umístění archivů znamenalo posílení rozpočtu Okresního úřadu v Olomouci tak, aby toto mohlo být vyřešeno. Byl zadán konkurz na stavbu nového archivu a vypracováno osm projektů pro lokalitu u Husova sboru Československé církve husitské. Zde byl archiv v následujícím období postaven a byl zde umístěn i fond Zemského archivu.

Změna kronikáře města

Na jaře roku 1992 došlo i k změně ve funkci kronikáře města Olomouce - z funkce odstoupil stávající městský kronikář PhDr. Václav Pospěch a jeho nástupcem se od 28. dubna 1992 stal PhDr. Miloslav Pospíchal, který dovedl zápisy až do roku 1995. V srpnu vyšla nová publikace o dějinách Olomouce. Knihu s názvem Olomouc očima staletí vydala dvojice autorů Miloslav Pojsl a Vladimír Hyhlík za pomoci spotřebního družstva Jednota Olomouc. Publikace měla 270 stran se 150 barevnými fotografiemi. Novým konkurentem olomouckého kulturního programu Kdy-Kde-Co se od začátku roku stal obdobný měsíčník vydavatelství AMOS ve Švédské ulici. Nové periodikum mělo 30 stran a rozšiřovala ho PNS. Ve dnech 5.-6. února 1992 proběhl ve městě dvoudenní seminář zorganizovaný představiteli pravoslavné církve. Jednání se zúčastnil vladyka Dorotej, hlava církve, olomoucko-brněnský biskup Kryštof, správce pražské eparchie dr. Jaroslav Šuvarský a proděkan prešovské univerzity dr. Pavel Aleš. Seminář se konal u pří-

ležitosti 400. výročí narození Jana Amose Komenského (1592-1670). Myšlenka křesťanského ekumenismu jako moderní vývojový proud v evropském křesťanství našla svoje místo i v Olomouci. Už v roce 1991 byly zahájeny ekumenické styky na mezinárodní úrovni příchodem dr. Hildegondy M.Rijksenové z holandské Reformované církve do Olomouce. Dr. Rijksenová projevovala živý zájem o učení a odkaz Mistra Jana Husa, studium theologie v České republice a rovněž i o český jazyk. Sama napsala v Holandsku vědeckou práci o Husovi a husitství. Těsný svazek navázala s olomouckou farností Československé církve husitské (CČSH) a byla dne 22. září 1991 vysvěcena na farářku této církve. Během dalšího období došlo k natáčení bohoslužeb jmenované církve v Olomouci pro holandský rozhlas jejím kolegou Stevem Akermannem. Holandská strana zorganizovala v Olomouci i přednášku sociologa Harrie Salmanna a další přednášku Corri Visserové spojenou s projekcí diapozitivů. V březnu 1992, ve výroční den narození Komenského, jehož hrob se nachází v holandském městě Naardenu, proběhla přednáška filozofa a sociologa dr. Salmanna o životě a díle tohoto velkého českého myslitele a pedagoga. Výsledky ktivity katolické církve v Olomouci a na Olomoucku se projevily v dubnu 1992 v Křelově, kde po desetiletích absence kostela, zrušeného v šedesátých letech, došlo ke svěcení základního kamene novostavby kostela sv. Jiljí. Stavební řešení nového kostela bylo svěřeno polskému architektovi a slavnostní akt svěcení provedl olomoucký biskup Jan Graubner. K mimořádné události došlo v červnu 1992, kdy probíhaly restaurační a průzkumné práce v kanovnické rezidenci na ulici Wurmově č. 11. Práce prováděl pracovník Správy hmotných památek Památkového úřadu v Olomouci Vladimír Gračka. Objevil malované barokní dřevěné stropy z poloviny 17. století a v přízemí objektu posléze uzavřenou zazděnou místnost o rozměrech 170x575x310 cm, v níž byly uloženy v šesti bednách a jednom dřevěném kufru umělecké předměty ze slonoviny, porcelánu a majoliky. Při ohle-

dání obsahu beden se našly rozkládací oltáře, figurky, zbraně a miniatury z Evropy, Asie, Japonska, Číny a Afriky. Objev vzbudil zaslouženou pozornost laické i odborné veřejnosti a byl identifikován jako tzv. „Prečanův poklad." (Olomoucký arcibiskup Leopold Prečan 1866-1947). K ukrytí předmětů došlo údajně v době 2. světové války. Vzhledem k tomu, že nálezce umělecké sbírky uplatňoval nároky na nálezné, dospěl celý nález až k soudnímu jednání, které skončilo smírem. Po vzniku Arcibiskupského muzea byl tzv. Prečanův poklad zařazen do jeho orientálních sbírek. Město navštívil v létě papežský nuncius Giovanni Coppa, který přijel na pozvání rektora semináře Milana Kouby. Papežský vyslanec celebroval mši a besedoval s bohoslovci. Řád Maltézských rytířů je v Čechách doložen již k roku 1183. Do Olomouce se jeho členové vrátili v roce 1990 pod vedením Františka J. Urbana s deklarovaným programem charitativní činnosti. Největší událostí roku 1992 týkající se římskokatolické církve byla ovšem intronizace olomouckého arcibiskupa. Stal se jím stávající biskup Msgre Jan Graubner, který se stal moravským metropolitou v sobotu 7. listopadu. Slavnostní akce proběhla v katedrále sv. Václava za opětovné přítomnosti papežského nuncia Giovanniho Coppy. Nuncius Coppa přečetl latinsky a posléze česky papežskou bullu se jmenováním biskupa Jana Graubnera arcibiskupem, kterou signoval papež Jan Pavel II. Aktu v kaetdrále přihlížela řada hostů v čele s místopředsedou federální vlády Milanem Čičem, ministrem zemědělství České republiky a předsedou KDU-ČSL Josefem Luxem, velvyslancem ČSFR ve Vatikánu F.X.Halasem, ředitelem ČTK ing. Tomášem Kopřivou a dalšími pozvanými osobnostmi. Během obřadu zazněl i historický chorál „Svatý Václave." Zástupce jiných církví představovali biskup Zítek (CČSH), biskup Smetana (evangelická církev) a vladyka Kryštof (pravoslavná církev). Přítomno bylo i sedm děkanů fakult University Palackého, pražský arcibiskup Miloslav Vlk, generalita olomouckého Velitelství Střed a zástupci města Olomouce.

Prečanův „poklad"

Jan Graubner se narodil 29. srpna 1948 v Brně, maturoval ve Strážnici, kněžské svěcení přijal v roce 1973.

Biblická škola Bratrské jednoty baptistů v Olomouci byla založena v červnu 1992 a jejím ředitelem se stal ThDr. Pavel Titěra. Budova školy se nachází na Blažejském náměstí.

ROI

Kromě tzv. Romské občanské iniciativy (ROI) se v Olomouci v roce 1992 zformovala ještě i mládežnická organizace v romské komunitě. Organizace romské mládeže s názvem Romská aktivita mládeže (RAM) měla svůj ustavující sjezd již v polovině roku 1991 právě v Olomouci, kde vzniklo i její federální centrum. Nově zvoleným předsedou federální RAM se stal Evžen Dombi. Počet členů RAM na Moravě byl vyčíslen jejími aktivisty na 650 a mediálně byl zveřejněn záměr organizace zorganizovat v průběhu roku 1992 hudební festival Romská píseň v amfiteátru v Náměšti n.Hané.

Příslušníci židovské obce v Olomouci si dne 5. května 1992 u pomníku a v modlitebně na hřbitově v Neředíně připomněli své válečné oběti. Židovská synagoga v Olomouci byla vypálena již v první noci protektorátu (16. března 1939) místními nacisty a nebyla již po válce obnovena. Jménem židovské obce promluvil na pietním aktu ing. Miloš Dobrý jako její předseda, liturgii vedl brněnský vrchní kantor Neufeld.

V sobotu dne 18. července zemřel olomoucký výtvarník Jeroným Grmela (66 let), absolvent zlínské Školy umění (1945-1949), žijící trvale v Olomouci. Hlavní náplní Grmelovy výtvarné práce byla umělecká grafika. Pohřeb se konal 27. července 1992 v olomouckém krematoriu. Dne 10. září zemřel v Praze olomoucký rodák, dramaturg a režisér Radoslav Lošťák. Od roku 1978 pracoval jako dramaturg činohry Národního divadla v Praze. Lošťák byl absolventem Univerzity Palackého z roku 1957, v letech 1965 - 1968 byl tajemníkem Vysokoškolského klubu v Olomouci. Zemřel ve věku 57 let.

Pomník TGM

Myšlenka na obnovení pomníku prezidenta Masaryka se v Olo-

mouci objevila krátce po pádu komunistického režimu v roce 1989. Už 4. ledna 1990 byla ustavena komise pro znovupostavení pomníku a byla schválena tehdejší radou MěNV. Bylo rozhodnuto, že pomník TGM bude částečnou kopií a částečnou rekonstrukcí pomníku zničeného v roce 1953. Rok 1990 byl vyplněn prací na zajišťování patřičné dokumentace - naštěstí se dochoval sádrový model původní sochy Vincence Makovského. Při přípravě obnovy pomníku se nakonec vytvořily tři okruhy problémuů - pylon, vlastní socha a nejbližší okolí. Pylon byl původně obložen těžce dostupným syenitem Olomoucký kameník Jiří Knapp dporučil firmu ing. Vladimíra Švece z brodku u Prostějova, která byla schopna zajistit i syenit, kamenické práce měl udělat Knapp. V roce 1991 bylo úsilí směrováno na získání finančních prostředků. V květnu byl zřízen investiční odbor ÚMO vedený ing. Františkem Přibylem a ten byl pověřen organizací investičního záměru. Postupně byla získána příslušná dokumentace a stanoven předběžný termín na instalaci sochy na 28. říjen 1992. V dubnu 1992 uzavřel investiční odbor ÚMO smlouvu s ing. Vladimírem Švecem, kterému se podařilo zajistit i syenit. Už v lednu žádal předseda komise pro obnovení pomníku TGM dr. Pavel Zatloukal primátora Milana Hořínka ve věci částky chybějící na pomník - činila 800 tisíc korun -, aby se na ni pamatovalo v rozpočtu města. Požadovaná částka byla vyčíslena ing. arch. Tomášem Černouškem a kladně ji po projednání doporučila i RMO dne 14. ledna 1992. Na jaře pokračovaly přípravné práce odstraněním hromady suti před budovou někdejší sovětské komandatury(Pedagogická fakulta UP), která zde byla po likvidaci fontány ze šedesátých let. V dubnu mělo město zajištěnou částku 0,82 milionu korun na další práce. Pátralo se dokonce po pachatelích, kteří zničili pomník v padesátých letech. Ve věci se angažovala vojenská prokuratura, ale vyšetřování bylo bezvýsledné. Pylon pomníku byl navržen podle původního projektu Jaroslava Frágnera a navrženo jeho obložení syenitovými

deskami ze st. podniku Šluknov. Reliéfy, které byly na původním pylonu byly ve vlastnictví Galerie výtvarných umění Olomouc. Cena pomníku byla v polovině roku 1992 stanovena na 2,256 milionu korun. Sbírka organizovaná na obnovu pomníku vynesla do této doby částku 37 tisíc korun, z čehož 20 tisíc věnoval podnik Sigma Olomouc. Univerzita Palackého se podílela na obnově pomníku částkou 0,3 milionu korun, ÚMO částkou 1,1 milionu korun. Zbývající částka 0,82 milionu korun měla být,jak bylo uvedeno výše, hrazena z rozpočtu roku 1992. V červenci 1992 byla stavba pylonu dokončena a v průběhu srpna pracovníci firmy Švec osadili pamětní desku. Byla dokončena rekonstrukce chodníku a uzavřena dohoda s firmou Proxima Olomouc na další dokončovací práce. Odlitek bronzové sochy vyrobila firma Ondřej Špaček Praha. V září 1992 byly na stavbě pomníku ing. arch. Tomášem Černouškem zjištěny závažné nedostatky nedodržení technologií a vady ve spárování a písmu. Na jeho návrh pracovní skupina vedená náměstkem ing. Lovečkem vyhodnotila dne 17. září zjištěnou situaci a rozhodla o odložení původního termínu odhalení sochy a jeho posunu na 7. březen 1993. Kameník Jiří Knapp odstoupil od spolupráce s firmou Švec, aniž o tom informoval město a komisi. Šve se pokusil ve stavbě pokračovat, ale jeho subdodavatelé zadané práce nezvládli. RMO rozhodla o nutnosti odstranění nekvalitně zpracovaného povrchu pylonu a ten byl firmou Švec demontován do poloviny listopadu. Kontrolou prací na stavbě byl pověřen ing. arch. Finger a bylo vyhlášeno nové výběrové řízení na dokončení pomníku. Posunutí termínu odhalení pomníku mělo ovšem i další negativní rozměr - pozvaným zahraničním hostům na původní termín bylo nutno poslat omluvné dopisy s uvedením termínu náhradního. Po všech uvedených peripetiích se do jara roku 1993 podařilo dokončit všechny práce na obnově pomníku a ten byl 7. března 1993 slavnostně odhalen.

Tabulka 5.4: Finanční zázemí pomníku TGM v Olomouci (1990-1993)

vynaložená částka	účel
1,120 mil. Kčs	stavební úpravy terénu
0,200 mil. Kčs	záloha firmě Švec
0,350 mil. Kčs	cena obkladových desek
0,330 mil. Kčs	výroba sochy
0,826 mil. Kčs	odlitek sochy
celkem 2,826 mil. Kčs	

zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Kapitola 6

Školství
Zdravotnictví

6.1 Školství

Tradiční a nedílná součást společnosti doby předlistopadové - jesle - prožívaly po pádu starého režimu období stagnace a útlumu. Rozhodujícím faktorem byla odlišná situace v populačním vývoji, kde došlo k obratu směrem k modelu s jedním dítětem, počatým navíc až řadu let po uzavření sňatku - ženy začaly dávat větší váhu vlastní kariéře, což zejména platilo v souladu s vyšším vzděláním. Už v roce 1991 bylo ve městě snížen počet jeslí o pět (135 míst), zrušeny byly i podnikové jesle v Moravských železárnách, Sigmě, Fakultní nemocnici Olomouc a ČSD. V roce 1992 byla celková kapacita jeslí ve městě - 400 míst - využívána nakonec jen z 93% a bylo v nich umístěno 372 dětí. Zrušením uvedených závodních jeslí se kapacity snížily o dalších 215 míst.

Jako nerentabilní se začaly ukazovat začátkem devadesátých let i další školská zařízení v podobě školních jídelen. Postupně byl utlumen a posléze ukončen provoz ve školní jídelně na ulici Škrétově (červenec 1992), která produkovala nakonec jen 60 jídel pro MŠ a OŠ ÚMO navrhl proti její zrušení k 30. červnu. Stejný osud čekal i školní jídelnu v ulici Mošnerově, kde byl provoz ukončen k 30. srpnu a objekt předán k dispozici OÚNZ a ÚMO pro účely speciálního školství. Rada města Olomouce (RMO) projednala dne 21. července jmenování nových ředitelů mateřských a základních škol ve městě, které personálně připravil odbor školství ÚMO v čele s Mgr. Richardem Pavlem. Nově jmenované ředitele těchto škol představuje uvedený tabulkový přehled 6.1.

Personální změny

Součástí uvedeného rozhodnutí RMO bylo i jmenování ředitelů dvao dalších školských zařízení ve městě - Barunka Trávníčková se stala ředitelkou Domu dětí a mládeže Olomouc (DDM) a PaedDr. Václav Jašek ředitelem Střediska informačních služeb školám (SISŠ). Konkurzy na místa ředitelů školských zařízení v působnosti města probíhaly na základě zákona č. 564/90 Sb. ČNR a byly provedeny již v listopadu roku 1991. Celkem

Tabulka 6.1: Nově jmenovaní ředitelé MŠ a ZŠ v Olomouci (červenec 1992)

škola	ředitel
MŠ Lošov	Svatava Maderová
MŠ Týneček	Miroslava Šustková
MŠ Nemilany	Vladimíra Dočekalová*
MŠ Dobrovského	Irena Zemanová
MŠ Hodolanská	Jana Ličmanová
MŠ Rooseveltova	Miroslava Myšková
MŠ Vojanova	Zdeňka Janíčková
ZŠ Řezníčkova	Marie Melcherová
ZŠ Zeyerova	Vladimíra Cetkovská
ZŠ při psychiatrické klinice FNO	Miloslav Novotný
ZŠ při oční klinice FNO	Eliška Večeřová
ZŠ Čajkovského	Taťána Bízová
ZŠ Holice	Olga Rychlá
ZŠ Svatý Kopeček	Lumír Hamal
ZŠ Neředín	Helena Řehořová*
ZŠ Černovír	Miroslav Palát
ZŠ Nové Sady	Jitka Dudová*
ZŠ Nový Svět	Jaroslava Hamplová*
ZŠ Samotišky	Eva Richterová*
ZŠ Křelov	Karel Suchánek*
ZUŠ Žerotín	Mgr. Jiří Šuba
ZUŠ Na Vozovce	Mgr. Jarmila Štěpánková
ZUŠ Nová Ulice	Josef Hejný*
ZvŠ Řepčín	Mgr. Božena Kiliánová
ZvŠ Sokolská	Renata Kašpárková*
ZŠ Terera	PaedDr. Vladimír Šlezar*
ZŠ třída Spojenců	Petr Bazger*
ZŠ Stupkova	Václav Poul*
ZŠ Heyrovského	Oldřich Anděl*
ZŠ Svornosti	Marta Chládková*

zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

*) stávající ředitelé potvrzení ve funkci

se jednalo o 32 míst ředitelů mateřských škol, 10 míst ředitelů základních škol, 3 místa ředitelů základních uměleckých škol a 2 místa ředitelů zvláštních škol. Na řadě základních škol v Olomouci neproběhlo v roce 1992 výběrové řízení na ředitele, takže se problém řešil až v následujícím období - týkalo s to sedmi základních škol na ulicích Hálkova, Demlova, Mozartova, Komenium (Na Hradě), Gorkého, Holečkova a Svatoplukova. Na podzim proběhla ve městě i další důležitá změna v chodu základního školství, když RMO dne 27. října schválila přiznání právní subjek-

tivity sedmi základním školám. Právní základ mělo uvedené rozhodnutí v dikci zákona č. 29/ 84 Sb. a č. 171/ 90 Sb. o základních a středních školách. O právní subjektivitu žádali ředitelé s tím, že funkci zřizovatele školy by plnil Odbor školství ÚMO. Nemovitý majetek školy se stal majetkem města, movitý byl svěřen škole s právem hospodaření. Vzhledem k existenci školních jídelen bylo navrženo vytvořit jeden celek ze školy a příslušné školní jídelny. Přehled udělených právních subjektivit školám uvádíme rovněž v tabulkovém přehledu zároveň s hodnotou nemovitého majetku přecházejícího do vlastnictví města Olomouce.

Tabulka 6.2: Právní subjektivita škol v Olomouci a jejich hodnota v mil. Kčs (1992)

škola	hodnota nemovitého majetku (mil. Kčs)
ZŠ Heyrovského	23,224
ZŠ Stupkova	12,722
ZŠ Nedvědova	17,774
ZŠ Zeyerova	8,055
ZŠ 8. května	13,249
ZŠ Hálkova	7,382
ZŠ Svatý Kopeček	7,276

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Shora uvedený Dům dětí a mládeže Olomouc (DDM) byl státním školským zařízením pro výchovu mimo vyučování a vyvíjel v tomto smyslu činnost pravidelnou, příležitostnou a prázdninovou ve střediscích na třídě 17. listopadu, ulici Jánského (bývalé jesle) a v Turistických základnách v Ochozu u Konice a Pohořanech. V DDM našlo uplatnění 15 interních a 46 externích pedagogických pracovníků. Náklady na provoz DDM dosáhly v roce 1992 částky 4,614 milionu korun. Své koníčky a záliby mohlo v DDM v uvedeném roce rozvíjet ve 108 kolektivech celkem 1665 dětí a mládeže ve věku od 3 do 21 let. Zájmové kroužky byly pojaty ve velkém rozsahu a různorodosti a jejich rozložení a zájem o ně

DDM

vyplývá z předloženého přehledu 6.3.

Tabulka 6.3: Přehled zájmové činnosti v DDM Olomouc (1992)

kroužek	počet zájemců	kroužek	počet zájemců	kroužek	počet zájemců
taneční	260	dramatický	30	programování	140
výtvarný	180	dívčí klub	30	sportovní	390
hudební	60	přírodovědný	230	jazykový	70
modelářský	80	filmový	120	předškolní výchovy	75

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Díky známému olomouckému fotografovi Miroslavu Stiborovi byla ve městě již před 32 lety zřízena Základní umělecká škola na Nové Ulici. Od roku 1987 byl jejím ředitelem keramik Josef Hejný (1954-2006). Ve škole pracovalo sedm specializovaných ateliérů vedených zkušenými a známými odborníky - ateliér fotografie Milena Valušková, kresby Vladimír Ženožička, textilu Zuzana Hrubošová, grafiky Inge Kosková, keramiky Josef Hejný, dřeva Libuše Našová a dekorativních prací Eva Pešáková. Informace o olomouckých středních školách otevíráme Střední průmyslovou školou strojnickou (SPŠS) na třídě 17. listopadu, která pod vedením ředitele ing. Petra Šafránka otevřela v roce 1992 dvě třídy strojírenství a jednu třídu administrativy. Ve škole bylo celkem 13 tříd denního studia a 3 třídy dálkového studia. Záměrem školy bylo otevření jednoho ročníku studia při zaměstnání v oboru strojírenství. Obchodní akademie Olomouc (bývalá SEŠ) měla ve svém čele ředitele PhDr. Jana Sobotku a vedla pětiletý a tříletý obor studia. Ve školním roce 1992/3 byly ve studiu otevřeny tři třídy OA s 90 žáky a dvě třídy Obchodní školy s 60 žáky. Změna koncepce vyučování na tomto typu škol proběhla již v roce 1990 tak, že akademie končila po čtyřech letech maturitní zkouškou, tříletá obchodní škola závěrečnou zkouškou. V olomoucké OA se studovala všeobecná ekonomika a organizace administrativy. Nově bylo přijato 128 žáků do tříd OA a 32 do jedné třídy

Střední školy

OŠ.

Dlouhých 125 let uběhlo v roce 1992 od založení nejstaršího místního Slovanského gymnázia Olomouc (SGO). První školní rok byl na této škole zahájen 1. října 1867, první maturantka se objevila v roce 1904, první profesorka na škole v roce 1926. K návštěvě císaře Františka Josefa I. na SGO došlo v roce 1872 při prvních maturitních zkouškách, v roce 1884 byla postavena nová budova školy. Předchozí oslavy výročí vzniku školy proběhly v letech 1897, 1927,1947a 1967. Od dob prvního ředitele Jana Evangelisty Kosiny se vystřídala řada jeho nástupců, v roce 1992 byl v čele školy RNDr. Vladimír Zicháček. Oslavy 125 let trvání školy předcházela zářijová tisková konference, kde byl představen almanach školy a jeho redakce v čele s Mgr. Luďkem Bartošem. V říjnu proběhly vlastní oslavy, které připomněly 1700 dosavadních absolventů školy za dobu jejího trvání. Ve školním roce 1992/3 navštěvovalo školu 1095 studentů pod vedením 103 pedagogů. Vyučování probíhalo ve dvou školních budovách. V říjnu proběhla rovněž návštěva švýcarských pedagogů z Bernu u olomouckých kolegů. Přijelo celkem 30 učitelů, kteří tak oplatili návštěvu Čechů ze srpna. Proběhly hospitace na ZŠ Holečkova, Zeyerova, Nové Sady a ZŠ v Nasobůrkách u Litovle, Gymnáziu Na Vlčinci a Obchodní akademii Olomouc. V rámci kulturního poznání si švýcarští učitelé prohlédli olomouckou radnici, hrad Bouzov a památník v obci Javoříčko. Již před válkou fungovala ve městě tzv. rodinná škola (Poettingeum). Tradice školy tohoto typu byla v Olomouci obnovena 1. září roku 1991, kdy zahájila vyučování soukromá rodinná škola založená RNDr. Antonínem Frankem. Šlo o 2-4 letou školu pro dívky s platbou školného. Zahájení školního roku 1992/3 se zúčastnil náměstek primátora ing. Vladimír Pokorný, před zahájením výuky investovalo město do nového objektu školy asi 0,5 milionu korun - šlo o bývalou ubytovnu pro Vietnamce u Moravských železáren v Řepčíně. V roce 1992 bylo přijato 150 studentek do sedmi tříd. Také soukromé Moravské

reálné gymnázium v Rooseveltově ulici slavilo v roce 1992 první rok své existence (MRG). Zřizovatelem se stala v roce 1991 s.r.o. Gramma, ředitelem Mgr. Ivan Luger. Ve škole bylo maximálně 24 žáků ve třídě, počet žáků byl 60 (1992). Náklady na jednoho žáky byly stanoveny na 15 tisíc korun za rok, státní dotace činila 8500 korun, zbytek tvořilo školné ve výši 6600 korun na žáka. Škola vyvíjela vlastní podnikatelskou činnost kryjící asi 25 nákladů provozu, od sponzorů dostávala zhruba 5% . Na rok 1993 byl naplánován počet žáků na zhruba 200 v deseti třídách. MRG bylo prvním soukromým gymnáziem v regionu, šlo o školu poskytující osmileté vzdělávání zaměřené na přírodní vědy, přijímány byly děti ze státních škol (5.-7. třída). S postupujícím vzrůstem nezaměstnanosti v regionu se začala reálně rýsovat perspektiva rekvalifikace. Průkopníkem v této oblasti se stalo olomoucké Střední odborné učiliště stavební (SOU) na Rooseveltově ulici s nabídkou rekvalifikace s možností získání výučního listu v oboru tesař, zedník, automechanik a zámečník. Učiliště vydalo i propagační brožuru s názvem „Nebojte se trhu práce“ s komplexní nabídkou svých kurzů. V oblasti České školní inspekce (ČŠI) pracovalo v roce 1992 v okrese Olomouc 10 inspektorů pod vedením OŠI PhDr. Jaroslava Hlačíka. Předškolní zařízení měla pod svým dozorem Marie Pospíšilová a Miroslava Rajhelová, základní školství Sylva Fitříková, Zdeněk Krejčiřík a RNDr. Ladislav Pluskal, speciální školy Milan Krejčiřík, střední školství ing. Jiří Kořínek a Eva Pavlová a Pedagogicko-psychologickou poradnu Alena Wiesnerová.

V pátek 24. dubna 1992 vstoupili do stávky učitelé středních škol v okrese Olomouc, Přerov a Prostějov. Třetí vyučovací hodinu se připojili k varovné stávce vyhlášené na tento den školskými odbory. V pondělí 27. dubna odjeli potom zástupci odborů do Prahy na ministerstvo. Příčinou stávky byly platové poměry v resortu.

Univerzita Palackého

V lednu 1992 odletěl rektor Univerzity Palackého prof. PhDr.

Tabulka 6.4: Přehled středního školství v Olomouci (1992)

Gymnázium Olomouc-Hejčín	SOU železniční Olomouc
Moravské reálné gymnázium Olomouc	SOU stavební Olomouc
Slovanské gymnázium Olomouc	SOU polygrafické Olomouc
Obchodní akademie Olomouc	SOU zemědělské Olomouc
Střední zemědělská ekonomická škola Olomouc	SOU strojírenské Olomouc
Střední průmyslová škola elektrotechnická Olomouc	SOU spojů Olomouc
Střední zdravotní škola Olomouc	SOU farmaceutické Olomouc
Střední průmyslová škola strojnická Olomouc	SOU Štursova 14
SOU stavební Olomouc (soukromé)	Rodinná škola Olomouc

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Josef Jařab na měsíční návštěvu do USA, aby se setkal s činiteli amerických univerzit. Počátkem devadesátých let se začala slibně rozvíjet vzájemná spolupráce v tomto resortu a došlo k navázání styků i na úrovni středních škol. Stejně tak pokračovaly i kontakty olomoucké odborné veřejnosti s holandským Veenendaalem - ve dnech 7.- 10. března byla v Olomouci skupina speciálních pedagogů a lektorů waldorfské školy. Na jaře došlo k dostavbě areálu Přírodovědecké fakulty UP. V pátek 27. března byla za účasti představitelů univerzity v čele s rektorem Jařabem slavnostně otevřena první část komplexu zmíněné fakulty v Hejčíně. Na ploše 7,5 ha se zde měl postupně vybudovat nový vysokoškolský areál. V nově otevřeném komplexu byly umístěny katedry matematiky, informatiky a algebry. Výstavba byla zahájena v květnu r. 1989 s náklady 23 milionů korun. Setkání rektorů českých vysokých škol za účasti rektora UP Josefa Jařaba proběhlo ve dnech 10.- 11. dubna 1992 v nedalekém zámku Chudobín. Jednání se zúčastnili Ladislav Kudláček, rektor VŠCHT Pardubice, Zdeněk Kovář, rektor VŠST Liberec, Radim Palouš, rektor UK Praha a Emanuel Ondráček, rektor VUT Brno. Nejvyšší akademičtí funkcionáři jednali o přijímacích zkouškách, podnikání univerzit, stipendiích pro studenty a novele vysokoškolského zákona.

V pondělí dne 4. května zavítal na Univerzitu Palackého mís-

topředseda vlády a ministr financí ČSFR Václav Klaus. V aule Filozofické fakulty UP se setkal se studenty k neformální besedě, následující den navštívil v doprovodu místopředsedy ODS Miroslava Macka a poslance FS Tomáše Kopřivy olomoucký Bussines Club, kde následně proběhla tisková konference. Veliký zájem veřejnosti o studium práv se projevil zákonitě i na nově fungující Právnické fakultě UP v Olomouci. Na červnové přijímací zkoušky se přihlásilo celkem 2760 zájemců, především z řad čerstvých maturantů, počet přijímaných studentů do prvního ročníku byl stanoven na 75. Z uvedeného vyplývá, že šanci na přijetí na olomoucká práva měl každý šestačtyřicátý uchazeč. Olomoucká právnická fakulta byla zrušena rozhodnutím Vídně roku 1860, v roce 1946 byla krátce obnovena, ale vzápětí zanikla. Teprve 23. ledna 1991 rozhodl Akademický senát UP o zahájení činnosti nově koncipované právnické fakulty v čele s JUDr. Miloslavem Liberdou. V prvním akademickém roce 1991/92 se přihlásilo 800 zájemců, přijato bylo 60. Slavnostní zahájení nového akademického roku 1992/93 proběhlo v neděli 20. září 1992 ve velkém sále Fakulty tělesné kultury UP. Součástí ceremoniálu byla inaugurace děkana fakulty doc. JUDr. Miloslava Liberdy a imatrikulace studentů 1. ročníku. Pamětní medaile prvního rektora UP J.L.Fischera byly předány zasloužilým pracovníkům univerzity z rukou rektora Josefa Jařaba docentu Vranovi, dr. Lidovičové, dr. Žondrovi a dr. Novotnému. Slavnostní zahájení akademického roku na Teologické fakultě Univerzity Palackého proběhlo v pondělí 21. září 1992 mší v dómě sv. Václava, kterou celebroval Msgre Jan Graubner za účasti představitelů fakulty a rektora Jařaba.

Zářijové jednání Akademického senátu UP rozhodlo o nominaci prorektora UP pro vědeckobadatelské záležitosti ThDr. Ladislava Tichého, děkana CMTFUP. Byl podán rovněž návrh na nový znak univerzity. Akademický senát měl 39 členů, z toho 2/3 tvořili učitelé UP, 1/3 studenti. Bývalá předsedkyně akademického senátu Jana Mačáková byla jmenována prorektorkou pro

studijní a pedagogické záležitosti a na její místo byl zvolen doc. RNDr. Svatopluk Staněk. Statut univerzity byl doplněn klauzulí o zřízení Právnické fakulty UP a změně názvu Cyrilometodějské bohoslovecké fakulty UP na Cyrilometodějskou teologickou fakultu UP. Studentů univerzity se dotklo schválené zvýšení kolejného o 17-51% , podle počtu ubytovaných (na 75-230 Kčs). Skutečný náklad na jedno lůžko v kolejích byl vyčíslen na 452 korun. Byla rovněž schválena lustrace všech členů Akademického senátu UP.

Celkem 15 studentů z různých amerických univerzit navštívilo na počátku října Olomouc v rámci tzv. Honors Course. Na radnici byli přijati primátorem města zas přítomnosti koordinátora akce z UP. Návštěva se uskutečnila jako praktická studie uvedeného programu zaměřeného na politiku, historii, ekonomiku, ekologii a architekturu. Součástí akce byla i beseda mladých Američanů s vedoucími odborů ÚMO a seznámení s okolím města. Ve středu 14. října byl na univerzitě zahájen I. ročník Univerzity třetího věku. Ceremoniálu se zúčastnili akademičtí funkcionáři všech stávajících sedmi fakult univerzity. Uvedená akce byla určena zájemcům z řad seniorů. Dne 19.listopadu byl jmenován univerzitním profesorem olomoucký docent Rudolf Chadraba (dějiny umění). Chadraba vedl v minulosti estetický seminář na UP po smrti Bohumila Markalouse-Johna. Po roce 1953 působil Rudolf Chadraba na ČSAV v Praze.

Už v lednu začala vycházet nová studentská revue na UP s názvem Scriptum. První číslo nového časopisu vyšlo v úterý 14. ledna 1992. Velkou část svého času tráví studenti UP na kolejích. V neředínských kolejích bylo 100 lůžek nově vyhrazeno pro zahraniční lektory. Pro nedostatek peněz byla odsunuta realizace stavby nových ubytovacích kapacit na Envelopě - mělo jít původně až o 500 nových míst. Olomoucká studentská menza byla schopna nasytit 2000 strávníků, její kapacita byla plánem rozšířena až na 3000 jídel denně. Hygienické normy kladené na

ubytování splňovaly pouze dvě ze čtyř olomouckých kolejí - kolej na třídě 17. listopadu a kolej Evžena Rošického. V případě kolejí Bedřicha Václavka a generála Svobody tomu tak nebylo. Celkově vykazovala univerzita v roce 1992 potřebu 3450 lůžek, k dispozici jich bylo jen 2707 (o 743 méně). Cena jedné obytné buňky v nové koleji Evžena Rošického, což byly dva pokoje pro pět osob se sociálním zázemím, byla stanovena na 1000 korun měsíčně. O prázdninách začala správa kolejí provozovat koleje jako hotel kategorie C pro zahraniční i tuzemské zájemce, na průkaz studenta za 50% ceny. Tradiční festival odborných a vědeckých filmů a videofilmů Akademia film Olomouc vešel v říjnu do svého již 27. ročníku. Rektor UP Josef Jařab požádal dopisem primátora města Olomouce Milana Hořínka, aby převzal nad festivalem záštitu a vyhlásil Cenu primátora města Olomouce. Velkou cenou rektora UP byl oceněn film Hrozba ťažkých kovov slovenského režiséra Kazimíra Bartlíka, Cenu primátora si odnesl film Konec věčných časů.

Večerní rozmluvy

Velmi navštěvovanou akcí na univerzitní půdě se staly tzv. Rozmluvy rektora. Rektor Jařab zval do města významné osobnosti ze všech oblastí veřejného a kulturního života. V březnu se takto uskutečnila návštěva prezidenta republiky Václava Havla. Besedy s hlavou státu se zúčastnilo na 600 posluchačů, prezident byl ubytován na zámku ve Velké Bystřici, kde obdržel od obyvatel květiny, jablka a koláče. Ředitel litovelského pivovaru zajistil pro návštěvu speciální 25 litrový sud piva. „Havlovské“ večerní Rozmluvy proběhly ve čtvrtek 26. března 1992. Mezi dalšími pozvanými se během roku postupně objevili světící biskup František Lobkowitz, předseda ČNR dramatik Milan Uhde, spisovatel Ivan Klíma a publicista a spisovatel Ludvík Vaculík, autor legendárních 2000 slov z roku 1968. Těchto rozmluv se jako posluchač zúčastnil i bývalý primátor města Prahy Jaroslav Kořán (prosinec 1992)

6.2 Zdravotnictví

Absence protialkoholické záchytné stanice v Olomouci vyvolala v roce 1992 petiční akci místních psychiatrů, kteří se obrátili dopisy na primátora Olomouce a rovněž i ředitele FNO MUDr. Vladka Horčičku. V obou případech vysvětlovali, že člověk intoxikovaný alkoholem či drogou nepatří na psychiatrii. Dopisy podepsalo asi dvacet lékařů, nejbližší záchytná stanice se nacházela v 15 km vzdáleném Šternberku. V lednu bylo slavnostně předáno ocenění osmi dobrovolným dárcům krve, kteří absolvovali 40 odběrů. Těmto dárcům náležela zlatá plaketa dr. Jánského. Nepříznivou zprávu obdržel v polovině března primátor města Milan Hořínek od ministra kultury Milan Uhdeho ve věci Klášterního Hradiska. Ministr v něm oznámil, že nedisponuje finančními prostředky na renovační práce a opravu Hradiska. V tomto smyslu obdržel ministr Uhde i podobnou žádost od náčelníka nemocnice Na Hradisku plk. MUDr. Josefa Švába. Naopak radostnou událostí pro FNO i město Olomouc byla ta, která ve středu 25. března oznámila narození trojčat. Šťastnou matkou dětské trojice se stala Svatava Wantulová z Prostějova, děti o váze kolem 2400 g byly pojmenovány Honzík, Tereza a Klára. Na začátku července byl na Horním náměstí umístěn vojenský zdravotnický stan s výstavou brněnské a olomoucké charity. Akce byla vyvolána solidaritou s obětmi války v Jugoslávii a podnítil ji starosta města Osijek, který se s výzvou obrátil na svého brněnského kolegu. Podle zákona č. 454 /90 Sb. byla do II. vlny privatizace zařazena i olomoucká poliklinika na náměstí Hrdinů. Transformace proběhla jednak prodejem na základě veřejné soutěže, jednak bezúplatným převodem na město a obce. Podmínkou pro nabyvatele bylo zachování zdravotnické činnosti. Část majetku polikliniky tak byla převedena na obce Tršice, Dolany, Velký Týnec, Velká Bystřice, Těšetice, Štěpánov, Hlubočky a Náměšť na Hané. Olomouce se týkal bezplatný převod budovy na náměstí

Hrdinů a budovy plicního oddělení U Ambulatoria. Veřejná soutěž proběhla na zdravotní střediska na ulicích Jánského, Dobnerova a Dlouhá. Zbývající majetek polikliniky byl rozdělen na 185 samostatných privatizovatelných jednotek. Bouřlivý průběh byl charakteristický pro sjezd lékařů (Česká lékařská komora) v olomoucké Sidii v pátek 23. října 1992. Na jednání se sešlo 374 lékařů z republiky a v průběhu jednání odvolali z funkce stávajícího prezidenta komory Miloše Štajfa. Přítomen byl prezident stomatologické komory MUDr. Jiří Pekárek, náčelník Zdravotní služby AČR Milan Suchomel, ministr zdravotnictví MUDr. Petr Lom CSc. a ředitel VZP ing. Jiří Němec. Hlavním problémem jednání byla „ekonomizace" české medicíny a problém nově vznikajících zdravotních pojišťoven. Usnesení sjezdu lékařské komory vyznělo v pesimistickém duchu a označilo stav českého zdravotnictví za „kritický."

Česká lékařská komora

Klíčovou novinkou olomoucké Lékařské záchranné služby (LZS) byl bezesporu vrtulník typu Bell 206 Long Ranger III v ceně 1 milionu US dollarů amerického výrobce, který záchranáři získali k provádění rychlých zásahů v jinak nedostupném terénu. Od března začal stroj létat a prokázala se jeho operační schopnost, kterou předčil pozemní techniku. V Evropě byla ČSFR jednou ze tří zemí, kde LZS pokrývala celé území státu. V pondělí 22. června předal zástupce firmy Alfa Helicopter vrtulník do zařazení v LZS Olomouc. Ve stroji byla nově instalována točna pro uložení pacienta, vlastní patent firmy. Firma Alfa Helicopter, s.r.o. začala provoz 1. ledna 1992, používala ještě dva stroje Mi - 2 pronajaté od firmy WSK, což byly stroje vyráběné licenčně v Polsku. Kapacita nového stroje Bell-206 byla 6 osob + pilot a operační prostor od Jeseníků po rakouské hranice. Cena jedné letové hodiny byla stanovena na 16 500 korun, v létě absolvoval stroj průměrně 25 vzletů za týden. Ředitelem LZS Olomouc byl v roce 1992 MUDr. Michael Fischer.

Letecká záchranná služba

Transfúzní stanice při FNO začala od února používat nový

odběrný box s kapacitou až 22 dárců denně. V okrese Olomouc bylo registrováno 7000 dobrovolných dárců krve, pravidelně chodilo k odběrům asi 5000 dárců. Dosahovaný počet odběrů byl pracovníky stanice vyčíslen na 9,5 tisíce odběrů za rok při potřebě 10 tisíc odběrů ročně.

ČČK

Zástupce olomouckého Červeného kříže (ČČK) MUDr. Václav Burian CSc. podepsal ve středu 29. dubna v Bonnu smlouvu mezi německým a českým Červeným křížem. V pondělí 1. června pak otevřel sociální dům ČČK v Olomouci v bývalém areálu SA v Neředíně. Objekt byl získán od ÚMO s dotací OkÚ Olomouc ve výši 1,5 milionu korun a s darem 0,7 milionu korun od bavorského Červeného kříže. Ve čtyřpatrové budově se podařilo rekonstruovat 20 bytových jednotek velikosti 1+1 až 4+1. Obyvatelé tohoto domu budou platit sociální nájemné ve výši asi 70% obvyklého nájemného. Začátkem devadesátých let fungovaly ve městě celkem čtyři domy s pečovatelskou službou o celkové kapacitě 219 bytových jednotek. Vzhledem k velkému zájmu o tento typ bydlení - do evidence se přihlásilo dalších 235 zájemců - se město rozhodlo pro další adaptační práce s obdobným cílem. V Přichystalově ulici byly rekonstruovány dva objekty po SA a získáno tak dalších 182 bytových jednotek typu garsoniéra nebo 1+1. Na rok 1993 byl výhledově vytypován další dům pro pečovatelskou péči v lokalitě Nové Sady s plánovanou kapacitou 123 bytových jednotek. V pondělí 12. května schválila RMO částku 0,5 milionu korun na podporu nestátních subjektů v oblasti sociální péče. Šlo o zařízení Sananim (poradna pro drogově závislé) s částkou 100 tisíc korun, Charita Olomouc (125 tisíc korun), Dětské centrum (100 tisíc korun) a občanské sdružení Credo (175 tisíc korun). Dětské centrum Olomouc (DC 90 Olomouc) začalo pečovat v roce 1991 o 37 dětí s více vadami. Začalo s budováním farmy v Topolanech, která je určena pro 30 postižených nad 18 let. DC 90 obdrželo dotaci od vlády a ministra práce a sociálních věcí v celkové výši 1,75 milionu korun, z Holandska získalo asi 2,5 milionu korun od

náboženských charitativních organizací.

Arcidiecézní charita Olomouc shromáždila v lednu 1992 humanitární pomoc pro Jugoslávii ve spolupráci s rakouskou charitou. Jednalo se o 3500 spacích pytlů a 5000 párů ponožek. V polovině roku - ve čtvrtek 16. července - pak vyjel z Olomouce kamion s nákladem pro chorvatský Osijek. Podle ředitele olomoucké Charity Jindřicha Suchánka projevili lidé z Olomoucka značný zájem o válkou postiženou oblast Jugoslávie, a tak bylo možno expedovat 99 pytlů výbaviček pro kojence, 21 palet potravin, dětské kočárky a další věci v ceně asi 0,5 milionu korun. Organizační zajištění humanitární akce Osijek zajistila olomoucká reklamní agentura Press Artis a řidičem kamionu Volvo se stal Petr Černolík, jehož spolujezdci byli redaktor HN Michal Šverdík a fotoreportér Jiří Kopáč. V neděli 19. července se olomoucký kamion vrátil bez problémů zpět z prostoru Slavonský Brod na hranicích Chorvatska a Bosny. Veškerý dvacetitunový náklad byl předán místní církvi, která zajišťovala distribuci humanitární pomoci. Charita

Od začátku roku fungovaly ve městě dva azylové domy (AD). K původnímu AD Samaritán ve Wurmově ulici ve správě charity přibyl druhý v lokalitě Řepčín - šlo o někdejší adaptovanou ubytovnu pro vietnamské dělníky. Kapacita řepčínského AD byla stanovena na 50 klientů-mužů. Město investovalo do adaptace objektu zhruba 1 milion korun, poplatky klientů byly odhadnuty na částku zhruba 50 tisíc korun ročně. Městský AD v Řepčíně začal fungovat 8. ledna 1992 pod vedením PhDr. Jany Libíčkové. Většina klientů obou AD ve městě byli osoby propuštěné po výkonu trestu, které se ocitly bez přístřeší či dobrovolní tuláci. Z 350 registrovaných osob po výkonu trestu v okrese se ze značného procenta nakonec stanou bezdomovci, k nim přibývají rozvedení muži po ztrátě bytu a rovněž mladí lidé po odchodu z Dětských domovů. V řetězci ulice-AD-byt jsou tito lidé podle vyjádření místních odborníků úspěšní asi v 50% . Město zřídilo funkci sociálního kurátora a přijalo koncepci výstavby a adaptace sociálních

bytů I. a II. kategorie pro osoby s trvalým zaměstnáním se zkušební dobou jednoho roku a bez možnosti pronájmu další osoby. Rovněž vedení MPO bylo směrováno k zájmu o osoby bez sociálního zázemí či bezdomovce. V tomto smyslu došlo k dohodě mezi městem a AD Samaritán (ACHO) o částce 300 tisíc korun na obnovu bytového fondu ze strany ACHO. Dohoda o přidělení 6 jednopokojových bytů pro ACHO a jeho klienty byla stanovena na rok 1993 až 1994.

Někdejší tzv. Májova vila v městské části Chválkovice byla s finanční pomocí města adaptována v průběhu roku na Ústav sociální péče s dvěma třídami zvláštní školy, Ředitelem nové instituce se stal PaedDr. Miroslav Pilát. Pro potřeby handicapovaných občanů byl v Olomouci zorganizován Den zdravotně postižených s označením Vivat vita 1992. Akce byla zahájena v neděli 4. října a šlo již o její IX.ročník. Vystaveny byly rehabilitační a kompenzační pomůcky, proběhla řada koncertů a hudebních vystoupení, mše u sv. Mořice a další benefiční akce. Ze známých osobností vystoupili na olomoucké Vivat vita bratři Nedvědové, Karel Plíhal a Karel Kryl.

Pohřebnictví

O poslední věci Olomoučanů se staralo místní pohřebnictví. Na olomouckém Ústředním hřbitově v Neředíně se začátkem devadesátých let již začal pomalu vynořovat nedostatek hrobových míst. Ostatní pohřebiště ve městě bylo nutné postupně rekonstruovat či opravovat. Pro rok 1992 byla takto z rozpočtu města nárokována částka ve výši 2,09 milionu korun, která představovala opravu kolumbária (0,8 milionu Kčs), opravu márnice na Sv. Kopečku (0,13 milionu Kčs), úpravy hřbitova tamtéž (0,5 milionu Kčs), opravu kaple evangelické církve (0,3 milionu Kčs), nový vstup do Ústředního hřbitova Neředín(0,06 milionu Kčs) a úpravy ostatních pohřebišť (0,3 milionu Kčs). Podle požadavku památkářů bylo během roku investováno celkem 0,2 milionu korun do opravy vojenského hřbitova v Olomouci-Černovíře, který byl kulturní památkou UNESCO a byl v dezolátním stavu. Na

tomto hřbitově je totiž pochováno množství vojáků již z druhé poloviny 19. století a má muslimské a pravoslavné oddělení. Velkým problémem olomouckého pohřebnictví byly i časté krádeže zejména na Ústředním hřbitově v Neředíně (ÚH), specielně na jeho německé a židovské části. Ekonomický odbor ÚMO a olomoucké arcibiskupství vypracovalo v březnu návrh novelizace vyhlášky o pohřebištích, v němž byl kladen důraz především na omezení vjezdu aut do prostoru pohřebišť.Vyhláška č. 140-219/92 ze dne 13. března 1992 se týkala všech hřbitovů ve správě města. Přehled pohřebišť pod správou ÚMO je patrný z tabulkového přehledu 6.5.

Tabulka 6.5: Pohřebiště ve správě ÚMO (1992)

Ústřední hřbitov Neředín	Nová Ulice
Slavonín	Nové sady
Svatý Kopeček	Černovír
Holice	Hodolany
Nedvězí	Křelov
Chomoutov	Chválkovice

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Problematika olomouckého pohřebnictví byla na pořadu jednání i na srpnovém zasedání městského zastupitelstva (31.8.1992) s účinností od 1. října téhož roku. Výsledkem jednání bylo usnesení o rozpočtové organizaci Hřbitovy města Olomouce (HMO) spravující výše uvedená pohřebiště s tlecí dobou určenou vesměs na 10 let, v případě Ústředního hřbitova v Neředíně byla tlecí doba stanovena na dvacet let. ZMO rovněž potvrdilo zákaz pohřbů do země v případě hřbitova v Nových Sadech, Černovíře (civilní část hřbitova), Hodolanech a Chomoutova. Ředitelem RO HMObyl ing. Jiří Kunc. Na říjnovém zasedání RMO bylo učiněno nové rozhodnutí ve věci pohřebnictví v tom smyslu, že stávající rozpočtová organizace HMO byla navržena ke zrušení dle zákona č. 367/90 Sb. o obcích k 31.prosinci 1992 a k transfor-

maci na příspěvkovou podle zákona č. 205 /91 Sb. s účinností od 1. ledna 1993. Jako hlavní důvod uvedené zásadní změny ve financování pohřebnictví bylo uvedeno odstranění propojenosti finančních toků a tvorba fondu reprodukce základních prostředků, kterou nelze u RO podle stávající legislativy vytvořit.

Tabulka 6.6: Pohřebnictví města Olomouce v číslech (1992)

druh úkonu	cena (Kčs)
zpopelnění ostatků	498,70,-
propůjčení obřadní síně krematoria	200,-
hudba	50,-
projev smutečního řečníka	20,-
fotodokumentace obřadu	20,-

Zdroj : OA Olomouc RMO 1992

Na jaře bylo městem vyhlášeno výběrové řízení na dlouhodobý pronájem krematoria v areálu Ústředního hřbitova Neředín, kde jako majitel budovy a pozemků figurovalo rovněž město. Tento majetek byl do vlastnictví města převeden na základě privatizačního projektu někdejšího státního podniku Služby města Olomouce. Z provozu byla vyřazena jednokomorová kremační pec pro neopravitelnou destrukci základů, dvoukomorová pec z roku 1961 byla označena jako technicky, technologicky a ekologicky zastaralá. Chladicí systém vykazoval podle technického posouzení nízkou ekonomika chlazení a manipulace s rakvemi byla jen ruční. Druhá obřadní síň v kapli byla klasifikována jako nevyhovující. Jako nutnost se při posuzování fungování krematoria jevila instalace minimálně jedné moderní kremační pece s ekologickými parametry a zřízení jednokomorových chladicích boxů. Rezervy byly rovněž shledány v celkové pietě obřadu a péči o pozůstalé. V listopadu 1992 bylo provedeno výběrové řízení na pronájem krematoria a RMO na posledním jednání v této věci dne 3. listopadu vybrala z osmi účastníků výběrového řízení firmu vedenou

PhDr. Miloslavem Jančíkem.

Pro vytvoření přesnějšího obrazu o olomouckém pohřebnictví uvádíme ještě informace o provozních podmínkách druhé místní pohřebnické organizace, která v podobě s.r.o. s názvem Společnost GVR ve městě v uvedené době fungovala.

Tabulka 6.7: Pohřebnická společnost GVR, s.r.o. (1992)

úkon	cena (Kčs)
civilní smuteční řečník	100,-
recitace	50,-
reprodukovaná hudba	50,-
živá hudba	350,-
smuteční oblek - zapůjčení	5.60,-
pronájem obřadní síně	400,-
fotodokumentace obřadu	20,-
rakev černá	1160,-
rakev hnědá	1694,-
rakev luxusního typu	6524 - 8388,-
úprava nebožtíka	288,-
doprava rakve	9 Kčs/ km
vynesení těla	32,-
sjednání objednávky	300,-

Zdroj: OA Olomouc RMO 1992

Kapitola 7

Demografie města
Zaměstnanost
Kriminalita

MPO

Vývoj bezpečnostní situace na území města Olomouce na začátku devadesátých let ovlivnil vznik Městské policie Olomouc (MPO), která vznikla v důsledku přijetí zákona o městské policii ze dne 6. prosince 1991 s účinností od 1. ledna 1992. V místních olomouckých podmínkách stála u zrodu MPO iniciativa Úřadu města Olomouce, z níž vznikl v roce 1991 zvláštní Odbor pro zřízení MPO, který se její přípravou systematicky zabýval. V čele odboru stál tehdy Vladimír Hrachovina. Během řady měsíců přípravných prací, kdy již od října roku 1991 vykonávali jím pověření lidé pochůzkovou činnost v centru města a spolupracovali se státní policií na akcích sportovního charakteru (utkání Baník-Sigma) či pohřeb arcibiskupa Vaňáka, byl jejich řízením městem pověřen někdejší disident a bývalý řidič autobusu Rudolf Bereza, v té době vykonávající rovněž funkci poslance ČNR v Praze (od září 1991). Koncem roku 1991 proběhl konkurz na obsazení místa budoucího ředitele MPO a byl jím jmenován Bereza.O vzniku MPO jednala dne 28. ledna Rada města Olomouce (RMO) a doporučila následně její schválení Zastupitelstvu města Olomouce (ZMO) v souladu se zákonem č. 367/90 Sb. o obcích a výše jmenovaným zákonem č. 553/91 Sb. o městské policii formou obecně závazné vyhlášky. Po těchto legislativních krocích bylo potom úkolem ÚMO zrušit Odbor pro přípravu MPO a ustavit skutečnou jednotku městské policie. Městská policie v Olomouci tak byla formálně vyhlášena touto vyhláškou dne 20. února 1992. O jejím vedení znovu jednala RMO dne 28. dubna a znovu ještě 12. května 1992. Na květnovém jednání se objevila tři jména kandidátů na ředitele MPO, tito ovšem o tuto funkci neprojevili zájem, primátor města Milan Hořínek navrhl Rudolfa Berezu. Po hlasování byl Bereza většinou 11 hlasů zvolen. Připomínky k jeho volbě vznesl za Bezpečnostní komisi ÚMO její předseda MUDr. Svatopluk Loyka, který měl výhrady k Berezově odborné připravenosti vést policejní jednotku města a vyslovil dále názor, že následné červnové jednání ZMO Berezovo jmenování neschválí

z týchž důvodů. Součástí květnového usnesení bylo i potvrzení Bezpečnostní komise a stanovení jejích úkolů. Od začátku kalendářního roku již fungovala služebna MPO v Řepčíně (u Azylového domu) a pro další služebny městských strážníků byly nabídnuty prostory v Holici a na Sv. Kopečku. V chystané jednotce bylo registrováno v této době 47 osob. Samotný Rudolf Bereza projevil zájem pracovat ve vedení MPO a byl rozhodnut vzdát se svého poslaneckého mandátu. Jmenování Rudolfa Berezy do čela MPO se ovšem brzy ukázalo jako značně problematické. Již měsíc po nástupu do funkce se proti němu objevily kritické hlasy v samotné policejní jednotce, kterou vedl. Dne 16. června obdržel primátor města Milan Hořínek a předseda bezpečnostní komise MUDr. Loyka písemnou stížnost na ředitele MPO Berezu podepsanou třemi jeho podřízenými. Kauza byla mediálně zveřejněna články v deníku Metropolitan. který přejal stanovisko Berezových kritiků. Na stranu ředitele Berezy se v této situaci naopak přiklonil člen vedení MPO PaedDr. Ladislav Smejkal (bývalý major SNB) a objevila se dokonce petice 25 strážníků,podporující ředitele Berezu, adresovaná primátorovi města. RMO na základě této situace dospěla v červenci k závěru, že nejsou dostatečné důvody k Berezovu odvolání z funkce. Za měsíc se ovšem situace změnila. Dne 21. července jednala o situaci v MPO znovu RMO a členové bezpečnostní komise, kteří navrhovali Berezovo odvolání, k němuž ovšem opět nedošlo. Dne 5. srpna proběhly atestace vedení MPO na MV v Praze a velitelská zodpovědnost v MPO byla rozdělena mezi ředitele (R. Bereza) a velitele pro výkon služby (dr.L.Smejkal). O situaci v MPO se zároveň začala zajímat veřejnost - oblastní rada ODS jednala začátkem července o situaci v MPO a označila ji za neuspokojivou. Doporučila jednat o situaci na následné schůzi ZMO a znovu projednat otázku vedení a systému školení strážníků. V srpnu odešel z MPO Vladimír Hrachovina, na jaře 1991 vedoucí odboru pro zřízení MPO, a založil soukromou bezpečnostní agenturu SOS. Rozhodující slovo

o dalším vývoji v olomoucké městské policii pak přineslo jednání ZMO v pondělí 31. srpna 1992. Členové ZMO ing. Vladimír Bordovský a Roman Gabriel (ODS) zde podali návrh na odvolání stávajícího ředitele MPO Rudolfa Berezy z funkce a dočasně pověřit jejím vedením Berezova zástupce PaedDr. Ladislava Smejkala. Návrh poslance Antonína Krčka odvolat RMO, náměstky primátora a primátora nebyl přijat. Byl přijat návrh vypsat na místo ředitele nový konkurz a jako podmínku stanovit vysokoškolské vzdělání. Skutečnost, že Rudolf Bereza nedostal na jednání ZMO slovo, vyvolala protest olomoucké pobočky Klubu politických vězňů (KPV) v čele s Viktorem Trnavským, již po červencovém jednání RMO, kde padl návrh na Berezovo odvolání, odstoupili z bezpečnostní komise její členové ing. Vít Pelikán a mjr. JUDr. Frant. Chromec (ředitel PČR v Olomouci) na protest proti článkům v Metropolitanu. Samotný odvolaný ředitel Bereza napsal otevřený dopis členům ZMO, který zveřejnily Hanácké noviny dne 24.11.1992. Součástí usnesení ZMO ze dne 31. srpna bylo i zrušení případného protiprávního rozhodnutí učiněného ze strany primátora a ředitele MPO vůči propuštěným a suspendovaným pracovníkům MPO, kteří se mezitím obrátili na soud. Na dalším jednání RMO dne 15. září byl Rudolf Bereza odvolán z funkce a jeho místo zaujal následujícího dne jeho zástupce dr. Smejkal. V září bylo provedeno slavnostní předání osvědčení o odborné způsobilosti 41 strážníkům MPO. Atestační listy předal městským policistům na olomoucké radnici primátor Milan Hořínek za asistence již odvolaného ředitele MPO Berezy. Koncem září se k celé kauze vyjádřila i oblastní rada Občanského hnutí v Olomouci (OH). V jejím prohlášení se odvolání Rudolfa Berezy z funkce ředitele MPO označilo za politické a dávalo se do souvislosti s jeho členstvím v OH. K situaci v kauze Bereza se znovu koncem září vyjádřila i oblastní rada ODS a ústy dr.Ivana Kosatíka požádala o urychlení vypsání konkurzu na Berezova nástupce.

Konkurz na ředitele MPO vypsala RMO na základě svého jednání dne 29. září s uzávěrkou k 31. říjnu 1992. Začátkem listopadu se ještě objevil druhý otevřený dopis exředitele MPO Berezy zaslaný představitelce ODS ve městě Mgr. Martě Vláčilové poté, co schůzku s Berezou odmítl bývalý předseda oblastní rady ODS Kneibl. V listopadu byla ustavena RMO komise pro zmiňované výběrové řízení. Jejím předsedou se stal člen RMO MUDr. Svatopluk Loyka, členy primátor Milan Hořínek a jeho čtyři náměstci. Datum konkurzu byl stanoven na 2.prosince 1992. V téže době měla MPO již 57 atestovaných strážníků. Ve stanovený den (2.12.1992) proběhl avizovaný konkurz na ředitele MPO a jako nejlepší byli z šesti uchazečů vybráni ing. Luděk Mrtvý(1. místo), Mgr. Radim Buriánek (2. místo) a ing. Petr Ženčica (3. místo). Všichni jmenovaní byli přijati do pracovního poměru u MPO a do funkce ředitele byl ustanoven ing. Luděk Mrtvý. Počet strážníků MPO se do konce prosince zvýšil na 78.

Kriminalita

Po uvedené informaci o vzniku a genezi MPO v letech 1991 -1992 se zaměříme na nejzávažnější trestné činy či nehody, které se ve městě staly v průběhu kalendářního roku 1992. Již v pondělí dne 30. března došlo v Olomouci k první smrtelné nehodě v provozu MHD. Kolem 15. hodiny odpolední došlo na tramvajové zastávce u nádraží ke zranění 80 leté Zdeňky L., která při výstupu z vozu zůstala zaklíněna ve dveřích. Po výstražném znamení řidič tramvaje odjel, žena byla ve dveřích vozu vlečena asi šest metrů po nástupním ostrůvku a utrpěla závažná zranění, jimž po převozu do místní nemocnice podlehla. K náhodné smrti kojence došlo v sobotu 25. dubna z nedbalosti matky, která uložila své tříměsíční dítě na polštář. Po několika hodinách zjistila, že dítě nedýchá. byla přivolána lékařská záchranná služba, ale ošetřující lékař mohl již pouze konstatovat smrt dítěte udušením. K loupežnému přepadení s použitím zbraně došlo v Olomouci ve čtvrtek 4. června na pobočce pošty v ulici Rooseveltova. Muž maskovaný na hlavě punčochou pod pohrůžkou násilí donutil vydat zaměstnan-

kyni částku 40 tisíc korun. Pachatel byl dopaden již následujícího dne a byl v něm identifikován dvacetiletý invalidní důchodce Karel Š. z Drahanovic-Ludéřova. K dalšímu loupežnému přepadení pak došlo v pondělí 3. srpna kolem 22. hodiny večerní v prostoru zastávky ČD v Olomouci-městě. K muži sedícímu na lavičce byla náhodnými chodci přivolána záchranná služba a lékař zjistil u postiženého bodnou ránu v břišní krajině. Postižený Vojtěch J. (37 let) z Náměště na Hané byl dopraven do Vojenské nemocnice na Hradisku a operován. Po zákroku byl postižený následně vyslechnut orgány PČR a zahájeno trestní řízení proti neznámému pachateli. Podle výpovědi byl zraněný během jízdy tramvají od vlakového nádraží do centra obtěžován čtyřmi osobami a vystoupil na Žižkově náměstí. Tři muži a jedna žena jej pronásledovali a u budovy pojišťovny ho fyzicky napadli. Utrpěl bodnou ránu do břicha a v šoku se dostal až na zastávku Olomouc-město, kde již nebyl schopen pohybu. také v tomto případě zahájila PČR v šetření proti neznámému pachateli. V noci ze středy na čtvrtek 6. srpna spatřila osádka hlídkového vozu PČR v Rooseveltově ulici vozidlo Škoda 100 SPZ NJA 95-63 křižující ulici. Policejní vůz vozidlo předjel a snažil se jej červeným světelným terčem zastavit. Řidič poté zrychlil jízdu a chtěl policejní hlídce uniknout. Po varovném výstřelu vjel řidič do prostoru Smetanových sadů, tam ho zastavil další výstřel hlídky do pneumatiky zadního kola. Řidič se dal poté na útěk, ale byl policisty dostižen na Palachově náměstí. V pachateli byl identifikován 20 letý Roman Ž. z Horažďovic.

Požáry

K rozsáhlému požáru spojeného s následnou smrtí dvou osob a zraněním několika dalších došlo v úterý 11. srpna kolem 17 hodin v lokalitě U Husova sboru. Došlo zde k požáru dílen na výrobu kulis a depozitáře v majetku Moravského divadla Olomouc. Požár lokalizovaly hasičské sbory olomouckého okresu pod vedením Rudolfa Hausera. Bylo zabráněno dalšímu rozšíření požářiště na sousedící objekty tiskáren. neštěstí bohužel z bezprostřední

blízkosti přihlíželo asi 1000 zvědavců, kteří překáželi zasahujícím hasičům. Došlo k prohoření bytových jader v sousedním bytovém domě. Vyčíslená škoda na materiálu MDO dosáhla částky 100 tisíc korun, škoda na objektu činila podle odhadu 50 tisíc korun a těžce poškozený objekt musel být následně demolován. Požár byl nahlášen v 16,15 hod., hasiči byli na místě za osm minut, v 17,57 hod. byl požár lokalizován. Na zásahu se podílelo 60 hasičů, 9 hasičských sborů včetně jednotek olomouckých podniků a příslušníků VÚ 5728 Neředín. Bylo použito 22 hasičských vozů a 17 cisteren. Při likvidaci požáru došlo bohužel k dvěma úmrtí - v prvním případě cisterna T 815 jedoucí s houkačkou a světly srazila na Palackého ulici v centru města 48 letou Olomoučanku Markétu T., která vstoupila vozidlu do jízdní dráhy z tramvajového ostrůvku. Postižená byla převezena do FNO, kde svým zraněním podlehla. Policie následně uzavřela přilehlé ulice Palackého a Studentskou do 19 hodin. V prostoru požářiště zemřel na zástavu srdce z úleku další muž z Olomouce, který neštěstí přihlížel. Zraněni utrpěl rovněž zaměstnanec plynáren Miroslav Materna a kpt. Miroslav Kadlec.

K závažnému trestnému činu došlo v Olomouci v sobotu 26. září ve večerních hodinách v prostoru Moravských železáren v městské části Řepčín. Náhodný chodec nalezl v uvedeném prostoru v 21,15 zraněného muže a přivolal policii. Výjezdová skupina nalezla na místě činu postiženého Hynka M. (44 let) s bodnými ranami v hrudníku v blízkosti srdce. Jevil známky života, ale po příjezdu záchranné služby zemřel. Policejní vyšetřovaní vraždy bylo nezvykle rychle úspěšné - pachatel byl dopaden po šesti hodinách a vyšlo najevo, že jde o Františka D. (33 let), který je nevlastním bratrem oběti. Vražedná zbraň - nůž - byla nalezena asi 500 metrů od místa činu. Proti pachateli bylo vzneseno obvinění a zahájeno trestní řízení, které překročilo časový horizont kalendářního roku.

V době vánočních svátků došlo dne 23. prosince ke smrtelnému

zranění při dopravní nehodě v ulici Chválkovická. Kolem 18. hodiny večerní zde voda vytékající na vozovku vytvořila ledovou plochu, na níž následně po smyku havarovaly dva osobní automobily. V prvním z nich došlo k lehkému zranění člena osádky, ve druhém případě zahynuli v osobním automobilu VW Golf dva muži ve věku 28 let.

Vazební věznice

Problémům se během roku nevyhnula ani olomoucká vazební věznice. V průběhu měsíce února po amnestii prezidenta Václava Havla konstatoval ředitel věznice mjr. Josef Šišma zhoršení kázně odsouzených a zadržených a vzrůst jejich agresivity. Došlo dokonce ke škodám na vnitřním zařízení věznice, které vyčíslil na 300 tisíc korun. Na podzim došlo ve věznici dokonce k pokusu o útěk vězně. V pondělí dne 5. října kolem druhé hodiny ranní se recidivista Miroslav R. (24 let) dostal do budovy přilehlého soudu, kde se uzamkl v jedné z kanceláří. Po zjištění jeho nepřítomnosti byla zahájena akce za účasti příslušníků vězeňské ostrahy, státní policie a zaměstnanců soudu. V 6,45 téhož dne byl potom uprchlík zadržen a předán zpět do věznice. Určitému napětí v olomoucké vazební věznici zřejmě nahrávala i objektivní situace, ve které se toto zařízení v průběhu roku nacházelo. Počet vězňů dosáhl totiž 400, což o 150 překračovalo kapacitu věznice. V důsledku tohoto množství vězňů nebylo možno dodržet ani předepsanou normu plochy, která činí 3,5 čtverečního metru na jednoho vězně. Město Olomouc u vědomí situace souhlasilo s přístavbou objektu ve vězeňském areálu a vnější kontrolu věznice začala provádět i MPO.

V pátek 4. prosince 1992 byl odvolán z funkce olomoucký okresní prokurátor JUDr. Marián Kollár v souvislosti s účastí na soudním procesu s katolickými aktivisty před rokem 1989. K odvolání dr. Kollára došlo z rozhodnutí generálního prokurátora ČR JUDr. Šetiny. Kollár byl následně přeložen jako řadový prokurátor do Přerova.

Podle informací k vedení Policie České republiky v Olomouci

Tabulka 7.1: Kriminalita na okrese Olomouc v letech 1989 a 1992

druh trestné činnosti	1989	1992
vloupání	150	2700
loupežné přepadení	14	30
trestných činů celkem	1500	4000
objasněnost TČ v %	60	20

Zdroj: OA Olomouc, RMO 1992

dosáhly škody z trestné činnosti na území okresu v roce 1992 částky 144,5 milionu korun, přičemž asi 75% těchto škod představuje trestná činnost na území samotného města Olomouce. Jen jízdních kol bylo ukradeno 1062, při průměrné ceně 5000 Kč, což činí asi 5,3 milionu korun. Ve městě došlo k poklesu krádeží barevných kovů, zvýšilo se ale užití alkoholu před jízdou motorovým vozidlem. Podle názoru ředitele OV PČR v Olomouci JUDr. mjr. Františka Chromce by město Olomouc potřebovalo zvýšit počet policistů o 86, na okrese pak na stav 848. Kriminalitu v Olomouci podle jeho vyjádření rovněž ovlivňuje prozatím nízká nezaměstnanost a také zvýšený příchod lidí z území republiky.

Zaměstnanost

Počet nezaměstnaných, kteří byli v roce 1992 alespoň jeden den v evidenci Úřadu práce Olomouc (ÚPO) byl 11 244, z toho 5600 žen (49,8%). Evidencí tedy prošel zhruba každý desátý ekonomicky aktivní občan okresu. Počet ekonomicky aktivních občanů města lze odhadnout na přibližně 50 000. Průměrná délka nezaměstnanosti v roce 1992 činila 71 dnů. Míra nezaměstnanosti v okrese měla v průběhu roku proměnlivý průběh a klesala. Pokles míry nezaměstnanosti v průběhu roku (s výkyvem ve druhém pololetí), který byl způsoben nástupem absolventů, byl zřejmě způsoben makroekonomickými faktory. Míru nezaměstnanosti na okrese ukazuje tabulkový přehled 7.2.

Z ekonomicky aktivních obyvatel byly nezaměstnaností nejvíce ohroženy skupiny obyvatel vymezené stupněm a oborem vzdělání,

Tabulka 7.2: Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Olomouc 1992 (%)

datum	míra nezaměstnanosti
k 1.1.1992	3,43
k 1.4.1992	3,25
k 1.7. 1992	2,49
k 1.10.1992	2,77
k 1.1.1993	2,45

Zdroj: ÚPO 1992

věkem, zdravotním stavem, místem bydliště a etnickými charakteristikami. Zájem o podnikání se v průběhu roku nepatrně snížil, bylo schváleno 292 žádostí (v roce 1991 to bylo 292 žádostí). průměrná dotace na jedno pracovní místo činila 15 000 korun.

V mikroregionu Olomoucko činil podíl soukromého podnikání 60% aktivit ekonomicky činného obyvatelstva.

Tabulka 7.3: Podnikatelé na Olomoucku (1992)

věková kategorie	muži	ženy	celkem
do 20 let	3	1	4
21-30 let	34	16	50
31-40	53	27	80
41-50	45	32	77
nad 50 let	12	6	18
celkem	147	82	229

Zdroj: ÚPO 1992

V oblasti rekvalifikací, kterou poskytovalo 13 organizací, se do konce roku proškolilo 324 osob, z toho jich 291 kurz ukončilo. V dělnických profesích jich bylo 60, THP 173 a v ostatních oborech 51. Míra nezaměstnanosti v regionu přibližně odpovídala průběhu míry nezaměstnanosti v celé České republice. Z ledna 1992, kdy byla největší (4,47%) poklesla na 2,09% v prosinci. Nově vytvořených pracovních míst bylo za rok celkem 739, na

program rekvalifikace bylo uvolněna částka 1,042 milionu korun, na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání pak 33,786 milionu korun.

Restrukturalizace ekonomiky

Od začátku nového roku 1992 došlo postupně k uvolňování pracovníků z řady výrobních odvětví, tak jak začala postupně působit filozofie restrukturalizace ekonomiky v celostátním i regionálním pohledu. Celkové snížení zaměstnanosti na Olomoucku dosáhlo na jaře v tomto smyslu počtu přes tři tisíce osob a tvořilo téměř 5% z celkového počtu ekonomicky aktivních osob. Detailní pohled zachycující tyto změny v zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích přinášíme v tabulkovém přehledu 7.4.

Nezaměstnanost

Počty nezaměstnaných na Olomoucku uvádíme v následném tabulkovém přehledu v průběhu jednotlivých měsíců. Vzhledem k tomu, že nebyla statisticky takto vyhodnocována samotná Olomouc, předkládáme číslené údaje vztahující se k olomouckému okresu. Nápadná je vysoká nezaměstnanost žen, které tvoří v uvedeném souboru nadpoloviční většinu osob bez zaměstnání.

Tabulka 7.4: Uvolnění pracovníci na Olomoucku v prvním kvartálu 1992

odvětví	uvolněných pracovníků celkem	podíl na celkově zaměstnaných v odvětví v %
doprava	150	2,6
obchod	293	7,9
zásobování	162	23,9
nákup zeměděl.výrobků	2	0,8
výzkum	21	5,3
bytové hospodářství	36	6,0
služby komunální	97	5,8
kultura	3	1,4
zdravotnictví	28	0,5
obchodní služby	28	4,9
peněžnictví	-	-
pojišťovnictví	2	1,8
soudnictví, správa	5	0,8
zemědělství	123	1,9
lesnictví	36	4,7
vodohospodářství	15	3,2
energetika	11	1,8
gumárenství	24	2,2
strojírenství	821	4,2
elektrotechnika	30	3,8
stavebniny	7	2,9
dřevařství	36	2,6
kovoprůmysl	12	6,0
papírenství	3	1,4
textilní průmysl	7	4,0
konfekce	2	0,7
kožedělný průmysl	99	35,6
polygrafie	44	13,4
potravinářství	609	9,9
stavebnictví	321	0,3
projektová činnost	46	14,4

Zdroj: ÚPO 1992

Tabulka 7.5: Nezaměstnanost na okrese Olomouc v roce 1992

měsíc	počet nezaměstnaných celkem	%	z toho žen	%
leden	5194	4,4	2584	49,7
únor	4774	4,0	2376	49,8
březen	4547	3,8	2270	49,9
duben	3640	3,1	1945	53,4
květen	3167	2,7	1727	54,5
červen	2964	2,5	1692	57,1
červenec	2843	2,4	1653	58,1
srpen	3070	2,6	1877	61,1
září	3225	2,7	1856	57,6
říjen	3059	2,6	1621	53,0
listopad	2519	2,1	1526	60,6
prosinec	2427	2,0	1404	57,8

Zdroj: ÚMO 1992

Tabulka 7.6: Populační vývoj města Olomouce v letech 1990-1993

rok	počet obyvatel
1990	107399
1991	105996
1992	107001
1993	105893

Zdroj: ČSÚ Olomouc

Seznam tabulek

1.1 Vyhlášky města Olomouce se sankcemi z roku 1992 13

3.1 Cenové relace vybraných základních potravin v Olomouci (1992, Kčs) . . . 23
3.2 Mzdy financované z rozpočtu města Olomouce (1992, Kčs) 27
3.3 Dražby v Olomouci v ceně nad 3 miliony korun (1992) 28
3.4 Olomoucké privatizační fondy (1992) 28
3.5 Olomoucké podniky zařazené do kupónové privatizace (květen 1992) 30
3.6 Bilance tepelných zdrojů v Olomouci (1992) 40
3.7 Úrokové sazby IB a.s. - vklady (1992) 42
3.8 Hotely v Olomouci (1992) 44

4.1 Finanční relace bytové výstavby na sídlišti Nové Sady-Jih (1992, Kčs) . . . 51
4.2 Bodový systém pro zájemce o pronájem městského bytu 51
4.3 Podmínky pro poskytnutí bytové náhrady 52
4.4 Garanční příspěvek na pronájem městských bytů v Olomouci (1992, Kčs) . 52
4.5 Statistika pronajatých bytů BO ÚMO a SDFMO (1.1.1992 – 30.9.1992) . . 53
4.6 Tarif MHD v Olomouci po úpravě 1. října 1992 (Kčs) 60
4.7 Imisní situace v Olomouc dne 7. srpna 1992* 65
4.8 Komunální odpad v Olomouci (1992) 66

5.1 Tabulka ligového ledního hokeje (FHL1992) 80
5.2 Požáry na území města Olomouce (1990-1992) 83
5.3 Olomoucké galerie (1992) 90
5.4 Finanční zázemí pomníku TGM v Olomouci (1990-1993) 101

6.1 Nově jmenovaní ředitelé MŠ a ZŠ v Olomouci (červenec 1992) 104
6.2 Právní subjektivita škol v Olomouci a jejich hodnota v mil. Kčs (1992) . . . 105
6.3 Přehled zájmové činnosti v DDM Olomouc (1992) 106
6.4 Přehled středního školství v Olomouci (1992) 109
6.5 Pohřebiště ve správě ÚMO (1992) 118
6.6 Pohřebnictví města Olomouce v číslech (1992) 119
6.7 Pohřebnická společnost GVR, s.r.o. (1992) 120

7.1 Kriminalita na okrese Olomouc v letech 1989 a 1992 129
7.2 Vývoj míry nezaměstnanosti v okrese Olomouc 1992 (%) 130
7.3 Podnikatelé na Olomoucku (1992) 130
7.4 Uvolnění pracovníci na Olomoucku v prvním kvartálu 1992 132
7.5 Nezaměstnanost na okrese Olomouc v roce 1992 133

7.6 Populační vývoj města Olomouce v letech 1990-1993 133

Obsah

1 Město Olomouc v roce 1992 2

2 Rozpočet města, financování, dotace 14

3 Ekonomika města 20
3.1 Průmysl 27
3.2 Obchod 36
3.3 Služby 39

4 Výstavba, doprava, životní prostředí 46

5 Politika, kultura, společnost 67

6 Školství, zdravotnictví 102
6.1 Školství 103
6.2 Zdravotnictví 113

7 Demografie, zaměstnanost, kriminalita 121